Kobo Abe

ROMANAS

Kengūros sąsiuvinis

VERSUS AUREUS

KOBO ABE

KENGŪROS SĄSIUVINIS

Iš prancūzų kalbos vertė

GALINA BAUŽYTĖ-ČEPINSKIENĖ

UDK 895.6-3
Ab29

Versta iš: Kōbō Abe
Cahier Kangourou
Traduit du japonais
par René de Ceccatty et Ryōji Nakamura
Éditions Gallimard, 1995.

ISBN 9955-601-44-2

I SKYRIUS

BALTI RIDIKĖLIAI

Tai turėjo būt rytas toks pat kaip kiti.

Palinkęs į dešinę, įrėmęs alkūnę į ištiesto laikraščio kampą, atsikandu sumuštinio su storu sluoksniu pašteto ir salierais. It žaisdamas klases, šokinėju nuo vieno pavadinimo prie kito, suvilgau burną kondensuotos kavos gurkšneliais. Sveikatos dėlei vienu mauku nuriju tris mini pomidorus.

Nuo apačios iki viršaus blauzdomis perbėga niežulys. Atraitoju vieną pižamos klešnę, kasausi. Sakytumei, blauzda padengta plonyte plėvele. Purvas? Pasižiūriu šviesoje. Tai ne purvas ir ne epidermis, o daugiau sausi barzdos šeriai. Šeriai ant blauzdos? Atrodo taip, tarsi būčiau nusvilinęs žiebtuvėliu. Bet nusvilę šeriai, tiesą sakant, blogai kvepia. Atraitoju abi pižamos klešnes, atsisėdu, žiūriu į kelį. Nė plaukelio. Jei nesimatytų smulkučių kaip aguonos grūdeliai porų, sakytumei, jog tai lygi kūdikio oda. Kadangi niekada nebuvau plaukuotas, tai ne katastrofa. Šiaip ar taip, šios vietos bus uždengtos, kai apsimausiu kelnes.

Psichogenetinis plaukų išnykimas? Galimas daiktas. Plaukai neturi būti vienintelės nerimo aukos.

Jau trys mėnesiai, kai biure įrengta „idėjų dėžė". Visi tarnautojai privalo kas du mėnesius pasiūlyti naują produktą, visa, kas jiems ateina į galvą. Už idėjas, kurios bus pritaikytos, žadamas reikšmingas atlygis. Niekada nesvajojau, kad galiu tikėtis atlygio, bet tariau sau, jog pareiga yra pareiga, tad kone juokais pakeverzojau raštelį ir įmečiau į dėžę.

Jo turinys tilpo į vieną eilutę:

„Kengūros sąsiuvinis".

Tai viskas.

Bet priešingai visiems lūkesčiams, ši keverzonė buvo priimta.

Man atsiuntė kvietimą į mokslinio tyrimo biurą. Priėmė pats biuro viršininkas.

– Tai nieko verta, – sakau jam. – Paprasčiausiai šovė į galvą, išties neapsimoka to tyrinėti.

– Nesvarbu. Juk turi būti bent kažkoks juodraštis, ar ne?

– Paprasčiausiai domiuosi kengūromis...

– Puiku, aš taip pat labai mėgstu kengūras. Gražiai atrodo ir gražiai skamba ausiai. Gera idėja visada turi kažką jaudinančio.

– Domiuosi tik ekologinėmis kengūrų gyvenimo ypatybėmis.

– Ir kokia gi jūsų pasiūlymo prasmė?... Trumpai tariant, kuo jūsų sąsiuvinis kengūriškas?

– Užduodate man sunkų klausimą...

– Manau, kad kažkur turi būti sterblė.

– Aną savaitę viename savaitraštyje pasirodė straipsnis, kurio pavadinimas *Sterblinių ašaros*...

– Juk ir koala taipogi priklauso sterbliniams, ar ne? Palaukit, tai siejasi su šiuo klausimu, mano sūnus avėjo batus, jie vadinosi *Wallaby*. Bet juk *valabės* – tai kengūrų gentis, ar ne? Jie kažkuo patrauklūs tie sterbliniai, ar ne?

– Pasak straipsnio *Sterblinių ašaros*...

– Šiaip ar taip, iki savaitės pabaigos man užtektų juodraščio... Žinoma, tai liks tarp mūsų... Jei tai bus priimta, jūs, aišku, gausite premiją, bet taip pat galime pagalvoti ir apie algos padidinimą... Aš jumis pasikliauju.

– Tačiau sterbliniai... kuo daugiau juos stebi, tuo labiau jų gailiesi. Jūs, be abejo, žinote, kad kiti žinduoliai ir sterbliniai skirstomi į analogiškas evoliucijos šakas, kurios yra tarsi atspindžiai veidrodyje: katė ir sterblinė katė, hiena ir tasmanija, vilkas ir sterblinis vilkas, meška ir koala, triušis ir sterblinis triušis ... Atleiskite, aš kalbu niekus.

– Jei jūs tai suvokiate, jums pakanka tik ištiesinti trajektoriją.

Atrodo, prasidėjo išsiskirti adrenalinas. Jo šypsena pakeitė vietą, virsdama daugybe raukšlelių tarp antakių.

– Norėčiau, kad man papasakotumėt, – tęsė jis, – kodėl jums kilo tokia idėja.

– Na, pavyzdžiui, kodėl zoologijos sode koala taip traukia publiką?

– Tęskite.

– ...Pavyzdžiui, skiriasi ne tik dryžiai voverės nugaroj, bet tarp individų esama ir ontogeninių skirtumų. Užtat sterblinės voverės ruožai išnykę, taigi ontogeninio skirtumo beveik nebėra. Kalbant apie sterblinę žiurkę, reikia pastebėti, jog jos judesiai gan greiti, tačiau toli gražu neprilygsta tikrai žiurkei. Tad, ar sterbliniai nėra iš esmės nevykusi kitų žinduolių imitacija? Ir būtent tas nevikrumas yra kažkuo patrauklus, žadina, simpatiją, užuojautą...

– Ką, pagaliau, norite tuo pasakyti?

– Nieko ypatingo.

Beveik nepamenu, kaip išėjau iš mokslinio tyrimo biuro. Nuskubėjau į tualetą, kur išvėmiau visą stiklinę skrandžio

rūgščių. Po darbo užbėgau į aludę, užsisakiau bokalą alaus, dešros ir lėkštę kiniškų raviolių, tačiau į nosį trenkė keistas fermentacijos kvapas, toks stiprus, jog nieko, išskyrus alų, nepaliečiau.

Palaipsniui, alui išplitus po kūną, ėmė deginti blauzdas. Paliečiau delnu – buvo grublėtos kaip ką tik nuskintas agurkas. Ar taip nutiko dėl anomalijos porose, iš kurių šįryt iškrito visi plaukai?

Vos įžengęs į kambarį, nusimetu kelnes patikrinti. Blauzdos ne tik grublėtos: iš kiekvienos poros iškilęs mikroskopinio dydžio juodas grūdelis. Paspaudęs, nepajutau jokio skausmo. Negali būti, jog tai pūliai ar vidinis kraujavimas. O gal susirinko nešvarumai? Iš visų jėgų nusitryniau po dušu. Jokio pastebimo pokyčio. Tikriausiai tai tik plaukų šaknys, kurios išbrinko, prieš pradedant augti plaukams.

Įsivaizduoju beformio sąsiuvinio su daugybe kišenių-sterblių planą, imu svajoti.

– Žinote, apskritai, sąsiuvinis tai daiktas, kuris telpa kišenėje. Prie šio sąsiuvinio pridурiame sterblę, į ją įdedame dar vieną sąsiuvinį ir taip toliau...

Kitą rytą pabudau, kai dar buvo tamsu. Nepakenčiamai niežtėjo blauzdas. Padengiau jas storu antihistamininio tepalo sluoksniu. Smulkūs juodi grūdeliai tapo kone dvigubai didesni. Pažiūrėjęs iš arčiau, pastebėjau, kad jie ne tik išpampo, bet kad po juodu grūdu atsirado kažkas panašaus stiebelį. Sakytumei, sojos daigas. Sunerimęs dėl šios augmenijos, pabandžiau vieną išrauti. Užuot atsiskyręs, jis subliūško, išskirdamas kažkokį skystį.

Pasidėjęs ant peilio popieriui pjaustyti, ištyriau po lupa. Tai tikrai augalas. Stiebas, apačioje paburkęs kaip sėklaskiltė. Jei būtų tikras plaukas, viršūnėlė būtų aiškiai aptakesnė. Mintis, jog tai gali būti augalas, mane galutinai išmušė iš vėžių.

Baigęs valgyti pusryčius – jogurtą su medum, – išėjau. Prisiminiau už rajono merijos matęs dermatologo-urologo iškabą. Žinojau, kad dar per anksti, bet nekantravau. Tegu mane apžiūri, o po to dar turėsiu pakankamai laiko įspėti savo įstaigą, kad vėluosiu.

Kliniką radau iškart. Tiek pastatas, tiek ir pati vieta kėlė vienišumo bei liūdesio įspūdį. Tai be jokios abejonės, atitinka venerinėmis ligomis sergančių ligonių skonį. Ideali aplinka, kad būtumei gydomas incognito.

Prie įėjimo kabėjo skelbimas:

„Pirmą kartą atvykusiems asmenims priėmimai skiriami nuo pusės aštuonių. Maloniai kviečiame apsilankyti mediko kabinete registracijos knygoje nustatytomis valandomis. Neatidėliotinais atvejais, prašome įspėti."

Taigi kabinete lankosi ne vien tokie pacientai, kuriems rūpi diskretiškumas. Dabar, kai žemės kaina pasiekė viršūnę, netgi klestinčios medicininės įstaigos turi tenkintis antraeilėmis gatvėmis, kad jų veikla liktų sąžininga.

Dešinėje, nedideliame restauruotame gyvenamajame pastate, buvo įrengtas lopšelis. Kairėje – sakytumei, aliuminio medžiagų sandėlis. Visas kvartalas skendėjo visiškoje tyloje. Atsisėdau lopšelio priebutyje, bet kai pakėliau kelnių klešnes, mane apėmė šleikštulys. Dar nė valanda nepraėjo, o mano blauzdų šiurkštumas akivaizdžiai išaugo. Aišku, dėl kūno temperatūros ir drėgmės, kuo arčiau kelių, tuo buvo ryškesnis. Tiek, kad stiebai po sėklaskiltėmis buvo pradėję įgauti neaiškią spalvą. Šis augalas man apie kažką bylojo. Gal tai balti ridikėliai? Mano mėgiamos daržovės: bent kas trečią dieną valgau juos su majonezu.

Dabar, kai daikto prigimtis tapo žinoma, mano nerimas virto siaubu. Norėjosi kaukti, lėkti, kur akys rodo. Buvo be ketvirčio septynios. Deja, liko daugiau nei pusė valandos,

kol būsiu priimtas gydytojo. Tačiau tai ypatinga liga, dar daugiau, neatidėliotinas atvejis. Turiu teisę paskambinti į duris ir pareikalauti specialios konsultacijos.

Po kiek laiko pamačiau už lango judantį siluetą. Dabar ne laikas plonybėms. Paspaudžiau durų skambutį. Jokios reakcijos. Vis dar spaudžiau skambutį. Gal jis sugedęs arba išjungtas? Regis, nėra nė mažiausio garso. Sugniaužęs kumštį, ėmiau daužyti duris. Pasirodė, jog ir tai visiškai tuščios pastangos.

– Prašyčiau nusiraminti.

Pasigirdo plonas moteriškas balselis, velkė buvo pakelta, tačiau jau gerokai praėjus atsidarymo laikui.

– Tai skubu, – paprieštaravau aš.

– Paaiškinsite per priėmimą. Jei turite temperatūros, arba jei labai skauda, galėtume pakeisti priėmimo eilę...

Mergina buvo su raudonu chalatu, su dideliais apvaliais akiniais atrodė kaip išdykusi mergiotė. Mačiau, kaip be jokių ceremonijų pasitraukė už pertvaros.

– Aš neturiu temperatūros ir man nieko neskauda, bet sergu keista liga.

Jokio atsakymo. Pasilenkęs pažvelgiau pro priimamąjį langelį: mergina su dideliais apvaliais akiniais smeigtuku pritvirtino slaugės kepuraitę, popierinės servetėlės kampučiu šluostėsi nuo lūpų dažus.

Užbėgdama už akių mano atkaklumui, stumtelėjo man plastikinę kortelę, ant kurios buvo atspausdintas pirmas numeris.

– Būsite pirmas, kai baigs su iš anksto užsiregistravusiais ligoniais, – pareiškė ji. – Ateikite, tarkim, kokią vienuoliktą.

– Bet parašyta, kad neatidėliotinais atvejais priklauso priimti be eilės.

– Neatidėliotini atvejai be temperatūros ir be skausmo nesiskaito.

– Iš porų ant mano blauzdų dygsta ridikėliai.

– Kas?

– Ridikėliai.

– Netiesa, negali būti...

– Betgi tikrai. Tuoj jums parodysiu.

Atraitojęs klešnę, kilstelėjau kulkšnį virš pertvaros. Padėtis labai nepatogi, bet reikalas buvo rimtas. Po to, kaip paskutinį kartą apžiūrėjau lopšelio priebutyje, ridikėliai dar paaugo. Tai neabejotina.

– Ar galiu vieną išrauti? Parodysiu daktarui, nors jis kaip tik ruošiasi pusryčiauti.

– Tai gali pabloginti apetitą.

– Gal šiek tiek.

Vis tiek, ji tikra slaugė. Atsargiai nuplovė spiritu dalį blauzdos, užtikrintu judesiu pridėjo pincetą. Po to nelauktai mandagiu tonu pasakiusi „prašau man atleisti," išrovė dalelę ridikėlio. Bet pusiaukelėje jis subyrėjo.

– Atsiprašau. Ar skaudėjo?

– Neypatingai.

– Man nereikėjo sukioti pinceto. Ar galiu dar vieną išrauti?

Šį kartą jos miklūs pirštai buvo itin švelnūs, nenusakomai atsargūs. Pro didelius apvalius akinius žvelgė įdėmios akys. Stebėtinai gražūs vokai. Tokio žvilgsnio akivaizdoje mano liga pasirodė dar labiau apgailėtina, nepakenčiama.

Ridikėlis beregint pasidavė pinceto veikimui. Man neskaudėjo, nepajutau susierzinimo. Jutau daugiau palengvėjimą, kokį junti, kai adata praduria votį.

– Juk tai baltas ridikėlis, ar ne? – pasakiau aš.

– Taip atrodo, bet reiktų, paklausti daržovių pardavėją...

– O tas raudonas grūdelis šaknies viršūnėlėje, gal tai kraujas?

– Parodysiu daktarui.

– Paprašykit, kad mane iškart apžiūrėtų.

– Bet juk jūs neturite temperatūros, ar ne taip?

– Temperatūra ne taip svarbu...

– Atsisėskite čia ir palaukite.

Slaugė dingo už lentynų su ligonių kortelėmis. Skubiai nuleidęs koją, užsitraukiau kelnių klešnę. Perdėm ilgai laikiau koją nenatūralia padėtim, todėl dabar ėmė skaudėti sąnarį ties kirkšnimi.

Atsivėrus durims, įlėkė pirmasis pacientas. Tai buvo mokinys apšašusiomis ausimis. Paskui pasirodė kolegijos studentė, aplink kurios lūpas buvo toks raudonas patinimas, jog vien jis tebuvo matomas. Po to atvyko kiti ligoniai, beveik neužsiverdavo durys. Keista, bet daugiausia tai buvo mokiniai ir kolegijų studentai. Tačiau nė vienas nekėlė triukšmo. Nestumdydami baldų, išsirinkdavo iš lentynų komiksus ir atsisėdę ant suolo, imdavo juos vartyti. Pamažu susirinko būrelis merginų. Vienoms nuo dažymosi susierzino oda, kitos nudegė kažką kepdamos. Tad jei būčiau nusprendęs, jog dėl diskretiškos vietos ši gydymo įstaiga specializuojasi vien venerinių ligų srityje, iš mano pusės tai būtų išties išankstinis nusistatymas. Šiaip ar taip, iš pacienčių vogčiomis į mane metamų žvilgsnių jutau kažką itin įtartina ir ypatinga. Verčiau norėčiau, kad į mane žiūrėtų kaip į sergantį gonorėja. Kaip jos reaguotų sužinojusios, kad vietoj plaukų man ant blauzdų auga ridikėliai?

Priėmimo salėje sugirgždėjo sukamoji kėdė. Maniau, jog praėjo ištisos valandos, tačiau iš tikrųjų laikrodžio rodyklės rodė, kad prabėgo tik šešios minutės ir dvidešimt sekundžių.

– Prašome pirmą pacientą.

Tai buvo silpnas ir švelnus slaugės balsas. Paskubomis atsistojau ir priėmimo salės duryse susidūriau nosis į nosį su vaikinu apšašusiomis ausimis.

– Na, tik pažiūrėkit! – užprotestavo jis įspirdamas man į blauzdikaulį.

Nors man neskaudėjo, vis dėlto surikau nesusilaikęs. Slaugė atidarė duris ir, paėmusi berniuką už rankos, įvedė į priėmimo salę.

– Laikykitės eilės, – pasakė ji man.

– Turiu talonėlį su pirmu numeriu.

– Juk sakiau, kad iš anksto užsirašę pacientai turi pirmenybę.

– Bet argi tai neskubu? Ką jums pasakė daktaras? Ar jam parodėte? Tai, ką dabar ką tik išrovėte?

Slaugė uždėjo ranką ant vaiko nugaros ir stumtelėjo už durų.

– Būkit protingas, – pasakė ji. – Privalote žinoti, kad jei ligoninėje sugadinsite slaugei nuotaiką, nieko gera nelaukite.

– Atleiskite. Aš nenorėjau. Ką jums pasakė daktaras? Ar nesutiko, kad tai keista liga? Ar tai nėra kažkas ypatinga?

Kažkas sukosėjo. Kaip tik už durų, nėra jokios abejonės, už kokių dviejų metrų. Tikriausiai gydytojas.

–Ar tai ligonis, kuris serga baltais ridikėliais?

–Jis nenori nieko girdėti...

Tarsi niekur nieko, užgniaužiau kvapą ir atsitiesiau. Jei kiti ligoniai sužinos apie ridikėlius, bus siaubinga. Laimei, laukiamojoje salėje, regis, nesigirdėjo kimaus ir žemo gydytojo balso.

Pro praviras duris maldaujamu balsu paklausiau:

– Ar dar buvo kitų tokių atvejų? Galbūt nėra ko šitaip jaudintis?

– Nusiunčiau žmoną pas daržovių pardavėją patikrinti. Žinote, dauguma odos ligų kyla dėl pelėsių. Reikia pripažinti, kad pelėsiai yra ne kas kita kaip tam tikros rūšies augalai...

– Taip. Na, žinoma, suprantu. Bet ar negalima šiuo atveju įžvelgti aukštesnio parazituojančio augalo?

– Tai nustatysiu vėliau...

Uždėjusi gležnas, regis bekaules rankas man ant krūtinės, slaugė pastūmė mane į šalį.

– Ligoniai, kurie pernelyg sureikšmina savo ligą, priklauso pačiai nepakenčiamiausiai kategorijai.

Minkštasuoliai laukiamojoje salėje buvo jau visi užimti. Nusprendžiau paskambinti į biurą. Geriau tiesiog paimti atostogų nei paprasčiausiai pranešti, jog pavėluosiu į darbą. Ridikėliai – tai ne kojų grybelis. Patinimas po keliais be paliovos didėjo.

Atsirėmiau į sieną ir laukiau. Neįsivaizdavau, kad dermatologijos klinika galėjo būti taip gausiai lankoma.

Buvo beveik vidudienis, kai galop tapo priimti visi iš anksto užsirašę ligoniai. Aš pats stebėjausi savo kantrybe. Su nekalta šypsena lūpose slaugė man atvėrė duris, galų gale suteikdama teisę atsisėsti į kėdę priėmimo kambaryje.

Gydytojas išėjo iš tualeto it milžiniškame vėjo sūkuryje plasnojančiais chalato skvernais. Nusižiovavo ir atsisėdo girgždindamas sukamos kėdės atlošą. Iš kabineto gilumos jam pavymui pasigirdo vidutinio amžiaus moters balsas:

– Na, užteks, aš nieko apie tai nežinau!

– Gana! – atšovė jis. – Priverčiau jus laukti, – tęsė jis jau kreipdamasis į mane su šypsena, kuri nesiderino prie jo energingo veido priplota nosimi... – Šiaip ar taip, dabar vaikų alergijos metas. Neturiu net kada pavalgyti. Tuoj pasižiūrėsiu...

– Padėkite čia savo kelnes, – parodė slaugė uždėdama pirštą ant pintinės krašto.

Išvydęs mano kojas, gydytojas krūptelėjo ir suriko:

– Tikrai... tai nepaprasta... kone džiunglės... Bet šie parazitai vien ant jūsų kojų, ar ne?

– Ar daržovių pardavėjas atpažino baltus ridikėlius?

– Šiaip ar taip, jis ne specialistas...Tai išties baisu...

Nevalingai pasistiebiau ant pirštų galiukų. Man atrodė, jog taip galiu nors kiek pasišalinti, nutolti nuo savo kojų. Per laukiamojoje salėje praleistas valandas augimas dar paspartėjo. Kuo arčiau kelių, tuo vešlesnė buvo augmenija: stiebas siekė maždaug centimetrą, o jo viršūnėje išsiskleidė du puikūs lapai, pro tokią tankmę nebesimatė odos. Keisčiausia buvo tai, jog, nors ir apsaugoti nuo saulės spindulių, ridikėliai buvo būtent daržovėms būdingos žalios spalvos.

Gydytojas išpūtė pilvą ir sunkiai atsiduso. Sakytumei, mąstė, tačiau taip pat galėtumei tarti, kad stengėsi laikytis kuo toliau nuo manęs. Jis smarkiai sumojavo rankomis, sukosėjo gaudydamas kvapą.

– Atsigulkit!

Jis susirietė virš šiukšlių dėžės prie savo kojų. Kalbu apie nerūdijančio plieno indą, kurio dangtis pakyla ir nusileidžia pamynus pedalą.

Slaugė buvo bevedanti mane prie kanapos kampe, tačiau gydytojas mane pasuko į šalį:

– Betgi ne! Ant operacinio stalo!

– Pro čia!

Slaugė galvotrūkčiais nusivedė mane prie durų gilumoje. Už nugaros man vėmė gydytojas. Darė tai su garsu, kokį girdime, kai žuvies ašaka papuola katei į ryklę.

Tai buvo keista operacinė salė. Ant grindų jokių plokščių ir apskritai jokios dangos. Plikas betonas kaip garaže. Be to, salės grindys buvo nevienodo aukščio, du akmeniniai laipteliai

vedė žemyn. Vieną sieną dengė metalinė uždanga, nebuvo jokių langų. Vienintelis šviesos šaltinis – milžiniškas fluorescencinis vamzdis ant lubų. Jei tai ne garažas, tartumei, jog kankinimų kambarys. Autentiška buvo tik lova: iš tvirto metalo, iš abiejų storo čiužinio pusių apsauginės grotos, dramblio kaulo danga, o galvūgalyje – įvairiausi mygtukai. Dermatologijos-urologijos klinikai operacijos atvejams būtina speciali įranga.

– Švarką ir marškinius padėkite čia, – pasakė slaugė, statydama prie lovos pintinę baltiniams ir visąlaik laikydamasi nuotolio.

– Kodėl daktaras ką tik apsivėmė?

– Kai nusirengsite, atsigulkit. Štai antklodė. Nepamirškite įsidėti termometrą...

– Ar mano kojos taip baisiai atrodo?

– Tegu tai lieka tarp mūsų, bet pusryčiams daktaras valgė sojos grūdus su baltais ridikėliais.

– Ak, kaip man nemalonu.

Ir vėl buvau priverstas ilgai laukti. Į laikrodį nežiūrėjau, bet turėjo praeiti valanda. Galiausiai užmigau. Pabudau, kai slaugė palietė mano ranką. Guma aprišo ranką, po to spiritu suvilgyta vata ištrynė veną. Pastebėjau, kad termometras jau išimtas.

– Ar galiu paimti kraujo?

Šiuo atveju mano atsakymas neturėtų jokios prasmės.

– Prašau man atleisti, – pasakė ji.

Nejutau jokio skausmo. Dabar, kai naudojamos vienkartinės adatos, jos atrodo aštresnės. Be to, mano venos storos kaip žemės sliekai, tad buvo nesunku pataikyti.

Mane vėl apėmė miegas. Gal kraujo ėmimas buvo dingstis suleisti kokį nors anestetiką? Miegojau giliai. Atsigėriau vaisių sulčių, kurios buvo mano galvūgalyje, ir vėl užmigau.

Nežinau, kiek valandų prabėgo. Neskyriau nakties nuo dienos. Stengiausi pajudinti kūną, bet nepavyko. Rankos ir kojos buvo tvirtai pririštos prie lovos sintetinės gumos diržais. Be to, prie pat dešiniosios ausies stūksojo nerūdijančio plieno stovas, nuo kurio vienas šalia kito karojo didelis plastikinis maišas su blyškiai geltonu skysčiu ir permatomas maišelis didumo sulig kumščiu. Du vamzdeliai jungė juos prie kaklelio, o šis buvo prijungtas prie žarnelės, kurios galas įsmeigtas man po raktikauliu.

Neaiškiai prisimenu pokalbį, kurių dalyvių nepavyko nustatyti.

– Gal tai kiek nestabilu.

– Ar norite, kad padaryčiau įpjovą ir įvesčiau tiesiai į veną?

– Ne, aš pats tai padarysiu.

Visi šypsojosi. Visi buvo mano atžvilgiu palankiai nusiteikę.

– Kengūros sąsiuvinis daro šuolius. Šildosi kišenėj...

– O dėl šlapimo, tai į kanalą įstatėme zondą... Taip, būkite ramus. Šlapimas savaime išsiskirs į tam paruoštą maišelį...

– Man tai nelabai patinka. Sakytumei, kažkas šlapinasi manyje, o po to tas šlapimas pašalinamas... Ne itin tai mėgstu...

Tikriausiai buvo naktis. Girdėjosi vėjas. Tolimas vėjo ūžesys, primenantis bandomuosius radijo signalus.

– Iš esmės, prieš nustatant, ar tai tikrai balti ridikėliai, pirmiausia reiktų išsiaiškinti, kas jie yra. Pagal mano tyrimus, jie egzistuoja tikrovėje. Vis dėlto, patentas juos auginti priklauso vienai Šizuokos apygardos bendrovei. Tai kažkokia slapta įmonė ir absoliučiai niekas nežino, kas tai. Ši bendrovė teigia, kad tai ridikų rūšis, kad nenorėdama sukelti nepasitikėjimą japonų ridikų augintojais, ji importuojanti sėklas iš Oregono valstijos Šiaurės Amerikoje. Bet nerimą kelia tai, kad kai atlikome laboratorinius tyrimus ir bandėme išauginti šias daržoves, mums nepavyko. Daigai nuvysta ir supūva. Galų gale, kas jie tokie?

– Juk negalimas daiktas, kad tai būtų sterblinės daržovės.

Sakytumei, kad bėgantis laikas prarado greitį. Norėjosi graužti nagus.

Hanakonda, Arakonda, Anagenda... – stūgavo vėjas.

Keista, kad šiame kambaryje niekada nėra tikrai tamsu. Ar tai dėl fluorescencinių lempų ant lubų? Vis dėlto, tai nebuvo netiesioginis apšvietimas. Iš tikrųjų švietė ne vien didžiulės lempos, jų šviesą atspindėjo blizgančios plokštės, išdėstytos taip sumaniai, kad buvo neaiškus šviesos šaltinis ir kryptis.

Ši šviesa iš lėto silpnėjo. Kas vyksta? Nieko ypatinga. Tikriausiai taupo elektrą. Po to išgirdau, kaip tyliai atsidarė durys. Ant grindų pasirodė kišeninio žibinto šviesos ratas. Kažkas vogčiomis prisėlino prie lovos kojūgalio, mano kakta nuslinko šviesos pluoštas. Skubiai užmerkiau akis, apsimečiau miegančiu. Asmuo su žibintu paspaudė jungiklį sienos apačioje, po to pakėlė metalinės uždangos svertą. Ji pakilo su baisiu triukšmu. Aišku, šis žmogus sėlino ant pirštų galiukų ne tam, kad manęs nepažadintų. Staigiai pravėriau akis, kad jį pamatyčiau. Vis tiek negalėjau jo iškart atpažinti – buvau apakintas stiprios šviesos.

Norėjau garsiai pareikšti, kad visai neketinu priešintis, kad esu visai taikiai nusiteikęs. Tačiau negalėjau užčiuopti liežuvio, atrodė, jog pamiršau kaip reikia tarti žodžius. Kai uždanga pakilo iki pusės, žmogus, sėlinęs ant pirštų galiukų, prisiartino, atsistojo prie manęs, kad apžiūrėtų. Tai buvo gydytojas. Negalėjau nuslėpti, jog esu kiek nusivylęs, kad tai ne slaugė dideliais apvaliais akiniais.

– Prašiau slaugės, kad man atneštų vandens su ledais.

Įsivaizdavau kalbąs, tačiau taip nebuvo. Nesigirdėjo balso. Bet nežinia kodėl, man atsakė.

– Deja, ji apžiūri ligonius.Jums nėra ko bijoti. Lašelinės dėka, jums netrūksta vandens. Bet gal jau pradėjot bodėtis?

– Visai ne. Esu viskuo patenkintas. Manau, imu suprasti, kad iš esmės, tai tik laiko klausimas, turiu galvoje ridikėlius ant savo blauzdų. Tai negali amžinai tęstis. O jei rytoj rytą juos panaudočiau sriubai?

– Gaila, tačiau visa tai pranoksta mano kompetenciją. Netgi klausiau nuomonės vieną savo pažįstamą gydytoją specialistą...

– Ar yra šios srities specialistų?

– Ne, tokių nėra.

– Ir aš tuo abejojau.

– Argi jums tai svarbu?

– Ne, kadangi pasitikiu jumis.

Gydytojo veidas sumažėjo. Nutolo į lubas. Prisiplojo prie jų ir pavirto apvaliu purkštuvu. Ar tai haliucinacija? Tikrai žinojau, kad tai purkštuvas. Panašus į žmogaus veidą ir tame buvo kažkas siaubinga. Tuo pat metu jis buvo ir gydytojas. Regis, haliucinacija galiausiai susipynė su tikrove. Vis tiek buvo keista. Pasak vienos teorijos, kai esi tikras, kad haliucinacija yra haliucinacija, iš tikrųjų ji tokia nėra. Purkštuvas sumurmėjo atsiprašančiu tonu, kurį švelnino šypsena:

– Priėjau banaliausią išvadą, bet manau, kad esant tokios būklės kaip jūsų, vienintelis išsigelbėjimas – tai terminis gydymas. Jums reikėtų sieros šaltinio. Ir kuo stipresnio.

– Kaip pragare...

– Taip, kaip pragare... Aišku, su sąlyga, kad jus be jokių problemų priimtų kokia gydykla... Jūsų kojos nepadarys gero įspūdžio kitiems besigydantiems...

Lova ėmė iš lėto judėti. Man pasirodė, kad tai vyko mano valia, bet tuo pat metu tai nieko bendra su mano valia neturėjo.

– Nieko pikta jums nelinkiu. Bet netrukus išauš diena, tad maldauju, saugokitės automobilių.

Lova buvo nepaprastai tvirta ir sunki, tad švelnaus judėjimo negalėjau tikėtis, turint omeny svorį, kurį atitiko ratų diametras. Kai pajudėjau, atrodė, jog slystu. Gal judėjimo priežastis buvo ne mechaninė, o dvasinė varomoji jėga? Ne, aš juokauju. Dar ne tiek pamečiau galvą, kad įsivaizduočiau, jog nemateriali dvasia gali veikti materiją. Regis, mūsų dienomis kai kurios gamyklos sunkių daiktų transportavimui pasitelkia oro pagalves. Beje, šią lovą pagamino „Atlaso" bendrovė, pirmaujanti pasaulyje ligoninių įrangos gamyboje: kaip sako, jos tikslumas ir patikimumas yra neprilygstami. Čiužinys aprūpintas elektrine nepertraukiamos inklinacijos aparatūra, autonomiškai veikiančia šešiolika valandų avarijos atveju; galvūgalyje įrengta bevielė aliarmo sistema; esant būtinybei, automatiškai įsijungia deguonies tiekimas; žodžiu, šiai įrangai nebaisūs atsitiktinumai... Tačiau keista, iš kur galėčiau būti toksai ligoninės įrangos žinovas? O gal visa tai paprasčiausia mano įsivaizdavimo vaisius? Antraip...būtų blogiau: gal iš tikrųjų buvau medicininės įrangos žinovas ir apie tai pamiršau? Tuo blogiau. Šiaip ar taip, ši lova – „Atlaso" bendrovės ir pagal viską sprendžiant, gali savarankiškai judėti, atsiliepdama į mano valią.

Nepasakytum, kad valdymas būtų nuostabus. Ir greitis galėtų būt didesnis. Ji pamažu vilkosi, orientacija buvo gan apytikrė. Galbūt mano gebėjimas bendrauti su šia lova dar nepasiekė brandos? Gal aš įprasiu ir tuomet galėsiu nustatyti kryptį ir reguliuoti greitį? Važiuodamas iš klinikos garažo, bandžiau susitelkti dvasia, kad skleisčiau aplinkui judėjimo vaizdą.

Nežinojau tikslaus laiko, bet kadangi buvau šalutinėje gatvėje, tiek ant šaligatvių, tiek ir važiuojamoje dalyje nesi-

matė judėjimo. Iš lėto išvairavau ant šaligatvio. Išgirdau už savęs nusileidžiant metalinę uždangą.

– Ačiū, iki pasimatymo!

Norėjau atsigręžti, bet kūnas man nepakluso. Patraukiau nosimi. Nežinau kodėl apėmė sentimentali nuotaika.

Nebuvau nusistatęs kokios ypatingos krypties, bet pradžiai nutariau keliauti į vakarus, nes šia kryptimi vedė nuolaidus šlaitas. Taip sutaupysiu energijos. Mane aplenkė skubiai žingsniuojanti moteris: įtariu žvilgsniu pasižiūrėjo į lovą, pakėlė akis į lašelinę, paskui pasitenkino vogčiomis stebėdama mano veidą. Na, ko norėti? Aš pats, susidūręs gatvėje su ligoniu, prijungtu prie lašelinės automatiškai važiuojančioje lovoje, daryčiau tą patį – nutaisyčiau miną, jog nieko nematau, nors matau.

Po to sutikau vyrą, kuris taip apstulbo, jog stebinančiu greičiu perbėgo į kitą šaligatvį. Pakreipęs į šoną galvą, nulėkė sverdėdamas, tarsi norėtų nustatyti savo girtumo laipsnį.

Pralenkė taksi. Net nesulėtino greičio.

Šitaip prikaustytas prie metalinės lovos, kurį laiką klaidžiojau po miestą. Netrukus suvokiau, kad dėl šaligatvio ir pėsčiųjų perėjos lygių skirtumo išeikvoju daugiau energijos nei numatyta. Dėl to taip susinervinau, jog galiausiai nutariau važiuoti tiesiog grindiniu.

Ties vieno pastato kampu mane pagavo vėjo gūsis. Pakėlė frotinę medvilnės antklodę, apnuogino kojas. Iki kaulų nukrėtė šiurpas. Norėjau vėl apsikloti kojas, bet buvau visas apraišiotas diržais, negalėjau pajudėti. Patekau į keblią padėtį. Neskaitant drebulio, ką jau bekalbėti apie nuogas blauzdas, ant kurių veisiasi ridikėliai? Dabar praeiviai jau negalėjo dėtis esą abejingi kaip anksčiau. Iki šiol buvau vargšas ligonis, bet dabar virtau pabaisa.

Kol kas ramius praeivius gali labai lengvai pagauti staigus impulsas, noras mane nulinčiuoti, gerokai apkulti.

Atviros vėjui kojos buvo ledinės. Ar dėl ridikėlių sunaudotos energijos susilpnėjo mano gebėjimas atgaminti šilumą? Jei bent galėčiau naudotis savo dešine ranka! Dar pabandžiau sutelkti dvasią, kad nuvairuočiau lovą į kampą. Ar per daug paspaudžiau? Kelią užtvėrė stulpas, viena lovos koja nuslydo į nutekamąjį griovelį. Dabar lova nepajudės nė iš vietos.

Veidą glamonėjo kišeninės lemputės šviesos pluoštas. Pasijutau nurimęs. Tikriausiai tai gydytojas ar kokia slaugė. Išplėšė mane iš ilgai trukusio košmaro. Deja, tai buvo ne gydytojas ir ne slaugė. Vietoj fluorescencinės šviesos ant lubų išvydau darbininko rankose laikomą nešiojamą žibintą. Vietoj purkštuvo atsirado baltas šalmas: į mane žvelgė vyras statybininko uniforma ir tuo pat metu elektriniu skustuvu skutosi barzdą. Jo raudonos ašarojančios akys bylojo apie išvakarių išgertuves.

– Tai pavojinga. Po valandos trukdysite įvažiuoti sunkvežimiams.

Dabar, kai jis man tai sakė, supratau esąs statybos aikštelėje. Metaliniai pastoliai buvo padengti storu nailoniniu tinklu. Vyras tikriausiai buvo teritoriją prižiūrintis sargas.

– Ne savo malonumui patenki į tokią vietą...

Aš kalbėjau! Vėl jutau liežuvį, kaip reikiant praverdavau ir sučiaupdavau lūpas. Tikriausiai baigėsi anestetikų poveikis. Galėjau, nors ir nedaug, į kairę ir į dešinę pasukti kaklą. Taipogi galėjau nuo alkūnės pasukti dešinę ranką, jei buvau atsargus su lašelinės vamzdeliu. Gal prieš išmesdamas lauk, gydytojas atleido diržus? Taipogi vėl pajutau savo kojas. Grįžo į vietą ir frotinė antklodė, kurią buvo nupūtęs vėjas.

– Manau, jūs sunkiai sergate. Jei norite, kad su kuo nors susisiekčiau, tik duokite žinią.

– Nėra reikalo. Dabar tikriausiai man niekas nepadės.

– Bet ar jus kas nors paliko?

– Galimas daiktas, kad paliko...

– Esama tokių beširdžių žmonių. Kas tai padarė? Ligoninė, ar jūsų šeima? ... Žiūrėkit, ši lašelinė tuoj bus tuščia.

– Regis, man belieka tik mirti...

– Na, baikite. Su kuo turėčiau susisiekti? Jei kas sustoja draudžiamoje vietoje, pranešu policijai. Kai per daug šiukšlių, įspėju meriją. Pasimetusiais ligoniais rūpinasi gaisrininkai... Visa priklauso nuo to, ką pats apie save manote.

Širdies gilumoje norėjau grįžti į dermatologijos kliniką už merijos. Nors jie galų gale su manim pasielgė neteisingai, vis dėlto, maniau turįs tam tikrą ryšį su ta energinga slauge. Net ir su gydytoju galėčiau užmegzti kontaktą, jei būtų pakankamai laiko.

Bet užuot mane paprasčiausiai palikę, išmetė už durų su šia brangia lova. Sakoma, kad kai tėvai palieka vaiką su kuo brangesniais daiktais, tuo tvirtesnis jų nusistatymas.

Gana! Elgiuosi kaip ištižėlis. Geriausia būtų palaukti. Kol baigsis skystis lašelinėje, susigūžti ir mirti su ridikėliais.

Sargas, rūkęs cigaretę ties lovos kojūgaliu, staiga sušuko su nuostaba:

– Žiūrėkit, bagažo etiketė. Gal jūs koks siuntinys.

Apšvietė savo žibintu etiketę, viela pritvirtintą prie lovos kojos.

– Privalote būti pristatytas į sieros šaltinį. Ar į kažkokį „pragarą“, negaliu perskaityti. Išskydęs rašalas... Tai jūs kažkoks pamestas daiktas? Bet kokiu atveju pranešiu policijos nuovadai.

Iš lėto švito dangus. Ir šiandien padangę gaubė stori, tiršti debesys, panašūs į mūrininko mentelės paliktus pėdsakus. Tad nėra ko tikėtis, jog ridikėlių želmenys galėtų savaime nuvysti.

Didžiulis vabzdys triukšmingai trenkėsi į nailoninį tinklą ir liko ten kalėti. Atrodė kaip cikada.

Sargas atbidzeno atgal. Prie pat šalikelės sustojo didžiulė betono maišyklė ir trumpai, bet garsiai susignalizavo. Sargas atsakė sušvilpdamas švilpuku, po to pakėlė tinklą. Įkliuvusi cikada nukrito lyg paukščių išmatos. Tikriausiai buvo negyvas. Maišyklės vairuotojas nužvelgė mane įtariu žvilgsniu, tačiau neparodęs didesnio susidomėjimo, įvažiavo į statybos aikštelę. Sargas stovėjo atsišliejęs į mano lovos kraštą, užsidegė cigaretę, po to pasisuko į mane ir sušnibždėjo:

– Matot, tai netikras *Danhilo* žiebtuvėlis. Iš tikrųjų tai Danvilo žiebtuvėlis. Sako, kad net ir lombardo darbuotojai neatpažįsta. Kaip tik dabar policijos nuovada susisiekia su patruliuojančiu automobiliu. Spėju, jog dėl jūsų buvo perduotas pavojaus signalas. Galite būti apkaltintas dėl stovėjimo draudžiamoje vietoje. Keista, kodėl tai „stovėjimas draudžiamoje vietoje“? Valdžios įstaigos mane visuomet stulbina.

Blyškioje ryto šviesoje lašelinės maišelis atrodė jau visai subliūškęs. Buvo drumzlino rausvo atspalvio lyg sena sudžiuvusi sepija. Ir mano laikas netrukus išseks.

Staigiai sustojo policijos automobilis, paskui jį – nedidelis sunkvežimis su kranu, ant kurio buvo užrašas „Vilkikas“. Išlipo vidutinio amžiaus agentas su uniformine kepure ir pasiteiravo sargą:

– Ar šitas?

– Jūsų paslaugoms, – atsakė sargas ir patenkinta veido išraiška atidavė pagarbą.

Iš plono dokumentų aplanko agentas išsitraukė kelias pašto atvirukų dydžio korteles, vieną ištiesė man.

– Ar matote tai?

– Taip, matau.

– Atrodote labai išsekęs. Ar žinote, kas čia pavaizduota?

– Taip.

– Pasakykite.

– Kiaulė.

– Taip, tai kiaulė. Bet ar čia nesama ko nors keista? Ar netrūksta kažko esminio? Ir ko gi? Pasakykite man.

Įjungė chronometrą.

Aš iškart supratau. Kiaulė be uodegos. Tai buvo gan nevykęs grubus piešinys. Kiaulė tiesė snukį į tiek pat negrabiai nupieštą lovį. Ką reiškia šis policininko tardymas? Nesvarbu, ko jis siekia, bet nuo pat pradžių buvo aišku, jog atsakymas yra „uodega". Aš užviriau pykčiu. Jeigu agentas prikaišioja man dėl ridikėlių ant mano blauzdų, galėčiau pasirodyti kiek nuolaidesnis. Šitoks tardymas nepakenčiamas. Tai mano garbės įžeidimas. Instinktyviai ėmiau rodyti nepasitikėjimą, ieškoti trūkumų piešinyje.

– Na, ši kiaulė tiesia snukį į lovį, bet snukis pakreiptas neteisingu kampu. Jei taip, tai ji dvės iš bado. Gal manote, kad esama optinio nervo anomalijos? Be to, nesimato liežuvio. Kai snukis šitaip pražiotas, liežuvis turėtų būt nors kiek iškištas. O jeigu liežuvio nėra, reiškia, ji dvės iš bado. Taip, suprantu. Norite, kad atsakyčiau „uodega", ar ne? Jei pasakysiu, kad trūksta uodegos, išlaikysiu bandymą. Bet tai neįmanoma. Argi nesakėte: „Kažko esminio"? Uodega kiaulei tikrai nėra esminis dalykas. Kiaulės ir be uodegos gali kuo puikiausiai poruotis ir veistis. Užtat žymiai svarbiau, kad gerai veiktų optinis nervas ir liežuvis. Galit kiek norit prašyti, bet aš niekada nepasakysiu, kad tai „uodega".

Agentas vėl spūstelėjo chronometro mygtuką, linktelėjo ir kažką užsirašė bloknote. Tikėjausi, jog mano gilūs pastebėjimai jį sužavėjo, tačiau likau nepatenkintas, nes jis niekaip nereagavo. Pagaliau dalykišku tonu pranešė į radijo siųstuvą:

– Šešiasdešimt šešios sekundės. Nulinis bendravimo laipsnis. Pasipriešinimo indeksas tarp septynių ir aštuonių.

Iškėlęs ranką, pamojo vilkiko vairuotojui. Aš pasiteiravau:

– Ką darysite?

Man niekas neatsakė. Kad ir kaip norėčiau pasipriešinti, to padaryt negalėjau: lašelinės vamzdelis po raktikauliu ir į šlapimtakį įvestas zondas kaustė bet kokius judesius.

Prie lovos pritvirtino vilkiko krano kablį ir pakėlė. Pasislėpęs tolimame statybos aikštelės užkampyje, sargas pridėjo pirštą prie šalmo, pasiuntė man kaltą šypsnį. Mano akyse pasirodė ašaros. Įdomu, į kokią stovėjimo aikštelę mane nugabens? Norėčiau, kad mane sugrąžintų į dermatologijos kliniką už merijos.

Vilkikas su kranu palaipsniui įsivažiavo, kol pasiekė trisdešimt penkių kilometrų per valandą greitį, visai nebodamas siaubingo kratymo. Spoksojau į dangų, nežinojau, kur važiuojame, be to, visiškai praradau orientaciją. Dar blogiau, visąlaik jaučiausi lyg sapne.

Vilkikas staiga sustojo. Atrodo, prie įėjimo į šachtą. Gal tai požeminis garažas? Papūtė drėgnas dvokiantis vėjas.

– Dvokia kaip siera.

– Tai vandenilio sulfidas.

Sunkvežimis ėmė atbulas leistis žemyn tuneliu. Krano kablys buvo atkabintas, mano lova nuriedėjo pati, iš lėto didindama greitį. Jau niekas nepriklausė nuo mano valios. Tai ne psichinis, o fizinis judėjimas. Iš pradžių lėtas, bet po to įgavęs beprotišką greitį. Galiausiai būčiau praradęs sąmonę. Stengiausi sustabdyti vandeningų gleivių išsiskyrimą, nuroviau nuo blauzdos ridikėlio daigą ir atsikandau. Pažįstamas skonis, atsiduodantis kartumu. Ar kai visiškai pasibaigs intraveninis skystis, gyvensiu tol, kol juos visus suvalgysiu?

2 SKYRIUS

POETAS ŽALIA KAUKE

Praėjo vos dvidešimt minučių po to, kai su lova buvau įmestas į šachtos šulinį. Po lova knibždėjo kažkas panašaus į jūros žvaigždę. Ar tai ir yra tikrasis energijos šaltinis? Judėjom toliau. Kurį laiką lėkėme žemyn stačiu nuolydžiu. Lova visąlaik šokinėjo kaip žiurkė, kuriai atliekamas elektros šokas. Stebėtina, kad neatsitrenkėme į sieną. Ar ši lova aprūpinta automatine antikolizine įranga? Negali būti, kad tokia pasaulinio garso kompanija kaip „Atlasas" aprūpintų lovą įranga, neturinčia ryšio su jos pagrindine funkcija. Panašiau, kad tunelio grindyse įrėžtos į bėgius panašios vagos. Tačiau tam, kad išraustų šitokias vagas betone, prireiktų kelerių metų. Tikriausiai aš vienintelis to nežinau, bet gal šimtai, o gal ir tūkstančiai metalinių lovų klaidžioja per naktis gatvėmis it benamiai šunys. Nekalbant apie tai, iš kur jos atsirado ir kodėl klaidžioja, visai gali būti, jog pasiklydusios lovos nėra jau toks retas daiktas. Gal jau seniai taip yra: kai tik policija apie tokią lovą sužino, atsiunčia vilkiką, ją pačiumpa ir išmeta į šachtos šulinį.

Sugirgždėjo ratai, lova šoktelėjo. Aštrus deginantis skausmas persmelkė raktikaulį, į kurį buvo įvestas lašelinės vamz-

delis. Gal atsiklijavo lipnus tvarstis? Gal kraujuoju? Bijojau tamsos. Troškau šviesos.

Jutau erzinantį skausmą pūslėj. Kol lašelinės maišelis tuštėjo, šlapimo maišelis pūtėsi lyg kokia rupūžė, grasino sprogti. Gal šlapimas teka atgal? Ne juokai, kai nori šlapintis ir negali. Kai mokiausi kolegijoje, klasės auklėtoją kankino padidėjusi prostata: vieną rytą prasidėjus staigiam anurijos priepuoliui, jis nuskubėjo į dispanserį, kuris dar buvo uždarytas, tad it paklaikęs lakstė aplink pastatą, kol pagaliau nusižudė, įkišęs galvą į Y formos metalinius virbus tvoroje. Buvome žiaurūs jaunuoliai, dažnai iš jo tyčiodavausi, dabar mane graužė sąžinė.

Kažkaip pakito lovos judėjimas. Baigėsi nežabotas kratymas ir atsirado švelnus ritmiškas sūpavimas. Riedėjome tvarkingai, reguliariais intervalais kartojosi dvitaktis ritmas... Ar ką tik įvykęs smarkus krestelėjimas grąžino lovą į bėgius?

Pernelyg gražu, kad būtų tiesa. Net ir siauri bėgiai negali tiksliai atitikti lovos plotį. Nebent pramogų parko traukinuko, kurį vairuoja išdykę mašinistai? Arba šachtininkų vagonetės? Na taip, ar atkabindami nuo vilkiko darbininkai nesakė:„Dvokia kaip siera. Tai vandenilio sulfidas?“

Viskas sutampa. Jei manęs laukia sieros šachtoje, tuomet šie bėgiai turi būti pritaikyti sieros rūdos vagonetėms. Apie tą man ir kalbėjo urologas. Sakė šiuo metu matąs vienintelį ridikėlių ligos gydymo būdą – maudymąsi terminiuose sieros vandenyse. Procedūra ne itin maloni, bet neturiu skųstis, nes visa, kaip atrodo, vyksta pagal gydytojo nurodymus.

Reguliarus bėgių sandūrų trinksėjimas migdė, kėlė kažką panašaus į nostalgiją. Sapnavau, jog krentu iš vienos duobės į kitą, dar gilesnę. Palaukit! Juk šis vaizdas galėtų man pasitar-

nauti. Duobė duobėje. Primena kažką nešvankaus. Kaip tik tinka kengūros sąsiuviniui. Norėjau užsirašyti. Reikia kuo greičiau susirasti kuo rašyti.

Šviesos pluoštas!

Nors mano akys buvo užmerktos, tinklainė jautriai reagavo. Nesusilaikęs vos pravėriau vokus. Kažkas kišenine lempute tyrė vyzdžių refleksus. Pabandžiau atplėšti liežuvį nuo gomurio, prie kurio buvo prilipęs, nes taip išdžiuvo. Paskui, nors neatpažinau, kas prie manęs stovi, ėmiau iš visos širdies maldauti:

– Prašau, duokit vandens. Pažvelkit, lašelinės maišelis beveik tuščias...

Kišeninė lemputė užgeso. Įžvelgiau lubas. Purkštuvą žmogaus veidu. Fluorescencinį vamzdį, taip gudriai sumontuotą, jog neuždengtas, reflektorių dėka skleidė netiesioginę šviesą. Nieko ypatinga nenutiko. Tebegulėjau ant lovos operacinėje salėje. Perdėm tikroviški sapnai kenkia sveikatai. Išsekina.

– Kai ateis laikas, pakeisime.

Pamačiau, kad lašelinės maišelis išties pakeistas. Dabar jis išdekoruotas raudonomis žuvelėmis, tokius maišelius matai tik per šventes mugėse.

– Atleiskite. Regis, susirgau siaubinga kelionės liga.

– Savaiminė intoksikacija. Tikriausiai dėl dygstančių ridikėlių.

Mačiau savo ausies atspindį dideliuose slaugės akiniuose. Jų stiklai, regis, plokšti.

– Ar negalėtumėt duoti vaistų nuo jūros ligos?

– Negaliu duoti to, ko nėra jūsų kortelėje.

– Bet tas baisus drebėjimas.

– Atraitokit rankovę. Paimsiu kraujo.

– Jei tai būtų žemės drebėjimas, tikriausiai viršytų penkis balus.

– Leiskite, išmatuosiu ridikėlių daigų ilgį. Prašau man atleisti.

Nuklojo frotinę antklodę. Jos pirštai, kurie atrodė be sąnarių, ėmė raustis po suvešėjusius ridikėlių daigus.

– Kutena!

– Tikras atžalynas. Jie tikriausiai labai maistingi.

Regis, pajutau erekciją. Tik to betrūko! Erekcija, kai esu tokios būsenos! To išties per daug! Pirmučiausia, tai trikdo, be to, dar zondas, tai gali smarkiai paveikti šlapimtakį ir inkstus. Stenkis išsiblaškyti galvodamas apie ką kita.

Taisyklingas bėgių sandūrų ritmas.

Hanakonda aragonda anagenda
Ištrink raudonų pipirų aliejumi
Įvyniok į bananų žievę.

It koks refrenas šios eilės savaime atėjo į galvą. Buvo beprasmės, bet tiksliai atliepė bėgių ritmą. Slaugė padrąsinančiai šypsojosi.

Anabenda anagonda anagenda
Ištrink raudonų pipirų aliejumi
Įvyniok į bananų žievę.

Pamažu dainavau vis garsiau, galiausiai melodija įgavo skaičiuoklės intonaciją. Nepaisant joje skambėjusios autoironijos, dainelė gaivino, vis labiau uždegė. Gal dėl karščio? Slaugės šypsena pamažu užgeso. Iš lėto blėso didelių apvalių akinių kontūrai, galiausiai susiliedami su purkštuvu žmogaus veidu ant lubų, o susilieję virto juodais senamadiškais akiniais iš ebonito. Paskui šis veidas pasidarė labai panašus į mano tėvo

veidą. Puikiai žinojau, jog tai paprasčiausias purkštuvas, bet negalėjau nieko padaryti – tuo pat metu tai buvo mano tėvas. Žemas vyriškis didele galva, šokčiojančia eisena. Nežinau kodėl, bet jiedu su motina ilgus metus gyveno atskirai. Todėl nieko daugiau apie jį neprisimenu, išskyrus nepriekaištingai išblizgintus minkštos odos batus aukštomis kulnimis ir akinius juodais rėmeliais, kurie, kaip jis sakė, buvo iš vėžlio kiaukuto.

Per visą laiką lova be atvangos riedėjo. Vis tas pats ūžesys, tas pats vėjo švilpimas ir negana to – ta pati vibracija. Nekilo jokios abejonės, kad man nežinant, kažkas pakeitė seną lašelinės maišelį nauju. Kas tikra, o kas sapnas? Kad atsikratyčiau parazitiškos iliuzijos, įtempiau visas jėgas, pramerkiau vokus. Aštrus elektros iškrovos skausmas. Purkštuvas žmogaus veidu iškart dingo.

Po dešimties sekundžių į mane žvelgė jau ne purkštuvas, o paprasčiausia lempa. Oranžinė natrio garų lempa, kokias dažnai matai tuneliuose. Maždaug kas dešimt sekundžių šios lempos mane nutvieksdavo ir vėl dingdavo. Monotoniška kelionė, kuri niekada nesibaigs.

Arabenda hanagonda anagenda...

Bėgių daina darėsi vis graudesnė, kol pagaliau liūdnai užgeso.

Prasiblaškymui išroviau kelis ridikėlius ir ėmiau krimsti. Koks subtilus ridikėlių kartumas, koks gaivus žalumynų kvapas, koks pažįstamas skonis! Trūko tik vieno: druskos. Lyžtelėjau nuo prakaito sudrėkusią ranką. Kiek per sūru, bet padeda nuryti. Savo paties prakaitas nežadina šleikštulio.

O kodėl nepažaidus, kad išblaškytumei nuobodulį? Intelektinis darbas padeda užpildyti lėtai slenkantį laiką.

Uždavinys: apskaičiuok lovos km/h greitį pagal šviesų intervalą.

Pernelyg lengva? Tarkime, kad nuotolis tarp šviesų 25 metrai. Šis atstumas nuvažiuojamas maždaug per 13 sekundžių. Taigi greitis... Iš pradžių 25 dalijame iš 13, tada per sekundę ... 25 : 13 =... Gal juokauji? Kaip apskaičiuosi be popieriaus ir pieštuko? Galvą persmelkė skalpelis, aštrus it ultragarsis švilpesys. Gal sergant ridikėlių liga, nerekomenduojama spręsti aritmetikos uždavinių?

Kelis kartus giliai įkvėpiau, susitelkiau ir ėmiau skaičiuoti bėgių sandūras.

... Trys tūkstančiai šeši šimtai šeši... trys tūkstančiai šeši

šimtai septyni... kažkoks virpesys, lydimas požeminio dundesio... trys tūkstančiai šeši šimtai aštuoni... gal priešinga kryptimi važiuoja vagonas? Nepanašu, tačiau tai būtų ne itin malonu. Pasikėliau atsirėmęs alkūnėmis, nepatogia poza ištiesiau kaklą, prisimerkiau. Šviesų eilė rodė, jog artėjam prie posūkio. Regimumas buvo labai blogas, tačiau vis dėlto sužinojau kažką rimtesnio. Tai vienintelis kelias! Susidūrimas neišvengiamas!

Dundesys vis artėjo, netrukus užpildė visą tunelį, tarsi jis būtų užkimštas. Garsas lyg važiuotų penkios dešimties tonų platformos. Gal tai ištisa sieros rūdos pilnų vagonečių grandinė? Pakaktų mažiausio smūgio ir viskas subyrės į šipulius. Laukiau blogiausio, sukaupęs visas jėgas, nusišlapinau, kaire ranka sugriebiau lašelinės vamzdį.

Vienas po kito pasigirdo šaižūs švilpuko garsai. Žibintai švelniai skynė kelią šviesai.

Tai daktaro užrašų knygelė! Koks įžūlumas! Nuo šiol į ją daugiau nieko neberašys. Nenoriu tokios pabaigos. Bent jau būtų užrašęs terminio sieros šaltinio pavadinimą.

Smarkiai supa. Laukiau smūgio, bet jo išvengėme. Laimei, užrašų knygelėje buvo dar kažkas užrašyta. Pravažiavome iešmą, mane nustūmė į šalutinį kelią. Buvau permirkęs prakaitu. Nieko tokio, prakaitu suvilgysiu ridikėlius.

Pro pat lovą, sukeldamas dulkių debesį, prašvilpė penkių vagonų traukinukas, aš keliskart nusičiaudėjau. Tačiau priešingai mano įsivaizdavimams, pravažiavo ne vagonetės, o miniatiūrinis traukinukas, visas išdekoruotas kaip atrakcionuose. Ypač rėkiančiomis spalvomis ryškėjo piešiniai aplink langus. Turėjo būt nuspalvinti liuminescenciniais ar fluorescenciniais dažais: nepaisant stipraus natrio lempų filtro, vaizdas rėžė akį.

Ir dar muzika! Skambėjo kaip cirko trimitas ar kokia varjetė dainelė, o gal tai tik vėjas...

Šiaip ar taip, tai buvo itin keistas traukinys. Pramogų parkuose traukinukai dažniausiai valdomi distanciniais pultais, tad nieko nuostabaus, jei juose nėra nei konduktorių, nei mašinistų. Ir nieko ypatingo, jei nedarbo valandomis juose nėra keleivių. Tačiau jei ten tik vienas keleivis, tuomet jau darosi paslaptinga ir net neramu. Pro antro vagono nuo galo langą mergaitė mojo ranka. Mane suintrigavo jos mostai. Buvo kokių šešerių septynerių, daugiausia dešimties metų. Ar ji tiktai žaidė, ar beviltiškai stengėsi kažką pasakyti? Tos pailgos, nepaprastai nuožulnios akys... Vienas skruostas prispaustas prie stiklo, akys plačiai išplėstos. Juokiasi ar yra apimta siaubo? Vis dar nepajėgiu į tai atsakyti.

Po lova lengvai džergžtelėjo ratukai. Iš lėto grįžome į pagrindinį kelią. Tikriausiai kol kas nenusimato jokio traukinio priešinga kryptimi, tad nėra ko skubėti. Tačiau kurgi važiavo tas traukinys su mergaite? Paprastai traukinukai pramogų

parkuose visąlaik važinėja ratu. Aišku, mano lova yra arba linijos gale, arba jos pradžioje. Ar traukinukas ketina čia grįžti? O gal esama kokio išsišakojimo, kurio nepastebėjau? Galimas daiktas, kad traukinukai publikai nusibodo, tad jo vietoje atsirado tokia lova kaip mano, kuri važinėja ratu, teikdama naują pramogą. Ypatingas eksponatas Sveikatos salone: pirmasis pasaulyje „ridikėlių" ligonis. Užuot papuolęs į terminius sieros vandenis, būsiu tampomas iš vienos mugės į kitą, kol galiausiai mano kūnas virs sklypu, kuriame auginami ridikėliai...

Galimas ir optimistiškesnis požiūris. Kaip malonu įsivaizduoti, kad tas traukinukas specialiai skirtas terminių vandenų visiškai išgydytiems ligoniams. Gal ši mergytė nuožulniomis akimis, kuri ką tik mojavo ranka prie lango, grįžta namo po terminio gydymo nuo blauzdas apnikusių ridikėlių. Juk ji labai miela ir tokia kerinti šypsena. Man reikėjo geriau įsižiūrėti į jos lūpas.

Kurį laiką monotonišku ritmu riedėjom toliau.

Kad nestigtų vitaminų ir skaidulų, užkrimtau ridikėlių. Roviau juos atsargiai, kad neliktų plikos vietos, nes negražiai atrodytų, išsirinkdamas kuokštelius sulig nykščiu. Nubraukiau nuo šono prakaitą, lyžtelėjau pirštą, krimstelėjau lapų. Gomuriui būtų malonesni pagardinti sojos padažu, tačiau dabar ne metas būt išrankiam. Gumbus suvalgiau grynai iš pareigos.

Kol atvyksime į terminių vandenų gydyklą, neturėjau ką veikti, tad užmerkiau akis. Užsnūdau, bet nežinau, ar ilgam, ar giliai. Trumpam pabudau, bet vėl tuojau pat užmigau.

Po galais, aš alkanas! Gana daržovių! Noriu krakmolo ir proteinų. Noriu kiniškų raviolių arba sriubos su lakštiniais!

Nežinau, kiek laiko miegojau. Nebeskyriau valandos nuo paros. Priėjau liepto galą. Tokia prievarta pranoksta mano jėgas.

Lova toliau riedėjo bėgiais, bet man pasirodė, kad sustiprėjo priešinis vėjas. Gal statesnis nuolydis, o gal pakito aplinkybės?

Vėjas dvelkė keistu lipnumu. Ar tai siera? Ne, kažkas kita. Tas kvapas organiškesnis, primena prekybos centro požemį. Po darbo valandų, kai sumažėja kanalizacijos nuotėkis, komerciniuose kvartaluose oras tampa lipnus ir šitaip dvokia. Pagrindinis komponentas ne siera, o amoniakas. Sako, jog kartais net žiurkės jo negali pakelti ir svirduliuodamos išlenda į viršų. O ten, žinoma, jų jau laukia priklydusios katės.

Staigus posūkis. Staigus sustojimas.

Vandens pliuškenimas į kažkokią užtvanką. Užgniaužęs skausmą, pakėliau viršutinę kūno dalį, pasukau galvą į dešinę. Po dešiniuoju raktikauliu buvo įkištas lašelinės vamzdelis, tad negalėjau pasisukti į kairę.

Tunelio galas. Kelią statmenai užtvėrė milžiniška arka virš požeminio kanalo. Galimas daiktas, kadaise ten buvo upė, kuria plaukiojo valtys, bet vystantys transporto priemonėms, buvo paversta lietaus ir kitokių nuotekų kanalu.

Bėgiai baigėsi ties kažkuo, panašiu į prieplauką. Čia mano lova nežinia ko kantriai laukė. Tikriausiai mūsų atvyks koks nors keltas. Vanduo kanale buvo drumzlinas, juodas. Tačiau toks sustingęs, kad atspindėjo lubų šviesas. Siauras apžvalgos takelis su metaliniais turėklais. Žalia telefono būdelė skubiems atvejams. Mėlyna lentelė, ant kurios baltomis raidėmis užrašytas kvartalo ar pastato viršuje pavadinimas. Deja, neužteko šviesos, kad įskaityčiau aname krante esantį užrašą. Jei užgniaužčiau nosį ir kvėpuočiau pro burną, galėčiau įsivaizduoti, jog atsidūriau mieste ant vandens.

Kažkoks daiktas, panašus į paršiuką, išterliotas derva, plaukė pasroviui iš dešinės į kairę. Gal tai išpampusi kengūra?

Nuvilnijo bangelės, pasirodė nežinia kokio žinduolio griaučiai, kyšojo tiktai kaukolė. Tačiau žandikauliai visai nepanašūs į žmogaus. O jei tai ne žmogus, nėra reikalo pranešti valdžios atstovams.

Bangos vis siaurėjo. Ar atplaukia laivas? Tyliai girgžda irklai, vanduo plaka valties šonus. Kaip šie garsai primena *Pink Floydų* „Sorrow" preliudiją! Šį gabalą po konflikto grupėje 1987 metais parašė Rogeris Watersas ir atliko jį su kitais muzikantais. Seniai buvau Waterso švariai nuskustu arklišku veidu gerbėjas, bet į šią pjesę žvelgiau kiek prietaringai. Tačiau preliudija dar dvelkia ankstesniais laikais, neblogai skamba. Kada nors, jei bus lemta grįžti namo, norėčiau vėl išklausyti visą gabalą.

Ties įėjimu į tunelį staiga pasirodė iš upės žemupio atplaukiantis nedidelis žvejybinis laivas. Paskuigalyje tabalavo irklas, bet irkluotojo nesimatė. Nieko nuostabaus, jei laive įrengti automatiniai sraigtai, bet tokia sudėtinga irklų sistema būtų pernelyg sudėtinga. Kam reikalingas toksai atsargumas? Vienintelė priežastis, kokią pajėgiau įsivaizduoti – tai nenoras, kad sraigtai keltų triukšmą. O gal tai šnipinėjimo laivas, kuris turi specialią užduotį?

Laivas iš lėto pasuko į prieplaukos galą ir ėmė švartuotis. Jo priekis buvo plokščias, maždaug tokio pat aukščio kaip prieplauka. Ant denio gulėjo bėgiai, tokio pat pločio kaip mano lova. Daugiausia kokių trijų metrų ilgio. Atrodo, atplaukė paimti manęs.

Ar šis laivas perkėlė ir mano sutiktą traukinuką, kuriuo važiavo mergaitė nuožulniomis akimis? Sraigtai sugriebė prieplaukos kraštą. Lova atsargiai pajudėjo į priekį. Kai tik lova buvo pakrauta, iškart įsijungė mechanizmas, laivas atsistūmė nuo prieplaukos, pakilo gramzdos linija. Ji buvo aukščiau nei maniau, tad bangos

kaskart užliedavo denį. Sulenkiau kelius, stipriai susupau kojas frotine antklode. Būtų išties siaubinga, jei ridikėlius – mano neįkainojamą maistą – apnuodytų nešvarus kanalo vanduo. Laivas apsisuko ir nuplaukė pasroviui. Iš esmės, irklas atliko vairo funkciją, tad dabar ramiai plūduriavo vandenyje.

Laivas kokių aštuonių metrų. Nors burių nebuvo, tiek pirmagalyje, tiek ir paskuigalyje kilo aukšti stiebai. Tarp jų ištiestos virvės, susipynusios su elektros laidais. Atrodo, tai buvęs žvejybos laivas, paverstas keltu. Viduryje anga su stogu, jos viduje kopėčios į triumą. Stengdamasis kuo mažiau įtempti pilvo raumenis, kad apsaugočiau pūslę, šūktelėjau:

– Ar yra kas nors?

Regis, skliautas virš galvos stiprino aidą. Mano balsas pasklido bereikšmiais garsais, atsimušdamas nuo vienos sienos į kitą, virto aidu, kuriam pavydėtų net Tibeto trimitas.

Laivas plaukė toliau, tyliai girgždėjo irklas paskuigalyje. Karts nuo karto pasitaikydavo pontonai arba akmeniniai laiptai su turėklais, tačiau laivas prie jų nepriartėdavo, tarsi jausdamas jiems priešiškumą.

Perskaičiau vieną afišą, nes ji buvo apšviesta, aiškiai matėsi raidės:

KAVINĖ
TREČIOJI DIENA

Mano atmintyje kažkas sukirbėjo.

„Tada jis mėgavosi šokolado desertu antrame *Trečiosios dienos* aukšte".

Taip, tai buvo pirmoji siaubo romano eilutė. Šis kūrinys man paliko neišdildomą įspūdį. Vadinosi *Atentatas Daikokuje.*

Tai viena trijų knygų, kurias prieš ketverius metus atsiuntė man kaip vienintelį tėvo palikimą. Kitos dvi buvo farmacinių eksperimentų vadovėliai – viena apie organines, kita apie neorganines medžiagas. Tai specialistams skirti veikalai, kuriais galėtų susidomėti nebent žmogus, ketinantis ką nors nunuodyti. Tuomet turėjau daug laisvo laiko, tad *Atentatą Daikokuje* perskaičiau net tris kartus.

Savo velioniui tėvui nesijaučiau nieko skolingas. Tėvai buvo seniai išsiskyrę, motina mirė prieš penkerius metus. Nežinau, kas, kokiu tikslu atsiuntė man šį turtą. Bet palikimas yra palikimas. Negalėjau čia pat jo išmesti. Sklaidydamas romano puslapius, pastebėjau tėvo pastabas ir negalėjau nutraukti skaitymo.

Knygos pradžia – tai gan kvailas nuotykių romanas. Bet pabaigoje pateikiami autoriaus draugo komentarai, pavadinti *Poetas žalia kauke* ir įrodantys autoriaus Higyo Kogyo nekaltumą. Tikriausiai mano tėvas buvo įsitikinęs, kad autorius ir jo draugas komentatorius yra tas pats asmuo (visiškai sutinku su jo nuomone). Ši knyga tėvui padarė tokį gilų įspūdį, jog jis net pabraukė kai kurias vietas.

Autorius Higyo Kogyo labai smulkiai dėsto atentato susprogdinant bombą planą. Tuo metu Daikoku buvo žvaigždė tarp didelių naujų parduotuvių, kėlusių grėsmę senoms mažoms krautuvėlėms, tad visai suprantama, jog patraukė biržos maklerių dėmesį. Skandalingas romanas, kuriame minimos tikros pavardės, iškart tapo bestseleriu. Tačiau tai buvo tik romanas, nes bomba niekada nebuvo susprogdinta, atentatas neįvykdytas. Tik vienas pokštininkas įmetė į kanalą vandeniui nepralaidų uždelsto veikimo fejerverką. Tuo metu kanalas dar nebuvo užterštas srutomis ir Kibos kvartale vadinamas „Žemutine upe“. Taip netikėtai žmonių vaizduotėje romanas susipynė su tikrove.

Laikraščiai ir radijas atvirai paskelbė autorių nusikaltėliu, pasklido gandas, kad policija pradėjo slaptą tyrimą prieš Higyo Kogyo. Viena priežasčių, kodėl autorius sukėlė įtarimą, buvo ta, kad tuo metu jis dažnai lankydavosi šalimais buvusioje kavinėje „Trečioji diena". Tačiau *Poeto žalia kauke* autorius pateikė mažai įtikinamą argumentą, kad autorius elgėsi kaip jo personažas tik norėdamas įgyti tikroviškos patirties ir su nusikaltimu nieko bendra neturi.

Ties šia vieta mano tėvas raudonu markeriu išraitė klaustuką, o pieštuku mažomis raidėmis parašė:

„Nusikaltėlį visada traukia nusikaltimo vieta."

Poeto žalia kauke draugas, suprantama, nepaliko gyny-
bos pozicijų pirminėje stadijoje. Jis tvirtino, jog kiekvienas, bent kartą matęs *Poeto žalia kauke* ilgesingą šypseną, negali netikėti jo giliu gerumu. „Jo žvilgsnį persunkia nekaltumo šviesa, spinduliuojanti iš tyros sielos, balsas liejasi it balzamas ant šiurkščios tikrovės spyglių..." Jis pakerėjo vyrus ir moteris, regis, visą pasaulį. Kai kas jam prikaišiojo silpnybę moterims, tačiau ar gali atsispirti nuolat atakuojančioms merginoms?

Pavydas, kerštas, apmaudas... Tačiau mūsų *Poetas žalia kauke* turėjo kitų problemų. Pirma, jis kentė chronišką cholecistitą. Visas moteris pakerėjęs žaliasis veidas nebuvo dieviškos palaimos ženklas, o tik tulžies išsiliejimo simptomas.

Tai tik dar didino nesusipratimą. Chronišku cholecistitu sergančių ligonių kraujo apytaka vidiniuose organuose yra sulėtėjusi, todėl po valgio jie privalo palikti visus reikalus ir mažiausiai pusę valandos, o po riebaus maisto visą valandą gulėti. Kraujo pritekėjimas į kepenis ir jo nutekėjimas turi vykti tame

pačiame lygyje, antraip ligonio oda bus ne žalia, o pilka, vėliau violetinė, gali net kilti mirties grėsmė.

Taigi kartą pavalgęs lakštinių sriubos, Higyo Kogyo užlipo į antrą aukštą ir atsigulė. Su juo buvusi moteriškė pagalvojo, kad šitaip jis demonstruoja geismą, apsinuogino žemiau liemens ir apsižergė jį. Kitą kartą, vos išėjęs iš prabangaus restorano, jis staiga riktelėjo: „Tik pusvalandį!“ ir griuvo ant žemės. Jo elegantiška gražuolė draugė pasijuto tokia pažeminta, jog nulėkė į policijos nuovadą. „Kai gerai pagalvoji, baigia autorius, matai, jog pagrindinė šių visų nesusipratimų priežastis yra tragizmu pažymėta Higyo Kogyo žalia kaukė. Tad tegu damos būna budrios ir mokosi mylėti nereikalaudamos atsako.“

O čia mano tėvas parašė:

„Netiesa, netiesa, visiškai nesuprantu, apie ką jis kalba.“

Tikriausiai mano tėvą daugiau domino ne Higyo Kogyo nuotykiai su moterimis, o garsioji „sepijos bomba“.

Atentatas Daikokuje pasirodė trečiojo dešimtmečio pradžioje, gerokai prieš mano gimimą. Bet jau ėmė įsigalėti griežta cenzūra. Būtent vietą, kurioje aprašoma sepijos bomba, mano tėvas pabraukė raudonu markeriu. Pasak Kogyo tyrinėjimų, saulėje išdžiovintos vyriškos ir moteriškos sepijos genitalijos, trinamos mažiausia šimto metrų per penkiolika sekundžių greičiu (tai vidutinis trečios klasės mokinių bėgimo greitis), sukelia galingesnį sprogimą nei dinamitas.

Priežastis, kodėl buvo pasirinkta Daikoku, ne visai aiški, bet tokios gyvūninės bombos išradimas ir panaudojimas sukėlė sensaciją. Šen bei ten prasidėjo slapti bandymai, o sprendžiant iš pastabų raudonu rašalu, mano tėvas taip pat užsidegė tokių eksperimentų aistra. Tuo metu prievartos propaganda buvo laikoma tokiu pat sunkiu nusikaltimu kaip ir jos panaudojimas.

Pabaigos žodyje komentatorius retoriškai klausia:„Kas iš tikrųjų privalo atsakyti? Ar Kogyo už „sepijos bombą"? Ar žalia kaukė už silpnybę moterims?"

Toks epilogas atrodė įtikinamas, deja, aš netikėjau nei vienu šio romano žodžiu. Tėvo palikime įžvelgiau jo nerimą ir tai man suteikė šiokią tokią pramogą.

Praplaukus „Trečiosios dienos" afišą, lašelinės maišelis metalinio stovo viršuje ėmė kas dvi tris sekundes blykčioti blyškia šviesa tarsi jonvabalis. Pasak *Atentato Daikokuje,* toksai blykčiojimas yra pagrindinė sąlyga, kad sprogtų sepijos bomba. Žinoma, romane kalbama apie sepiją, o ne apie lašelinės maišelį. Svarbu, kokie vyriškos ir moteriškos lyties atstovai susieina, nes ne visi vieni kitiems tinka. Pagrindinis dalykas, kad jiems susieinant blykčiojimas sustiprėtų. Priežastis, dėl kurios *Atentatas Daikokuje* ir jo įkvėpti bandymai bei tyrinėjimai nepavyko, – šio lyčių susiėjimo faktoriaus nepakankamas įvertinimas.

Savaime suprantama, aš visu tuo netikėjau. Ir kaip galėjau tikėti? Be to, juk tai lašelinės maišelis, ne sepija. Vis dėlto, negalėjau likti visai abejingas. Šiaip ar taip kažkas siunčia signalus. Pasukinėjęs stovą į dešinę ir į kairę, atplėšiau jį nuo lovos atramos. Pasistačiau tarp kelių ir ėmiau stebėti lašelinės maišelį, kuris ir toliau blykčiojo maždaug kvėpavimo ritmu.

Betgi negali būti! Tai pats blogiausias atvejis! Man to nežinant, plastikinį maišelį pakeitė aiškiai organine medžiaga. Sepija! Kurią galima valgyti žalią su visais viduriais. Kada ji atsirado? Nemoku skirti patino nuo patelės, bet sprendžiant iš akivaizdaus geidulingo bangavimo, manasis buvo patinas. Atrodo, artėjo patelė, mano sepija ėmė vis stipriau spurdėti. Ar po ištisų dešimtmečių galiausiai susidarė sąlygos, kad įvyk-

tų romano atomazga? Tai būtų pernelyg neteisinga. Aš juk tik paprastas skaitytojas.

Tuoj už „Trečiosios dienos" afišos matėsi U pavidalo terasa, regis, kažkada buvusi prieplauka. Staiga man šovė į galvą idėja. Privalau bet kokia kaina išlipti į krantą, kol nepasivijo patelė. Kai būsiu krante, pasieksiu pergalę. Kaip patelės organai susiliečia su patino organais? Deja, *Atentatas Daikokuje* šias detales praleidžia. Kad ir galėdamos skristi, iššokusios iš vandens sepijos vis tiek nesugebėtų tiksliai susijungti genitalijomis. Beje, autorius ar romano personažas planavo susprogdinti Daikoku, sepijos tokių troškimų negali turėti.

Kad pajėgčiau priešintis bet kokiam priešui, privalau nusimesti svorį. Lašelinės stovą jau nuplėšiau nuo lovos, išlaisvinau viršutinę liemens dalį. Dabar turiu atsikratyti maišelio su šlapimu. Kadangi nedrįsau ištraukti zondo iš šlapimtakio, nusprendžiau išmesti tik maišelį, tad nuplėšiau jį nuo lovos kampo. Koks svoris! Sveria beveik kaip penki enciklopedijos tomai. Ar tai sūrus kanalo vanduo, ar išsipylė šlapimas? Apačioje viskas šlapia, šlykštu.

Dėl aido nesuvokiau nuotolio, bet išgirdau iš kažkur sklindantį irklo girgždėjimą,vandens teškenimą į kito laivo kraštus. Tikriausiai dėl to, kad visa gaubė rūkas, matomumas buvo ne toks, kokio tikėjausi. Žvalgiausi į šalis virš vandens. Palyginti nesunkiai užčiuopiau žvilgsniu šviesos atšvaitą ant bangų. Kiek aukščiau, it ištirpusi medūza, prieš srovę šliaužė šviesa. Ar tai tikrai ji? Primerkęs akis, galėjau įžvelgti išties kažką panašaus į žvejybinio laivo kontūrus. Jis buvo arčiau nei vaizdavausi. Daugiausia už kokių trijų šimtų metrų. Penkios šešios minutės kelio. Nebuvo kada gaišti.

Kad galėčiau nuplėšti maišelį nuo zondo, apgraibomis apčiuopiau sandūrą ir iš visų jėgų trūktelėjau, bet ji nepasidavė. Nebuvo nei prisukta, nei įkišta, o regis, priklijuota. Kokia nesąmonė! Laikydamas kairėje rankoje sunkų šlapimo maišelį, o dešinėje – nerūdijančio plieno strypą, ant kurio karojo sepija, pirmąkart po ilgo laiko pakėliau užpakalį. Raumenys buvo visiškai laisvi, tačiau trukdė diržas ant šlaunų. Norėjau atsegti sagtį, tad paleidau strypą. Aštrus skausmas. Sustaugiau. Buvau visai pamiršęs vamzdelį po raktikauliu. Ar jis dar reikalingas? Šlapimo maišelis jau ne taip svarbus, bet būtinai reikia atsikratyti lašelinės, nes juk tai tik sepijos organai. Vis dėlto neįmanomas dalykas, kad iki šiol buvau maitinamas sepijos organais. Tačiau šio žingsnio nesiryžau žengti. Pažeisdamas tarp manęs ir sepijos egzistavusią pusiausvyrą, galiu sukelti netikėtą katastrofą. Nes šiuo metu vyksta vieni netikėtumai.

Su strypu dešinėje rankoje ir šlapimo maišeliu kairėje išlipau iš lovos. Vaikščiojau praėjus tokiam ilgam laiko tarpui. Tam skirtas žmogus, tariau sau. Deja, denis buvo apsemtas purvino vandens. Ridikėlių ūgliai ant blauzdų trynėsi vieni į kitus, jaučiausi tarsi avėčiau kailinius batus su aulais. Buvo šlapi ir nemalonūs. Nerimavau dėl mane persekiojančio žvejybos laivo su sepijos patele, pasukau į paskuigalį. Neturėjau su kuo palyginti, tad negalėjau tiksliai pasakyti, tačiau laivo kontūrai tapo labai aiškūs, mus skiriantis nuotolis perpus sumažėjo. Ir čia veikė automatinis nuotolinis valdymas. Tas daiktas ant priekinio stiebo tikriausiai sepijos patelės lytiniai organai. Blykčioja fluorescencinė švieselė. Jos ritmas tiksliai sutampa su mano sepijos ritmu. Puikus tarpusavio bendravimas.

Poeto žalia kauke pranašystė neapgavo.

Nuėmiau paskuigalio irklo įtaisą, kad galėčiau irkluoti rankomis. Laimei, šiek tiek nusimaniau apie irklavimą. Laikydamas šlapimo maišelį toliau nuo klubų, pasukau laivą į Daikoku parduotuvės prieplauką ir ėmiau iš visų jėgų irkluoti. Ar dėl to, kad skatino irklavimo keliamas triukšmas, ar sepijų tarpusavio sutarimu, mane vijęsis laivas padidino greitį.

Kai pakankamai priartės, atsistosiu ant denio krašto ir metaliniu strypu persmeigsiu sepijos patelę. Bet neveikia švartavimosi mechanizmas. Su nešuliais rankose nuslydau į laivą nuo prieplaukos skiriantį tarpą. Šlapimtakį persmelkė draskantis skausmas. Laimei, dešinioji alkūnė, kuria laikiau prispaudęs strypą, užsikabino už prieplaukos krašto. Kęsdamas didžiausius skausmus, vargais negalais užsiropščiau. Skausmas penyje galiausiai apmalšo, bet užterštas vanduo nusiaubė ridikėlių ūglius.

Prieš mane buvo apgriuvę betoniniai laiptai. Iš kanalo jų nesimatė, nes užstojo stulpas. Prastoje plastikinėje afišoje buvo nupiešta raudona strėlė ir parduotuvės pavadinimas:

UNIVERSALINĖ PARDUOTUVĖ
VISA, KO PAGEIDAUJATE

Tai buvo populiari parduotuvė Daikoku pastato kampe. Ji leido katalogą, kurį buvau užsiprenumeravęs. Jis vadinosi „Visa, ko pageidaujate“. Jei man kas pasakytų „visa“, iškart pagalvočiau apie Daikoku, bet ne atvirkščiai. Ne, negalėjau negalvoti apie Higyo Kogyo knygą. Staiga užėjo noras užsukti į „Visa, ko pageidaujate“. Nepaisant visko, tai buvo normos viešpatija. Vaikų karalystė, kurioje puikiai dera daiktai ir žmo-

nės. Fetišizmo pasaulis, kuriame ištirpsta dvasią ir daiktus skirianti riba. Į jį nepajėgs įsibrauti net ir įkyrioji sepijos patelė. Kavinė „Trečioji diena", kurioje Higyo Kogyo ar jo antrininkas kadaise mėgavosi šokolado desertu, jau seniai užleido vietą specializuotai video žaidimų parduotuvei.

Gal persimainė vėjas, nes padvelkė dar stipresne smarve.

Mane persekiojęs laivas buvo tik už kokių penkių metrų. Jame nesimatė nė gyvos dvasios. Tad kokiu stebuklu ketinama sukelti sprogimą? Nė sekundės negaišdamas, priešininkas perėjo į puolimą. Sepijos patelės organai, iki šiol karoję ant stiebo it prekės pavyzdys žuvies parduotuvėje, pradėjo žybčioti kaip stroboskopas ir sėlinti it koks jaukas mano sepijos link. Gražus žaidimas. Aš ją perdėm nuvertinau. Dūriau į ją kabliu, kuris buvo ant strypo. Strypas įsmigo sukeldamas ištryškusio vandens garsą. Patelės organai pakilo į orą ir vėl nusileido kaip *jo-jo* žaidime. Po to reakcija tapo dar nemalonesnė: mano sepijos lytiniai organai susiraitė, pašoko it apimti pykčio. Vamzdis įsitempė, pajutau aštrų skausmą, tarsi kas plėštų raktikaulį. Supratau: mano sepija nebūtinai yra mano sąjungininkė. Tarp sepijų esama geismo, o *poetas žalia kauke* sumanė panaudoti jų aistros sprogstamą galią terorui.

Pradėjau bijoti.

Nėra ko dvejoti. Norėjau iškart bėgti į Daikoku pastatą. Į judrų paprastų žmonių gyvenimą, nieko bendra neturintį nei su automatiškai judančia lova, nei su požeminiu kanalu, kurio nėra žemėlapyje, nei su sepijų poravimusi. Ne, tai neįmanoma. Kaip gali to tikėtis žmogus, ant kurio blauzdų auga ridikėliai? O jei imčiau ir paprasčiausiai nuplėščiau sepijos patino organus? Ir išmesčiau juos į kanalą? Ne, tai pernelyg rizikinga. Juk tai ne fejerverkas, kuris bijo drėgmės. Pir-

miausia tai jūros gyvūnas, kuris sprogs vandeny lyg kokia torpeda. Tuomet man būtų galas.

Ar daugiau kaip trisdešimt metų iki man gimstant *poetas žalia kauke* išpranašavo man lemtį? Tačiau jis nieko nesakė apie ridikėlius ant mano blauzdų? Gal trečiojo dešimtmečio pradžioje šios daržovės dar nebuvo auginamos?

Patelės organai perėjo į antrą puolimą. Naudojant šlapimo maišelį kaip skydą, šiaip taip pavyko sutrukdyti sepijų susiėjimui. Iš suspausto maišelio šlapimas išsiliejo ant trumpikių, palikdamas koncentriškus ratus audinyje. Patino organai ant metalinio strypo smaigalio ėmė cypti, seilėtis. Siaubinga. Gal jau laikas visa tai baigti? Iki „Viso, ko pageidaujate", jei plačiai žingsniuosiu, liko maždaug penki žingsniai. Strypo kabliu nutraukiau nuo lovos frotinę antklodę. Antklodė ant strėnų, kairėje rankoje maišelis su šlapimu, dešinėje – metalinis strypas su kyburiuojančiais sepijos organais, žinoma, ne pati tinkamiausia apranga didelės parduotuvės klientui. Maža kas, gali kilti skandalas. Vis dėlto, tai geriau nei sportiniai marškinėliai, šlapimu aplietos trumpikės ir basos kojos. Antklodė bent jau uždengia ridikėlių ūglius.

Šiaip ar taip, neketinu slankioti po *Chanel* skyrių. Netgi neisiu į maisto skyrių pasirinkti prekių pavyzdžių už dyką. Paprasčiausiai noriu užmesti akį į „Visa, ko pageidaujate". Ten lankosi individualistai, kuriems nerūpi ką sako kiti. Dėmesys savo aprangai, o ne žmonėms byloja apie atsiribojimą ir vienatvę.

Kol dar neprasidėjo trečias puolimas, bėgu link laiptų. Matyt, jais seniai nesinaudoja, nes buvo padengti gličiomis samanomis. Už manęs pasigirdo įtūžęs sepijos patelės riksmas, ly-

giai toks kaip fazano patelės. Mano patiną ant strypo smaigalio suėmė konvulsijos. Sakytum, kuilys stengiasi užlipti ant dramblės. Vis dėlto, pulsavimą lydėję blykčiojimai man buvo parankūs, nes lipau tamsiais laiptais, prispaudęs prie kelių šlapimo maišelį, prie kurio klijavosi pirštai. Pasiekęs laiptų aikštelę, pakeičiau ranką. Viršuje – metalinės durys, ant kurių kažkas baltais dažais užrašyta, tačiau beveik neįskaitoma. Sunkiai girgždėdamos durys pačios atsiveria. Man pasisekė. Ir vėl laiptai: sepija liovėsi blykčiojusi, bet samanos dabar sausos, tad lengviau lipti. Užrašas ant kitų metalinių durų įskaitomas, nes jį nušviečia nuoga lemputė: [B2]

Tvieskia šviesos. Salė, kuri yra biuras, sandėlis ir tarnautojų drabužinė. Iš garsiakalbių tyliai sklinda nenusakomai nuostabi baroko muzika. Stipriai apsupu aplink strėnas blyškiai rožinę frotinę antklodę. Su kiekvienu mano žingsniu ant grindų plytelių nukrinta lašas.

Laimei, kol pasiekiau paskutinę aikštelę, nieko nesutikau. Dabar jau nėra metalinių durų, tik povo piešiniu išdekoruota plastiko širma, o iškart už jos – parduotuvės skyriai. Gal, kad buvo dar ankstyvas rytas, matėsi labai mažai pirkėjų. Pagavau kelių tarnautojų žvilgsnius. Vos mūsų akims susitikus, jie nusukdavo žvilgsnį. Tai rodė ne tiek mandagumą klientui, kiek nerimą. Vis dėlto, vienas jų tylomis reiškė budrumą,vogčiomis sekė kiekvieną mano judesį. Reta, gerai prižiūrima barzdelė, marškiniai šviesiai žaliais dryžiais, paskutinio mados šauksmo apykaklė, *Art Deco* kaklaraištis.

Apsimečiau ramus, perėjau laikrodžių skyrių. Po to – įdomybių mugė: ateitį pranašaujantis kompiuteris... kiaulė-barometras... loterijos bilietų aparatas... Naujojoje Gvinėjoje

pagaminta penio makštis... 1907 metais sukonstruotas radijo aparatas...

Bet dabar man reikia tokių dalykų kaip batai, kelnės, švarūs marškiniai, rašymo priemonės, šveicariškas kišeninis peiliukas, kišeninė lemputė. Tačiau tuštybė prieš mano paties valią kreipė mano žingsnius į portfelių skyrių. Paprastai pirkėjai eina į tokias parduotuves laikrodžių ir portfelių.

Pakeliui perėjau sportinių prekių skyrių. Žvilgsnį patraukė bėgiko batai, prašmatnūs ir išvaizdūs, ryškiais oranžiniais raišteliais juodame ir pilkame fone. Paėmiau juos į rankas, norėjau pasižiūrėti į kainą ir užrašą ant kaučiukinio pado, kai išgirdau,

kaip man kažkas sako:

– Atleiskite, pone, bet bijau, jog būsite pamiršęs piniginę.

Tai barzdočius, kurį anksčiau pastebėjau.

– Piniginę?

– Taip, savo piniginę.

Na, žinoma, jei noriu ką nors nusipirkti, reikia pinigų. Arba kreditinės kortelės. Suglumintas savo lengvabūdiškumo, apsidairiau aplink. Daugelis stebėjusių sceną, staiga nusuko žvilgsnius, tačiau kai kas ir toliau spoksojo į mane.

– Tiesa, manau, palikau ją klinikoje, pintinėje su baltiniais...

– Prašyčiau su manimi į biurą.

Paprastai tokiu atveju būtų mane sugriebęs už rankos. Bet tikriausiai nedrįso prisiliesti prie mano šlapių, purvinų ir dvokiančių marškinių. Pakėlė koją, bandė mane paspirti. Argi dėl to, kad man ant blauzdų auga ridikėliai, turiu būti taip žeminamas?

– Atleiskite.

Įsikišo man nepažįstama jauna moteris. Buvo gan įdegusi, švelniu smakru. Kas ji tokia? Gal mano blauzdas ir dengia žel-

menys, bet juk neturiu žalios kaukės ir nesu poetas. Jos staigi šypsena priminė kortas maišančio fokusininko gestą. Sužadino miglotą prisiminimą.

– Aš sumokėsiu, – pridūrė ji. – Atleiskite, kad sukėliau nepatogumų.

Barzdočius suglumo ir nusiminė, kad neteko grobio.

Jauna moteris išsiėmė iš rankinės akinius ir užsidėjo. Didelius apvalius akinius baltais rėmeliais. Kokia staigmena! Tai slaugė iš urologijos klinikos. Ir vėl ta pati staigi šypsena. Mano veide tikriausiai neliko įtampos, o tai galutinai įtikino barzdočių liautis mane persekiojus.

– Ačiū, – padėkojau jai. – Bijojau paties blogiausio. Bet gal man paaiškintumėte... Kodėl? Kodėl atsidūriau tokioje būklėje?...

– Jums reikia kelnių, ar ne? Ar žinote koks jūsų dydis?

– Ačiū, tikrai neliksiu jums skolingas.

– Nežadėkite to, ko netesėsite. Jums skirta pagalba neviršija dešimties tūkstančių jenų. Pažvelkite štai į šias saržos kelnes: septyni tūkstančiai keturi šimtai jenų. Pigios, bet atrodo patvarios...

– Atsiprašau... Ar tas šlapimo zondas dar reikalingas?

– Na, tik pažiūrėkite!... O kas čia per daiktas karo nuo lašelinės?

– Manau, tai sepijos lyties organai.

– Tai neįmanoma.

– Ir vamzdelis vis dar kyšo mano krūtinėje...

– Na, ar negalite pats susitvarkyti su tokiais smulkiais rūpesčiais?

Ir dar kartą staigiai nusišypsojo. Ar šitaip pūtė miglą į akis tarnautojui, slapta besiklausančiam prie kasos? Užmokėjusi, slaugė nusivedė mane į tualetą prie laiptų.

– Bet tai moterų tualetas, – pasakiau jai.

– Dabar ne laikas tokioms plonybėms. Kokia nesąmonė nerimauti dėl lyties.

Palikusi praviras duris, ji nuplėšė frotinę antklodę. Pirmas į akis kritęs dalykas buvo kuokštais suvešėję ridikėlių ūgliai.

– Ar negalima jų kiek apiplauti? – paklausiau. – Buvau įkritęs į kanalizacijos griovį.

– Viskas gerai. Įsivaizduokite, kad tai trąšos.

– Nejuokaukite. Man tai brangus maistas. Būtumėt bent bananą atnešusi.

– Mėgstate bananus?

– Labai juokinga.

Ji buvo ne šiaip sau slaugė: didžiuliame krepšyje nešiojosi visą greitosios pagalbos vaistinėlę. Įgudusiu judesiu sugriebusi mano penio galiuką, apvyniojo jį sterilia vata. Paskui greitai ištraukė zondą, išmetė į unitazą. Iš pilnutėlio maišelio purkšdamas ištryško šlapimas.

– Jei liktų kaip buvę, gaučiau uremiją.

– Bet jos negavote.

– Iš kur sužinojote, kad čia ateisiu?

Ant penio galiuko pakibo kraujo lašas. Slaugė nuspaudė jį sterilia vata. Prieš mano valią, įvyko staigi erekcija.

– Kvailys!

Slaugė smarkiai spragtelėjo šparago formos pirštu, nudiegė veriantis skausmas. Skubiai sukišau kojas į ką tik nupirktas saržos kelnes, apsiaviau bėgimo bateliais. Kai kišau po pažastim sulankstytą frotinę antklodę, nusmuko kelnės.

– Lašelinės man jau nebereikia. Jei nukirptumėt galus, galėčiau laikinai naudoti žarnelę vietoj diržo...

– Keista, – atsakė slaugė, su abejonės išraiška veide apžiūrinėdama lašelinės žarnelę. – Betgi tai visai ne žarnelė, o,

sakytumei, plastikinė virvelė. O gal tai nepaprastai tvirtas meškerės valas. Bet kokiu atveju, jokios rizikos, kad galite nukraujuoti. Gerai, nukirpsiu.

– Kai pagalvoju, kad šitiek laiko galėjau ištverti...

Apsiginklavusi žirklutėmis, slaugė nukirpo žarnelę, palikdama kokius penkis centimetrus prie raktikaulio. Įdėmiai apžiūrėjo, apčiupinėjo odą toje vietoje, kur žarnelė buvo pritvirtinta.

– Tikrai nesuprantu, – pasakė vis dar suglumusi slaugė. – Reiktų, kad jus vėliau apžiūrėtų specialistas. Kol kas nemanau, jog esama pavojaus, kad gali prasidėti kraujo užkrėtimas.

– Bet man skauda.

Nedvejodama nuplėšė sepijos organus, išmetė juos į unitazą, nuleido vandenį. Įpykusi sepija ėmė spjaudytis ir pūstis, kad net užsikimšo unitazas, vanduo beveik liejosi per kraštus, kol galiausiai su ūžesiu nudardėjo į kloaką.

– Paimkite, galėsite apsiginti, – pasakė man slaugė, ištiesdama lašelinės strypą iš nerūdijančio plieno.

Po to išskubėjo lauk iš tualeto. Norėjau sekti jai iš paskos, bet ji atsisukusi sušvokštė man į veidą:

– Nesekite paskui mane!

– Bet kurgi man eiti?

– Neturite iš ko rinktis, grįžkite, – negailestingai paliepė ji, rodydama pirštu į apačią. – Neturite kur daugiau eiti... Tai puikiai žinote.

– Žinau. Tik norėčiau paklausti vieno dalyko. Ar tikrai moterims patinka vyrai žaliomis kaukėmis?

Atsakymo nebuvo.

Grįžti buvo lengviau, nes lipau žemyn, beveik nieko nenešiau, turėjau laisvas rankas. Prie antrų metalinių durų nu-

tilo elegantiška barokinė muzika, mane apsupo tamsa. Ties trečiomis durimis vėl ėmė persekioti kloakos dvokas.

Vandens teškenimas į laivo šoną, sumišęs su atodūsiais. *Pink Floyd* paskutinio gabalo įžanga. Laivo su sepijos patelės organais priekyje nebebuvo. Įsiropščiau į lovą, užmerkiau akis.

Malonu, kai kūną liečia sausas saržos kelnių audinys.

3 SKYRIUS

DEGANTIS PRAGARO KRANTAS

Dingo kanalo krantai, jų vietoj kilo uolos sienos, ant jų visur matėsi kalto pėdsakai. Vandens tėkmė buvo žymiai sraunesnė.

Kanalas suko stačiu kampu. Prasiplėtė regos laukas. Siaubingai dvokia. Tanino garais. Paburko nosies gleivinė. Paskui šviesa tiesiai į veidą. Priešais mane akinančiai žėrėjo krantas.

Ar aš miręs? Ir po mirties patekau į Anapus? Mane užtvindė liūdesys. Kol tryniau tarpuakį, lūpos ėmė tarti beprasmės dainelės žodžius:

Hanakonda aragonda anagenda
Ištrink raudonų pipirų aliejumi
Įvyniok į banano žievę.

Tai dainos *Naktis užeina tanino kelyje* refrenas. „Tanino kelias" tai kelias, kuriuo gabenama arbata, kertantis šilko kelią.

Anabenda anagonda anagenda.

Laivo paskuigalis šoktelėjo viršun. Priekis atsidūrė ties kaskada. Tikriausiai haliucinacija. Kanalas atplukdė į upės žiotis, kurios yra jūros lygyje. Negali būti, kad vanduo leistųsi dar žemiau. Ar būsiu įkritęs į prarają? Ar tai pragaras?

Uola užkliudė laivo dugną. Tikriau, dugnas užkliudė uolą.

Aš nuskendau.

Laivas subyrėjo, vanduo nunešė nuolaužas. Tik lova liko stovėti ant upės kranto. Saulė praskleidė debesų uždangą, krantinėje vingiavo plona raudona juosta. Ar tai paskutiniai saulėlydžio spinduliai? Ar jau aušta? Tikriausiai tas plaukiojimas kanalu sujaukė laiko nuovoką.

Apsiniaukė. Žėrintis Anapus virto geltonu omletu. Nuvytusių lapų, morkų, moliūgų spalvos didelės ir mažos uolos... Lavos plokštuma, nuberta siera. Tai tikriausiai pragaro prieigos. Prisiminiau terminės gydyklos suvenyrą: „Lavos saldainiai“. Jų išvaizda labai primena pemzos akmenis, iškart sutrupa patekę tarp liežuvio ir gomurio.

Krantu lyg verpetas praūžė sieros vandeniliu dvelkiantis vėjas.

Gal tai Trijų Brastų upė?[1]

Lig šiol gulėjau kniūpsčias, įsirėmiau keliais ir pakėliau viršutinę liemens dalį. Dėl ridikėlių ūglių negalėjau laisvai judėti. Pasiraitojau kelnes, atsisėdau sukryžiavęs kojas. Ridikėlių ūgliai lyg fokusininko skepetaitės kyšojo pro tarpą tarp klešnių ir batų.

Mano regos laukas pakilo keturiasdešimt centimetrų. Dabar, kai galėjau aprėpti žvilgsniu didesnį plotą, nusiaubtas kraštovaizdis atrodė dar baisiau. Jei tikrai esu miręs, tuomet gyvenimą ir mirtį skirianti riba yra neįsivaizduojama.

– ...Padariau pačią banaliausią išvadą, – pasakė man gydytojas, – kad esant tokios būklės kaip jūsų, vienintelis išsigelbėjimas – tai terminis gydymas. Jums reikėtų sieros šaltinio. Ir kuo stipresnio.

– Kaip pragare...

[1] Japoniškasis Acherono atitikmuo.

– Taip, kaip pragare... Aišku, kad jus be jokių problemų priimtų kokia nors gydykla ... Jūsų kojos nepadarys gero įspūdžio kitiems besigydantiems...

Gydytojas paskubomis užpildė bagažo etiketę, pritvirtino prie lovos kojos. Paskui iš visų jėgų stumtelėjo lovą iš operacinės.

– Nieko pikta jums nelinkiu, – pridūrė jis. – Bet netrukus išauš diena, tad maldauju, saugokitės automobilių.

Lova iš lėto pajudėjo. Man atrodė, kad tai vyko mano valia, bet tuo pat metu tai nieko bendra su mano valia neturėjo.

Ar tai mano kelionės tikslas? Adresas, nurodytas ant sušlapusios etiketės, kurio dabar neįmanoma įskaityti?

Aiškiai mačiau upės dugną. Ne tik ties brastomis, bet ir pro raibuliuojančias vilneles vanduo atrodė skaidrus lyg krištolas. Pernelyg tyras, neužterštas pramoninių atliekų nuotekų. Argi sierai būdingas šitoks apvalantis poveikis? Vanduo toksai tyras, jog, rodos, užmestum meškerę ir bemat užkibtų upėtakis. Tačiau iš tikrųjų tik vikšrai gali išgyventi sieros šaltinyje.

Nusiaviau, įmerkiau į vandenį pirštų galiukus. Apie 40 laipsnių. Ideali temperatūra maudytis atvirame lauke.

Po to įmerkiau kojas iki kulkšnių, paturškiau vandenyje. Purvas iš tarpupirščių nusiplovė, to pakako, kad pajusčiau tarsi būtų švarus visas kūnas. Tikriausiai tai apvalantis sieros poveikis. Pakėlęs kelnių klešnes dar aukščiau, įmerkiau kojas iki pusės blauzdų. Gal šitaip nuplausiu kanalo vandeny suterštus ridikėlius, juos dezinfekuosiu ir galėsiu vėl valgyti? Buvau toks išbadėjęs, kad net smilksėjo skrandyje.

Išroviau vieną ridikėlį. Atrodo švarus. Baltas, šviežias ir nesuteptas. Du koto lapai tamsiai žali ir vešlūs. Netgi šaknis gražiai išsišakojusi, nė pėdsako, kad būtų nusilpusi. Būtų neteisinga manyti, kad sieros šaltinis naikina parazitus. Pagaliau

atokvėpis! Nėra ko panikuoti... Didelė klaida tikėtis, kad terminio gydymo poveikis iškart pasireikš kaip kokio toksinio preparato.

Sutraiškiau tarp pirštų, pauosčiau. Ridikėlių augalinis kvapas jungėsi su kietai virto kiaušinio trynio kvapu, tačiau aiškiai skyrėsi nuo metano ar atliekų aitraus dvoko.

Vis dėlto neturėjau tiek drąsos, kad iškart pulčiau valgyti. Nei plika akimi, nei iš kvapo bakterijų neatpažinsi. Tam reikia mikroskopo ar bent elementariausių bakteriologijos žinių. Jei kreipčiausi į dispanserį, turėčiau laukti bent trejetą dienų. Net ir tuo atveju, jei bus nustatyta, kad bakterijų nėra, sieros toksiškumas liks problematiškas. Palauk! Ar sieros vandenilis nėra silpnas šarmas? Lyžtelėliau ridikėlį liežuvio galiuku. Sūrus. Aišku, tai druska. Sakoma, jog sūriame vandeny išsilaiko marinuotos daržovės. Tad gal nėra ko baimintis. Be to, dauguma atvejų, terminių šaltinių vandenį galima gerti, žinoma, jei nepadauginsi.

Bet būk atsargus! Tai viena iš akimirkų, kai turi būti kantrus. Maudysiuos visą dieną, o po to apžiūrėsiu, ar ridikėliai pasikeitė. Ir tik po to galėsiu juos valgyti. Jau ne toks aš alkanas, kad rizikuočiau gyvybe.

Man toptelėjo dar baisesnė mintis. Tarkim, kad po dviejų trijų dienų pasireikš gydymo poveikis. Ir ridikėliai iškart nubyrės, lyg kandžių suėsto kailio šeriai... Tačiau tai būtų tik paviršutinis išgijimas, nes porose liktų kirmėlių lervos...

Nedrįsau toliau rutulioti vaizduotės. Aišku, tai bus pasislėpę parazitai. Bet jau geriau augalai negu kirminai. Atrodo kaip vermišeliai, tai gal juos galima valgyti? Bet ridikėliais esu ne kartą prikimšęs skrandį. Kol man nerūpi, ką pasakys žmonės, galiu mėgautis labai patogiu vitaminų šaltiniu. Žinoma, reiktų

pasitarti su specialistu, kad sužinočiau, ar mano balansas yra teigiamas, ar neigiamas. Tačiau bet kokiu atveju, negali būti visiškai neigiamas. Ridikėliai siurbia iš mano blauzdų vandenį ir limfinį skystį ir fotosintezės būdu gamina angliavandenius. Aš juos valgau ir paverčiu energija. Jei šios energijos pakanka, sukuriama savotiška ekosistema. Gerai pagalvojus, visa žemė yra ekosistema. Pakanka tik suvokti, jog aš pavirtau miniatiūrine žeme, ir nebėra dėl ko pulti į neviltį.

Tačiau jei ridikėliai užkariaus vis daugiau teritorijos, pakils aukščiau kelių ir pasieks viršutinę kūno dalį, tuomet kokia nauda iš tokios ekosistemos? Kai būsiu visas padengtas žaluma, liks vienintelė išeitis – užsiverbuoti į mugės pabaisas. Bet net ir tokiu atveju, turėčiau maža vilties, nes pragare pabaisos ne naujiena.

Staiga prasiskleidė debesų uždanga. Tikriausiai jau rytas. Visų pirma ant kranto prie lovos pasirodė raudonas filtras ir sieros kristalais nuklotas plotas. Iškart pragiedrėjo nuotaika. O jei išsimaudyčiau?

Atsistojau, nusimoviau kelnes. Dabar mano regos laukas prasiplėtė dar daugiau: už uolos, kuri užstojo trečdalį vaizdo iš vakarų pusės, išvydau išblukusią iškabą. Pasijutau nurimęs. Vadinasi, šiame krašte nesu visai vienas. Bet iškaba buvo atsukta į kitą pusę, todėl negalėjau perskaityti. Jei bus parašyta „Geriamas vanduo“, tuomet man pasisekė... Tuomet būsiu ramus ir kad vanduo yra švarus, ir kad siera nėra kenksminga. Žinoma, gali būti ir priešingas užrašas: „Pavojinga. Įeiti draudžiama. Negeriamas vanduo“... Vis dėlto, jei tai yra realybė, į kurią mane atvedė gydytojo instrukcija, privalau tylomis paklusti. Juk nesu padėties šeimininkas. Pasidaviau nešamas lovos ir štai esu čia.

Iš lėto pasinėriau iki klubų į upę. Apsidairiau, ar niekas nemato, ėmiau šlapintis į tekančią srovę. Buvo taip malonu, kad

galiu normaliai šlapintis be zondo, jog, regis, niekada nesiliausiu. Palaukiau, kol nuplauks putos, apėjau aplink lovą. Lakios substancijos garų drėgmė... su kiekvienu žingsniu iš po kojomis trupančių sieros kristalų kilo plonas dūmas.

– Be specialaus leidimo maudytis draudžiama!

Tai pranešimas, nelauktai pasigirdęs iš nešiojamo mikrofono.

Balsas visai arti. Skamba garsiai, nors balsas nestiprus, bet aukštas – jei jis vyro, reiškia, mutacija dar neįvyko. O gal suskilo garsiakalbio membrana? Bet kokiu atveju, gan keista matyti prižiūrėtoją tokį ankstų rytą. Antra vertus, tai geras ženklas. Jei reikia prižiūrėtojo, vadinasi, kažkas maudosi be leidimo. Tikriausiai tai labai garsi ir brangi gydykla.

Pasvarstykime. Niekada nereikia lengvabūdiškai pasitikėti gydytojo nurodymais.

Iš už uolos vikriai it vabzdys išbėgo žmogus. Iš tikrųjų tai vaikas. Kokių penkerių šešerių metų, arba šešerių septynerių, jei nepakankamai subrendęs. Buvo apsirengęs padėvėtais pilkais marškiniais be rankovių, kurie siekė kelius. Aštrus smakras, šonkauliai atsikišę, ilgi pasišiaušę plaukai. Per kairįjį petį permestas traukinio kontrolieriaus krepšys, kairėje rankoje nešiojamas mikrofonas. Vaizdavo profesionalą, ir tai kėlė savotišką gailestį.

– Ar maudymuisi reikia leidimo? Atplaukiau kanalu, tad nespėjau susipažinti su taisyklėmis. Kur jūsų biuras? Eisiu paprašyti leidimo.

– Gal geriau iškart nusipirksite bilietus?

– Gaila, neturiu pinigų. Biure pasirašysiu skolos raštą...

– Kuo užsiimate, pone?

– O ką pats darai? Tu šachtininkas, ar ne? Tai prieštarauja darbo įstatymui.

– Esu kipšiukas. Darbo įstatymas man nerūpi.

– Kipšiukas?

– Na, taip, kipšiukas... Velniukas...

– Tai kur mes esame?

– Pragaro slėnyje, turite puikiausiai žinoti.

– O kaip vadinasi šita upė?

– Tai Trijų Brastų upė.

– Garsioji Sai upė?

– Matot, jūs žinot... O šis keistas žolių apavas? Gal tai blauzdų apsauga?

– Atvykau tarpininkaujant klinikai.

– Ar turite omeny laidojimo biurą?

– Ar negalėtum mane nuvesti pas ką nors geriau nusimanantį?

– Tai manimi nepasitikite?

– Mane atsiuntė gydytojas. Sakė, kad sieros šaltinis turi padėti.

– Parodykit savo siuntimą. Tada galėsite naudotis socialiniu draudimu...

– Viską palikau klinikoje, pintinėje su baltiniais.

– Jūs keliat rūpesčių. Žinot, taisyklės čia labai griežtos.

Negaliu amžinai likti su tuo kipšiuku. Paėmiau nuo lovos batus ir kelnes, ir nekreipdamas daugiau į jį jokio dėmesio, pradėjau kopti į krantą. Anapus tikriausiai išvysiu miestą, parduotuves, restoranus, poilsio kampelius besigydantiems ir visa kita. Jei pasiseks, gal ten bus universitetinė klinika? Ir fizioterapijos centras?

Kipšiukas pakėlė prie kojų gulėjusį akmenuką ir sviedė į mane. Nors buvo neaukštas, ranka mikli ir taikli. Pataikė man tiesiai į dešinį kelį. Laimei, pridengė ridikėliai, tad nesužeidė, tačiau skausmas nudiegė iki pat pirštų galiukų. Išvaizda nieko nereiškia – priešininkas buvo kietas.

– Nekvailiok!

– Tučtuojau grįžkit į lovą!

– Aš tik norėjau pasižiūrėti į užrašą. Kas ten parašyta?

– Jums perskaitysiu. Tik grįžkit į lovą.

Ir tokiu pat lengvu žingsniu dingo už uolos. Tuo tarpu iš kažkur pasigirdo varpas. Tikriausiai varpas nedidelis, bet skambėjo taip šaižiai, kad net rėžė ausį.

– Šešta valanda. Netrukus atvyks klubo „Padėkite man“ nariai. Jei norite gauti nemokamą bilietą maudymuisi, turite paprašyti klubo vadovo.

– Ar neperskaitysi?

– Perskaitysiu.

Piligrimų giesmę primenančia liūdna gaida kipšiukas ėmė per garsiakalbį deklamuoti:

Gedulo kalno papėdėje
Štai Sai kranto sakmė
Kaip skauda širdį ją girdint
Dvejų trejų ketverių penkerių metų vaikučiai
Net dešimties nesulaukę
Renkasi Sai krante
„Tėveli, mamyte,“ jie šaukia
Jų skundai kupini meilės
Jų ne šios žemės balsai
Jų liūdesys persmelkia kūną ir dvasią
Ką šie vaikučiai veikia?
Krante jie rankioja akmenis
Krauna ir stato laidotuvių bokštus
Pirmą tėveliui
Antrą mamytei
Trečiąjį gimtojo miesto
Broliams ir seserims

Dieną žaidžia vieni
O kai nusileidžia saulė
Pasirodo pragaro demonas
„Ką čia veikiat?" paklausia
„Tėvas su motina, kuriuos palikot anapus,
Už jus nesimeldžia
Be paliovos skundžiasi dėl liūdno žiauraus neteisingo likimo
Jų skundai – jūsų kančios šaltinis
Tai ne mano kaltė"
Švytuodamas juodo plieno vėzdu
Griauna vaikų bokštelius
Ugnimi sužėruoja akmenys
Liepsnojantis upės vanduo
Palieka vien kaulus.

Tyla. Jam deklamuojant atmintinai išmoktas eiles, negalėjau suprasti nė pusės žodžių. Tikriausiai ir pats kipšiukas jų gerai nesuprato. Tačiau mano atminty buvo įstrigusios eilutės: „*Pirmą tėveliui/antrą mamytei..*" Jos man kažką sakė, nežinau, kur jas girdėjau, bet be jokios abejonės, jos giliai įrašytos mano atmintyje. Nors ši giesmė kupina paslaptingo ilgesio, ji niūri it šulinys be dugno.

Jau nebegalėjau žvelgti tiesiai į dangų rytuose – taip akinančiai švietė saulė. Ledinės skulptūros Sai krante visai nereagavo į šitokį karštį.

Kipšiukas tęsė toliau:

– Prie giesmės yra vėjamatis, šalia jo stambiomis raudonomis raidėmis parašyta: „Dėmesio!"... ir šauktukas... „Kai vėjo greitis 3, maudytis draudžiama. Pavojus apsinuodyti. Jei šioje vietoje ilgesniam laikui paliksite automobilį, gali pakenkti motorui. Administracija už tai neatsako."

– Koks dabar vėjo greitis?

– Tarp 5 ir 6. Jums nėra ko jaudintis. Žemiau 3 beveik niekada nenukrinta. Nebent per visišką ramybę, saulėlydžio metu.

Vėjas atnešė mėgėjiško choro atliekamos maršo stiliaus giesmės garsus.

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Maldauju, padėkite man!

– Kas tai?

– Tai klubo „Padėkite man" choras. Aš juk sakiau, kad jie netrukus pasirodys.

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Maldauju, padėkite man!

– Sakytumei, lyg vaikai.

– Jie visi kipšiukai... Na, sėkmės, pone. Baigėsi mano naktinė pamaina...

– Ar negalėtum palydėti į miestą? Norėčiau paskambinti.

– Jei jums ko nors reikia, kreipkitės į klubo vadovą. Jis aukštas pareigūnas.

Choras „Padėkite man" artėjo. Kad nebūtų pagrindo priekaištams, grįžau į lovą, apsimoviau kelnes. Horizonte, uolos kairėje, išvydau šešis vaikus, apsivilkusius tokiais pat marškiniais kaip mano jau sutiktas kipšiukas ir tokius pat pasišiaušusius. Žygiavo į koją, kaip kareiviai išsirikiavę būriu eilėmis pagal ūgį.

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Maldauju, padėkite man!

Priekyje ėjęs kipšiukas sukomandavo:

– Kairėn! Stok!

Regis, nebuvo gerai ištreniruoti. Gana nedarniai pasisuko į kairę, atsuko man nugarą. Pasišiaušę plaukai krito ant L dy-

džio išblukusių marškinių, visi jie priminė man iš medžio išdrožtus judančius antropoidus.

Ar yra koks kelias kitoje kranto pusėje?

Linksmai dardėdamas it dangtis ant verdančio puodo, atriedėjo sunkvežimiukas. Iš jo išlipo kokių trisdešimties metų energingo veido vyriškis trumpai apkirptais plaukais, tamsiai mėlynos sintetinės striukės skvernai plasnojo vėjyje. Tikriausiai vadovas. Ant kairės rankovės nešiojo mėlyną raištį su baltomis raidėmis, kurių iš tokio atstumo, deja, nepajėgiau įskaityti. Jis atsistojo centre prieš išsirikiavusius kipšiukus, juos paskubomis apžvelgė. Pamatęs mane, prispaudė rankas prie šonų ir liko stovėti lyg įbestas. Suglumęs ir nepasitikintis.

– Laba diena, pone, – suriko kipšiukas numeris pirmas. – Sargybos pamaina. Pranešu: pasirodė įtartinas asmuo...

Neleidęs jam baigti sakinio, vadovas kreipėsi į mane. Į mane pasisuko ir visa kaip vienas kipšiukų rikiuotė.

– Iš kur tai? – paklausė vadovas rodydamas lovą atkištu smiliumi. – Kaip ją atgabenote? Šią lovą?

– Aš jos negabenau. Atplaukiau žvejybos laivu. Jis nuskendo, sudužo, vanduo nunešė griaučius...

– Jis nemeluoja. Aš pats tai mačiau.

Tai buvo netikėtas kipšiuko numeris vienas gynybos, o gal savigynos, proveržis. Vadovas nutildė jį mostu lyg norėdamas nuvyti šalin musę.

– Šią vietą valdo municipalitetas. Privalote griežtai laikytis taisyklių.

– Gal galite paskambinti? Čia mane atsiuntė apžiūrėjęs dermatologas, mane su lova. Būtent ten, klinikoje, baltinių pintinėje, viską palikau: visų pirma piniginę su socialinio draudimo pažymėjimu... Meldžiu jus, reikia tik sužinoti

mano kreditinės kortelės numerį. Tuomet gal gausiu bent laikiną leidimą maudytis...

– Atleiskite, bet kaip vadinasi jūsų liga?

– Gydytojas prirašė gydymą terminiais sieros vandenimis.

– Nepaisant aplinkybių, negalima niokoti pakrantės gamtovaizdžio. Administracijos nutarimo trečiasis punktas.

– Ar apie mane kalbate?

– Ne. Ši lova nepriklauso Sai krantui.

– Ar norite, kad ją perkelčiau į kitą vietą? Pabandysiu. Iš pradžių lova judėdavo paklusdama mano valiai.

Aš atsiklaupiau ant lovos. Tačiau dėl suvešėjusių ridikėlių buvo sunku sulenkti kelius. Sutelkiau visą sąmonės varomąją energiją tarp antakių. Lova ėmė virpėti, gremžti upės vagą, traiškyti sieros kristalus, galiausiai iš lėto pajudėjo. Kipšiukai atšlaitėje ėmė šaukti valio ir ploti. Tačiau metaliniai ratukai nebuvo pakankamai pajėgūs riedėti palaidais akmenukais. Jie slidinėjo į šonus, vis giliau smigo į žvyrą. Nepaisant kipšiukų drąsinančių šūksnių, mano sutelktos jėgos ėmė sekti.

– Padėkite jam, – pasakė vadovas.

Kipšiukai puolė žemyn, lengvai šokinėdami nuo vienos uolos ant kitos it kokie vandeniniai vorai. Apspito lovą ir pradėjo stumti dainuodami:

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Bet lova buvo nepaprastai sunki. Nepaisant kipšiukų pagalbos, jos nepavyko užkelti ant atšlaitės. Ji tik vargais negalais pajudėjo upės vaga.

– Nieko tokio, – nervingai įsikišo vadovas, žvilgtelėjęs į laikrodį.– Paleiskite ją pasroviui. Kol kas palikime kaip yra, kol nekenkia gamtovaizdžiui. Kai nusileis saulė, atsiųsiu vilkiką...

Kipšiukas, stovėjęs man iš kairės, sušnabždėjo:

– Kaip tenai?

Balsas skambėjo kaip mažos mergaitės. Po nudėvėtais marškiniais matėsi krūtų apvalumai. Kai nusibraukė ilgus plaukų kuokštus nuo abiejų veido pusių, pasirodė, jog veidas išterliotas skaistalais. Be šio makiažo jos bruožai atrodytų švelnūs ir patrauklūs. Kokios gilios akys! Tos akys kažką sako. Jos žvelgė į mane kelyje pro pramogų parko traukinuko langą... Bet nebuvau tikras.

– Ką nori pasakyti tuo „tenai"?

– Klausiu apie žmones mieste.

Kipšiukas iš dešinės man pamerkė akį. Keliskart pasuko pirštu ties smilkiniu duodamas suprasti, kad ji beprotė.

Sušvilpė švilpukas. Vadovas per garsiakalbį kreipėsi į kipšiukus.

– Tebūnie kaip yra. Skubiai grįžkite į savo vietas. Netrukus atvažiuos pirmas autobusas.

Kipšiukai pasklido į visas puses. Regis, kiekvienas turėjo jam skirtą vietą, kurią pasiekęs, nieko nelaukdamas atsisėsdavo. Visi pritūpė ant mažesnių žemės kauburėlių už didelių akmenų. Vadovas atidžiai patikrino jų išsidėstymą ir nulipo šlaitu.

– Nagi, – sušuko jis, – brangūs klubo „Padėkite man" nariai, šiandien dar kartą parodykite man ką sugebat!

Atsargiai bandė žemę po kojomis. Gruntas buvo pavojingesnis, o nuolydis daug statesnis nei atrodė žvelgiant iš apačios. Kipšiukų vikrumas kėlė nuostabą. Vadovas apėjo aplink uolą, kuri buvo lyg širma, įbrido į upę ir sunkiai krito ant čiužinio.

– Tai amžius, – pasakė kreivai šypsodamasis, – jau nebesu toks vikrus kaip vaikai.

Dabar perskaičiau užrašą ant raiščio. [Iniciatyvos sindikatas]... Buvo apsimovęs plonos gumos neperšlampomomis kelnėmis, avėjo aulinius žvejo batus.

– Ar esate merijos darbuotojas?

– Ši lova atrodo labai tvirta. Dar niekada tokios nesu matęs. Ar ji skirta užsieniečiams?

– Tai „Atlaso“ firmos lova. Ši firma tikriausiai labai gerai žinoma medikams.

– Vis tiek esate retas atvejis. Išties retas. Tarp tų, kas atplaukia kanalu, teko sutikti tiktai lavonus.

– Bet aš laikiausi mane apžiūrėjusio gydytojo nurodymų. Meldžiu, paskambinkit jam. Aš pamiršau jo telefono numerį, bet prisimenu jo pavardę ir adresą. Galėsite paklausti...

– Čia per metus į krantą vidutiniškai išmeta keturis penkis lavonus. Dokumentuose minima, kad vienais metais jų buvo per trisdešimt. Bet gyvas žmogus retai kada pasitaiko... Gal jūs nepusryčiavote? Kiek vėliau galėsiu jums pasiūlyti sumuštinių...

– Dėkoju. Iš tikrųjų tai esu išalkęs kaip vilkas. Bet palikau piniginę klinikoje, pintinėje su drabužiais...

– Koks jūsų išsilavinimas?

– Na, baigiau universitetą...

– Viską palikite mano nuožiūrai. Aš pagalvosiu.

Iniciatyvos sindikato darbuotojas patogiai įsitaisęs atsisėdo lovoje, išsitraukė iš kišenės spausdintų lapų pluoštą, vieną ištiesė man.

– Tai dainos tekstas iš vaidinimo, kuris tuoj prasidės. Jums gali praversti. Vien iš garso sunkiai suprasi...

– Ačiū... Leiskite kai ko paklausti.

– O dabar paskubėkite. Girdite? Tai autobusas.

– Kur įteka ši upė?

– Už dviejų kilometrų atsiveria įėjimas į sieros šachtą, bet įžengti į ją draudžiama...

– O dar toliau?

– Manau, kad į jūrą. Ten, žinoma, niekada nebuvau.

– Atplaukiau čia kanalu, kuris yra beveik jūros lygyje. Įdomu, ar nusileidęs dar žemiau, pasiekčiau žemės dugną?

– Kai kas taip mano, bet... Žiūrėkite, jie jau atvyko. Vėliau apie tai pašnekėsim.

Ant kranto sustojo autobusiukas. Lydimi vėliavėle nešinos gidės, iš jo išlipo koks tuzinas senių ir išsirikiavo eile palei krantą. Gidė prašneko aukšta dainuojančia intonacija:

– Ponios ir ponai, mes esame Sai krante, kuris yra pats didžiausias Japonijoje.

Priešais suspindo horizontali auksinių taškučių linija. Tikriausiai tai buvo senių dirbtinių dantų atšvaitas. Išsireiškimas „pats didžiausias Japonijoje" išties gali kelti šypseną. Šiaip ar taip šie seniai turi humoro jausmą. Gidė aiškino toliau:

– ... Dabar jūs pamatysite garsiąją Sai kranto legendą. Tai liūdnas pasakojimas apie vaikus, kurie neranda sielos ramybės ir nuolat krauna akmenų bokštus. Iš mūsų šalyje žinomų šimto šešiasdešimties keturių Sai krantų šis yra vienintelis, kur galite būti tikrais šio reginio liudininkais.

Auksiniai taškučiai dingo, kipšiukai pradėjo giesmę. Choras, regis, giedojo dviem balsais.

Gedulo kalno papėdėje
Štai Sai kranto sakmė
Kaip skauda širdį ją girdint!
Dvejų trejų ketverių penkerių metų vaikučiai
Net dešimties nesulaukę
Renkasi Sai krante
„Tėveli, mamyte," jie šaukia
Jų skundai kupini meilės
Jų ne šios žemės balsai
Jų liūdesys persmelkia kūną ir dvasią

Ką šie vaikučiai veikia?

Krante jie rankioja akmenis

Krauna ir stato laidotuvių bokštus...

Išties, kai skaitai tekstą, žymiai lengviau supranti.

Pirmą tėveliui

Antrą mamytei...

Visi kartu, kipšiukai ėmė krauti akmenis.

Trečiąjį gimtojo miesto

Broliams ir sesėms

Dieną žaidžia vieni

O kai nusileidžia saulė.

Kipšiukų judesiai darėsi vis greitesni, jie vis sparčiau krovė akmenis. Ar dėl to, kad dirbo skirtinga technika, ar kad akmenys buvo įvairaus dydžio, bokštų aukštis buvo nevienodas. Lyg nujausdami kažką negera, kai kurie seniai pradėjo sukioti rankose rožinių karoliukus.

Pasirodo pragaro demonas

„Ką čia veikiat?" paklausia.

Dabar barškančių karoliukų ritmas sumišo su maldos aimanomis. Galiausiai susigraudinę, kai kurie seniai pritūpė ir atgalia ranka šluostėsi nosį. Kipšiukai darbavosi dar sparčiau ir taip pat pritūpė.

„Tėvas su motina, kuriuos palikot anapus

Už jus nesimeldžia

Be paliovos skundžiasi dėl liūdno žiauraus neteisingo likimo

Jų skundai jūsų kančios šaltinis.

Maldos garsai vis stiprėjo. Kiekvienas kipšiukas apglėbė rankomis savo bokštą, kad apgintų jį visu kūnu.

Tai ne mano kaltė"

Švytuodamas juodo plieno vėzdu

Griauna vaikų bokštelius.

Sugriuvo visi bokštai. Silpni kipšiukų šūksniai. Senių rauda.

Ugnimi sužėruoja akmenys

Liepsnojantis upės vanduo

Palieka vien kaulus.

Kipšiukai visi lig vieno ėmė raitytis ant žemės, paskui sustingo gemalo poza. Senių dejonės. Pakilo vėjas. Virš upės pleveno garai, kuriuos nešė vėjas.

– Ponios ir ponai, ar jums patiko Sai kranto vaidinimas?

Nežinia kodėl gidė pamojavo vėliavėle. Tamsiai mėlynas trikampis su balta svastika. Tupintys seniai pagaliau galėjo atsitiesti. Pasigirdo profesionalus dainuojantis gidės balsas:

– Vaikų vaidmenis puikiai atliko klubo „Padėkite man" vaikų darželio, kurį valdo terminės gydyklos administracija, auklėtiniai. Finansiškai šis darželis yra nepriklausomas ir gali gyvuoti vien jūsų dosnumo dėka. Kad vaikučiai ir toliau galėtų vaidinti nepaprastą spektaklį, kreipiuosi į jūsų kilniaširdiškumą.

Iniciatyvos sindikato darbuotojas sutiko šiuos žodžius entuziastingais plojimais. Bakstelėjęs man alkūne, paragino juo pasekti. Atgiję kipšiukai pasikėlė nuo žemės, nusilenkė ir prisijungė prie mūsų plojimų. Ėmė ploti ir šitaip pasveikinti seniai.

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Maldauju, padėkite man!

Kipšiukai staiga ėmė brautis tarp turistų. Pakėlę nutįsusių marškinių skverną, kuris tapo panašus į kengūros sterblę, puldinėjo prie senių.

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Maldauju, padėkite man!

– Betgi tai kone reketas! – pastebėjau.

– O gal norite, kad vaikų darželis išgyventų vien iš administracijos subsidijų?

Senių grupėje du vyrai teko trylikai moterų. Vyrai pasirodė dosnesni, tad kiekvieną jų apspito po kelis kipšiukus.

Pagaliau atėjo metas pakelti bures. Tuo metu, kai seniai glostė kipšiukų galvas, juos mylavo ar laikė ant rankų, gidė sušvilpė švilpuku, kviesdama grįžti į autobusiuką. Seniai su apmaudu išsirikiavo į eilę ir nubindzeno į mašiną. Atsisveikindami su jais, kipšiukai mojo rankomis. Man tai priminė gatvelę pramogų kvartale, užsidarant barams ir naktiniams klubams. Klientams toks atsisveikinimas reiškia nekasdienės pramogos pabaigą, o juos išlydinčioms moterims tai iki šleikštulio pabodęs kasdienis ritualas.

Autobusiukas dingo tolumoje. Kipšiukai apstojo ratu vieną mergaitę, išbėrė surinktą duoklę iš kengūros sterblių į drobinį krepšį. Atrodo visai operacijai vadovavo mergaitė nuožulniomis akimis, puse galvos aukštesnė už kitus.

– Eime, – paragino mane administracijos darbuotojas. – Kitas autobusas atvyks po dviejų valandų. Įspėju, kad rytais gydyklos restorane turėsite tenkintis tik vieninteliu patiekalu – sumuštiniu. Valgiaraštį sudaro dietologas.

Perėjome brasta. Darbuotojas kopė į šlaitą žymiai lengviau nei lipdamas žemyn. Vos spėjau paskui jį.

– Atleiskite, – pasakė jis man atsigręžęs, kai aviausi batus, – kas nutiko jūsų kelnių klešnėms? Atrodo, kad jums sunku vaikščioti. Tik nesakykit, jog tai dėl suerzintos odos ant šlaunų.

– Ką norite tuo pasakyti?

– Nėra ko slėpti. Žmonėms, kurie serga venerinėmis ligomis, ypač gonorėja, beveik visada ant kirkšnių atsiranda žaizdelės.

– Mandagiu jus išties nepavadinsi. Pagaliau...

– Neįsižeiskite. Vyrui gonorėja nieko nereiškia. Yra daugybė veiksmingų antibiotikų!

– Bet aš nesergu jokia venerine liga!

– Taip, bet taisyklės draudžia maudytis sergantiems kokia nors venerine liga...

– Aš nesergu.

– Bet kokiu atveju, paprašysiu, kad jus apžiūrėtų mūsų specialistas. Toks administracijos nurodymas.

Krante vadovo laukę kipšiukai pasveikino jį lyg tikri jo vaikai. Mergaitė nuožulniomis akimis sviedė jam surinktų aukų prikimštą krepšį.

– Oi, koks sunkus...

Darbuotojas įmetė krepšį į autobusiuko bagažinę.

– Na, pirmyn, – pasakė jis, – šiandien dar pasidarbuosime!

Kipšiukai pradėjo žygiuoti į koją. Visų veidai buvo įraudę, patenkinti.

Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man!

Ant užpakalinės sėdynės vadovas padėjo kažkokį ryšulį, kuris atrodė lyg nešvarių baltinių pundas, ir pirkinių maišelį, po to atrakino duris mano pusėje. Padvelkė pelėsių ir žmogaus kūno tvaiku, lyg degių atliekų konteineriu. Po variklio gaubtu užvirė vanduo.

Jei ne siera ir ne garai virš kranto, atrodytų, kad važiuojame paprasčiausiu kaimo keliu. Palei kelią šen bei ten pasitaikydavo parduotuvės. Tarp kelio ir mišku apaugusios kalvos tolumoje driekėsi laukai kažkokių augalų apvytusiais lapais.

– Ką čia augina?

– Žemės riešutus.

Netrukus krantas dingo iš mūsų regos lauko. Galų gale tai suprantama, nes nuo kanalo vedantis požeminis tunelis buvo aukštupyje. Tačiau krašto topografija buvo sunkiai suvokiama.

– Kurioj pusėj jūra?

– Čia keliai niekada neveda tiesiai. Gan sunku paaiškinti...

Pažvelkit į ten. Ten, iškart už miškelio. Matote tuos moderniškus pastatus? Tai terminės gydyklos.

Aplenkėme kipšiukų koloną. Mergaitė nuožulniomis akimis, kuri žygiavo priekyje, mums droviai pamojo ranka.

– Ta mažytė, kuri ką tik surinko visus pinigus, ta, nuožulniomis akimis...

– Taip?

– Ar ji seniai darželyje?

– Turite puikų skonį. Meilutė, ar ne? Turi kai kurių sunkumų, susijusių su protiniu išsivystymu, dėl to ją čia laikome. Jau seniai turėtų būti mokykloje... Bet kodėl klausiate?

– Ar ji kartais neturi sesers?

– Jūs išties ja susidomėjote, bet aš labai nenorėčiau, kad kiltų skandalas.

– Betgi ne. Ji mane paprasčiausiai sudomino.

Nekrėskit juokų. Kaip galėčiau meilintis mergaitei, kai man ant blauzdų veša ridikėliai? Jau praėjo tie laikai, kai galėjau sukelti skandalą. Nesvarbu, kokios jos akys, nuožulnios ar įkypos. Netgi esu pasirengęs leistis iškastruojamas! Šitokių minčių slegiamas, tylomis atsisveikinau su mažyte.

Terminės gydyklos stovėjo miškingos kalvos pašonėje, už pusės kilometro nuo autobusų kelio. Didžiulė pirmojo aukšto salė buvo savivaldybės skyrius. Jame matėsi kelios pertvaros su langeliais. Bet niekur nebuvo žmonių, išskyrus prie langelių, kur išduodami gyvenamosios vietos pažymėjimai ir tvirtinami parašai.

– Apačioje, pusrūsyje, yra terminių tyrinėjimų centras. Deponuosiu šįryt surinktus pinigus ir jus pasivysiu. Nusileidęs šiuo eskalatoriumi, rasite poilsio kampelį ir automatus.

Kipšiukų prižiūrėtojas įspaudė man į delną dvi šimto jenų monetas ir ėmė skubiai skintis kelią prie langelių.

Pagaliau atgavau laisvę! Jei norėčiau, galėčiau pasprukti. Galėjau, bet, deja, neketinau. Iš lėto pasukau eskalatoriaus link. Kad nesukelčiau įtarimo, rūpestingai apgalvojau kiekvieną žingsnį, širdies gilumoje vis tikėdamasis, kad atsitiktinai susidursiu su mergaite nuožulniomis akimis...

Užlipau ant eskalatoriaus pirmo laiptelio. Apačioje išvydau stovintį vaiką. Jis tikriausiai norėjo pakilti į viršų. Neatrodė, kad būtų norėjęs paišdykauti. Buvo daug vyresnis už kipšiukus. Gal gimnazistas? Tačiau jei nesugeba atskirti, kuris eskalatorius leidžiasi žemyn, o kuris kyla aukštyn, vadinasi jam tikrai kažkas negerai. Regis, nesupranta, kodėl negali pakilti, kodėl žengęs žingsnį, yra atmetamas atgal. Bet jis nenusileido, iš naujo pakėlė koją į priekį. Mus skiriantis nuotolis žaibiškai tirpo.

– Pasitrauk, tai pavojinga!

Aš iš visų jėgų mojavau į visas puses rankomis, tačiau jis nereagavo. Liko vos keli metrai. Staiga berniukas apsisuko. Galiausiai suprato, kad reikia žiūrėti veidu į priekį eskalatoriaus judėjimo kryptimi. Turi būti labai miklus, kad abiem rankom tvirtai sugriebtum turėklus, kurie slenka žemyn ir atbulas pataikytum ant pakopos. Viršutinė ir apatinė kūno dalis juda priešinga kryptimi, ir tu neišvengiamai virsti į priekį.

– Pasitrauk! Paskubėk!

Per vėlu. Užgriuvau vaiką, tarsi apglėbiau jį. Berniukas suklupo, parpuolė ant žemės, aš ant jo. Vaikas suklykė. Pasigirdo žingsniai. Miklios rankos užmetė apklotus, visiškai supančiojo. Taip gydomi nesuvaldomi ligoniai. Pajutau į petį smingančią adatą. Tikriausiai anestetikas. Iškart pasinėriau į saldų sąstingį.

Kai atgavau sąmonę, vėl gulėjau išsitiesęs lovoje. Šįkart lova buvo lengvesnė, tarsi neštuvai. Buvau kažkokio koridoriaus kampe. Nejutau, jog būčiau tvirtai supančiotas.

– O, jūs atsigavote! Labai gerai!

Mane stebėjo kipšiukų vadovas.

– Tai buvo švelnus anestetikas, – pasakė jis,– jums iškart suleidome priešnuodį ir stimuliuojančius vaistus...

– Kokia gėda!

– Atleiskite, bet susidūrėte su pačiu blogiausiu egzemplioriumi. Laimei, tai matė liudininkai, tad iškart supratome, kad jūs visai nekaltas.

– Ar suradote telefono numerį klinikos, kurioje gydžiausi?

– Nesijaudinkit. Mūsų specialistas užtikrino, kad nesergate ligomis, kurios prieštarauja administracijos nustatytam reglamentui. O venerinių ligų tyrimai ne taip vargina kaip tramdymas.

– Ką gydytojas sakė apie ligą, kurią reikia gydyti terminiais vandenimis?

– Apie tai jis man nieko neminėjo. Tikriausiai tai profesinė paslaptis.

– Norėčiau sužinoti jo nuomonę apie numatomą gydymą.

– Jis man pasirodė labai sutrikęs.

– Leiskite man su juo susitikti.

– Tai neįmanoma... Jau baigėsi jo naktinis budėjimas. Jis ką tik išvažiavo autobusu... Šį daktarą atsiuntė centrinė ligoninė, jis dirba tik naktimis... Tarp kitko...

– Ką?

– Susidariau įspūdį, kad jis nerodė ypatingo entuziazmo, kad kažką slepia.

– To ir bijojau.

– Bet gavau leidimą jums čia pasilikti. Su tam tikromis sąlygomis.

– Sąlygomis?

– Neįsižeiskite. Pirma: nesinaudoti vidine gydymo įstaigos įranga. Antra: maudytis tik naktimis lauke, upėje, kai nėra kitų pacientų. Trečia: apriboti savo veiklą vien lova. Tačiau žmoniškumo sumetimais, numatant blogo oro galimybę, duosime jums palapinę.

Mane privertė kiek palaukti koridoriuje. Išlyginau kažkieno paliktą suglamžytą rytinį laikraštį, permečiau jį akimis, bet visąlaik vogčiomis stebėjau aplinką. Kaip galėjau spręsti iš laikraščio, pasaulis rieda į bedugnę. Deja, nesimatė nei vieno kipšiuko. Darželis tikriausiai priestate.

Administracijos darbuotojas pasisiūlė mane nuvežti į Sai krantą savo autobusiuku.

– Jūs labai malonus.

– Vis tiek turiu ten važiuoti: po penkių šešių minučių atvyks kitas autobusas.

– Nepamirškite paskambinti į kliniką. Visų pirma turiu atgauti savo socialinio draudimo pažymėjimą ir kreditinę kortelę.

– O ką? Gal norite padirbėti klube „Padėkite man"? Ar turite Trijų Brastų upės dainos tekstą, kurį jums neseniai daviau? Reiks išmokyti juos deklamuoti, tai yra gražiai skaityti, suprasti. Už tai gausite nemokamus bilietus į maudyklę lauke ir talonus triskart per dieną maitintis... Ką apie tai manote?

– Bet jie neblogai tvarkosi. Ko daugiau galėčiau juos mokyti?

– Šitie tai taip. Bet mes užversti prašymais. Pridygo daugybė religinių grupių. Todėl administracija ketina sukurti antrą vaikų komandą. Jei bus įmanoma, dirbsime dviem pamainom, taip bus lengviau vykdyti užduotį...

– Nežinau, ar įstengsiu, bet galiu pabandyti. Kol neturiu kreditinės kortelės, negaliu nieko daryti.

Atsakiau kuo natūraliau, bet tuo pat metu kirbėjo slapta mintis: leisdamas dienas krante, užtikrintai turėsiu malonumą nors iš tolo stebėti mažytę.

Gavau plono plastiko dėžutę ir popierinį maišelį su dviem skardinėmis gėrimų.

Diena apniuko, sunkūs debesys užklojo padangę.

– Atrodo, bus lietaus.

– Tikiuosi, jūsų palapinė atvyks laiku. Aš paskubinsiu šį reikalą.

Radau savo seną pažįstamą, „Atlaso“ firmos lovą. Išsitiesiau ant vėsios paklodės. Natūralus spyruoklių lankstumas buvo išties malonus. Iš pradžių atsidariau konservuotos kavos skardinę. Per saldi. Nuėmiau gumelę nuo plastikinio dėklo, išlanksčiau servetėlę, radau dantų krapštuką ir sumuštinį su kiaušiniu, daržovėmis ir kumpiu. Pūtė vėjas. Atsikandau sumuštinio, bet iškart išspjoviau. To jau per daug: tos daržovės – tai ridikėliai! Jie nori mane numarinti ir nieko daugiau! Mane supykino. Galiausiai supratau, kodėl taip žiauriai vėmė tas urologas. Buvo ką tik pavalgęs raugintų sojos pupelių su ridikėliais. Netgi tuo atveju, kai gali pakelti savo paties pleiskanų kvapą, kito pleiskanos tau sukelia šleikštulį. Greičiausiai tokia ir buvo jo reakcija.

Pradėjo lyti. Tačiau tai buvo ne tiek lietus, kiek stambūs rūko lašai. Kadangi nebuvo palapinės, apsidengiau frotine antklode, kruopščiai nurinkau ridikėlius nuo sumuštinio. Pabandžiau nuryti kąsnį, gurkštelėti kavos. Vis tiek išvėmiau. Prarijau visą sumuštinį, kuriame liko tik kiaušinis ir kumpis, bet viską išvėmiau. Mane drengė lietus, o aš vėmiau ir vėmiau.

4 SKYRIUS

DRAKULOS DUKTĖ

Danguje stumdėsi išskydę debesys, kilo kiti, tamsesni, vis smarkiau lijo. Klausiausi ištempęs ausis, bet klubo „Padėkite man“ kipšiukų choro nė garso.

Gal kita turistinė ekskursija į Sai krantą anuliuota?

Frotinė antklodė visiškai permirko. Nėra ko gręžti. Mano palapinę geriausiu atveju atgabens po pietų. Perštėjo nosies gleivinę, tai būsimos slogos ženklas. Kodėl kaip tik dabar, kai esu šlapias, nepasinėrus į upę? Priešais mane puiki maudynė gryname ore, būtų tikra nesąmonė nepasinaudoti tokia proga. Iškart nušausiu du zuikius: gydysiuos nuo ridikėlių ir išvengsiu slogos.

Polėkio pagautas, šokau iš lovos, trenkiausi uodegikauliu į metalinį kraštą, susižeidžiau. Buvau pamiršęs, kad nuo mokyklos laikų šuoliai – mano silpna vieta.

Liūties sudrumstas vanduo buvo visiškai tamsus, nepermatomas. Įbridau pasistiebęs ant pirštų galiukų. Už kokių penkių šešių žingsnių nuo kranto staiga pajutau gilumą. Kai pritūpiau, šiltas vanduo siekė smakrą, švelni šiluma persmelkė visą kūną. Žiūrint iš žemumos, kraštovaizdis visiškai pakito. Virš drėgme žvilgančios gelsvai žalsvos lavos uolienų masės

karojo beformis lietaus šydas. Atrodė kaip negrabus pragaro atvaizdas ant kalnuose pasimetusios šventyklos sienų. Baigė ištižti paskutinis sumuštinio gabalas, kurį laikiau sugniaužęs tarp pirštų. Ne nuo ašarų sudrėko mano veidas, o tikriausiai nuo be atvangos purškiančio lietaus.

Toks jausmas lyg būčiau apsišlapinęs lovoje... Drungna srovė. Kai nereikia rūpintis, koks atrodau kitiems, apima nenugalimas svaiginančios laisvės pojūtis.

Pasisukęs vėjas išblaškė ūkus. Už trijų šimtų metrų nuo čia, aukščiau upe, pastebėjau nedidelę kalvą ir įėjimą į tunelį. Tikriausiai tai kanalas, kuris atplukdė mane į šią vietą.

Pradėjo dar smarkiau lyti. Lietaus lašai plakė, mirguliavo. Lyg spiečius stiklinių cikadų poravimosi metu.

Staiga atplaukusios pramoninės atliekos užkimšo kanalizacijos kanalą. Pamažu susidarė tikras deguto kamštis. Spaudžiamas iš vidaus, kamštis ėmė pūstis kaip kramtomosios gumos burbulas ir galiausiai sprogo iššaudamas švininio vandens čiurkšlę.

Tai buvo organiškas didingas reiškinys, tarsi šlapintųsi banginis. (Suprantama, niekada nemačiau, kaip šlapinasi banginis.)

Kiek įkabindamas nuskubėjau atgal į lovą. Geriau jau mirti nei būti aplietam šlapimo bangos. Tačiau šis srutų srautas netrukus mane pasivijo. Pilnomis ašarų akimis vaizdavausi iš paskendusio tanklaivio ištekėjusios naftos aplietas žuvėdras, kurios dar gyvos virsta sustingusio cukraus skulptūromis. Beviltiškai įsikibau į lovos kraštą. Besiveržiantis vanduo mestelėjo lovą į viršų. Kad manęs nenuplautų, apkabinau kojomis atramą, vargais negalais pasikėliau. Vieną akimirką maniau pastebėjęs po lova cilindrus. Ar tai deguonies atsargos nelaimės atvejui? Nebuvo kada ilgiau tyrinėti. Išsitiesiau kniūpsčias ant čiužinio driežo poza, išskėčiau rankas, pasirengiau kitai atakai.

Manęs pasigailėjo. Laukiau, kad mane užlies bangos, vietoj to plaukiau vandeniu tarsi laivas. Suglumęs slydau bangomis. Ar cilindrai po spyruoklėmis veikia kaip plūdės? Ar tai lova-amfibija? Būtų pernelyg gerai, arba visiška nesąmonė.

Lova visu greičiu čiuožė pirmyn it kokia banglentė.

Ir vėl kyla šleikštulys. Skrandžio ir stemplės sandūrą suėmė pasikartojantys traukuliai. Manau, jog tai ne dėl sumuštinio su ridikėliais, o jūros liga. Lova it pašėlusi lekia, sudreba ant ją daužančių bangų keteros.

Sai krantas bemat dingo tolumoje. Tikriausiai ten daugiau nebesugrįšiu, nebeplauksiu pro šalį. Viso gero, kipšiukai! Man dilgtelėjo širdį. Nepaisant apgailėtinų L dydžio marškinių, jie vis tiek buvo meilučiai. Iš esmės, dar kartą norėčiau išgirsti klubo „Padėkite man" chorą. Be to, susidomėjau ir ta protiškai atsilikusia mergaite nuožulniomis akimis. Man ji nebe svetima. Atrodo, kad ji tapo „kažkuo" slapta įsitaisiusiu mano atminties kamputyje ir jau seniai ten gyvenančiu.

Upės krantai susiglaudė, pakilo vandens lygis.

Pagaliau atomazga. Užtvara su užrašu: „Įeiti draudžiama".

Tikriausiai tai įėjimas į sieros šachtą, kurią minėjo administracijos darbuotojas. Užtvara buvo laikina, iš vielomis sukabintų lentų, bet ėjo per visą upės plotį, tad neišvengiamai su ja susidursiu. Turint omeny lovos svorį ir greitį, ji turėtų pralaužti užtvarą. Nenorėjau susižaloti. Susigūžiau, apsisiaučiau frotine antklode nuo galvos iki kojų.

Nepajutau smūgio. Atrodė, lyg užtvara būtų paprasčiausiai nupiešta ant sudrėkusio popieriaus.

Ir vėl pakliuvau į tamsų tunelį. Jis buvo dukart žemesnis už kanalizacijos kanalą, kuriuo išplaukiau iš Daikoku. Galva kone lietė lubas, tad bijojau ją pakelti.

Tik kiek vėliau patyriau tikrą katastrofą. Pakaušį persmelkė lūžtančios šaldytos mėsos traškesys.

Negaliu pasakyti, ar atgavau sąmonę, ar paprasčiausiai pabudau.

Horizonte kilo beveik pilnatis. Aprūkusio katilo spalvos. Vėl naktis. Vadinasi, kol buvau be sąmonės, prabėgo pusdienis. Man šalta. Pabandžiau pasukti galvą. Ne tik kad suskaudo, bet ir nerimastingai subraškėjo kaulai. Medinių grindų girgždesys apleistos mokyklos koridoriuje.

Užgniaužęs skausmą, apsvarsčiau padėtį. Keista. Aš jau nebe lovoje. Drėgna, bet nelygu. Lyg gulėčiau ant išmėtytų futbolo kamuolių. Šaltos restorano virtuvės tvaikas. Tikėkimės, kad tai ne skerdykla, kad neguliu ant kiaulių galvų. Tikriausiai tai raudonieji kopūstai. Ar mėnesienoje žalia spalva virsta violetine? Ne. Šiais laikais prie keptos kiaulienos kaip garnyras dažnai patiekiami smulkinti raudonieji kopūstai. Tai madinga.

Patryniau kiek deformuoto kamuolio paviršių. Jis atsilupo, atskilo. Patryniau smarkiau, atsiskyrė dar vienas lapas. Trečias, ketvirtas lapas... Jie darėsi vis lankstesni, stangresni. Sulenkiau perpus vieną lapą, pauosčiau. Vėl tas pats pykinimo refleksas, šleikštulio traukuliai. Kvapas panašus į ridikėlių. Atsiduoda valgomoms daržovėms savitu aštriu salstelėjusiu kvapu. Vis tvirčiau įsitikinu, kad atsidūriau kopūstų lauke.

Tačiau man rūpėjo ridikėliai ant mano blauzdų. Paraitojau dar drėgnas kelnių klešnes, švelniai paglosčiau blauzdas. Taip ilgai mirkę vandeny ridikėliai neatrodė vešlūs. Dauguma, kuriuos paliečiau pirštais, nubyrėjo be jokio pasipriešinimo. Norėjau dienos šviesoje apžiūrėti poras, iš kurių iškrito ūgliai. Jei sieros šaltiniui veikiant, prasidėjo puvimas nuo šaknų, būčiau tikrai laimingas...O jei porų gilumoje ims dygti nauji ūgliai?... Tos vietos niežėjo, tačiau stoiškai iškenčiau, nesikasiau.

Kur pasidėjo lova? Kelnės ir marškiniai vis dar drėgni, jausmas tikrai nemalonus. Geriau jau nuogas gulėčiau lovoje.

Pakėliau viršutinę kūno dalį. Skaudėjo ne tiek nugarą, kiek kaklą. Tamsoje išvydau kažką panašaus į statinį. Iš akies – už kokių penkių dešimties metrų. Mėnuo buvo man už nugaros, tad negalėjau įžiūrėti, bet tai galėjo būti lova. Virš jos buvo ištemptas drobinis tentas: panašu į brezentu dengtą kioską turguje. Gal tai ir yra man žadėtoji palapinė? Ant žemės gulėjo kažkokia krūva, lyg sulankstytas patalas. Ištempęs ausis tikėjausi išgirsti kokius nors žmogaus buvimo garsus. Vien virpanti tyla. O gal atvažiuoja traukinys? Garsas lyg plieninių ratų ant bėgių. Bet lygiai taip švilpia vėjas virš jūros. Šitoks trinties garsas būdingas įvairaus greičio vėjui.

Atrodo, krūva pajudėjo. Tikriausiai tai haliucinacija. Sako, kad šuo visada nori grįžti į savo būdą, nes traukia jo paties paliktas kvapas. Aš taip pat ėmiau kažkaip ilgėtis savo lovos. Jau kurį laiką mano gyvenimas ribojosi būtent ja. Kaip ten bebūtų, šis šlapias kopūstų laukas nepakenčiamas, kenkia sveikatai. Be to, drėgni baltiniai gali virsti palankia dirva mikrobams.

Žengiau žingsnį, po to sustingau.

Tai nebuvo haliucinacija. Krūva judėjo. Negrabiai, nerangiai, bet užtikrintai artėjo prie lovos galvūgalio. Kas tai? Gal koks prieglobsčio ieškantis benamis elgeta? Regis, galėčiau jį apkaltinti už įsilaužimą. Arba vagyste.

Krūva susigūžė priešais valdymo pultą lovos galvūgalyje ir ėmė įnirtingai manipuliuoti jungikliais ir diskais. Mechanizmas buvo toks sudėtingas, jog aš iškart būčiau atsisakęs bet kokių bandymų. Beje, ant plastiko lentelės buvo nedviprasmiškai įspėjantis užrašas: *Pacientai prašomi neliesti mechanizmo.* Šiaip ar taip, lova neprijungta prie elektros tinklo.

Tad kad ir kaip stengtumeis, nieko nepeši. Jei šiai būtybei trūksta menkiausios nuovokos, gal ji ne žmogus, o žmogbeždžionė.

Tačiau reakcija įvyko. Šviesa palapinėje ėmė mirkčioti, lyg dūsauti. Tai fluorescencinis vamzdis, kurio šviesos šaltinis nematomas. Buvau pritrenktas. Iš abiejų pusių po purkštuvą. Sunku įsivaizduoti, jog palapinėje reikalingi purkštuvai: gal jie įtaisyti lubose? Suprantama, lova yra aprūpinta baterija ir deguonies cilindrais apačioje. Jei operacijos metu nutrūktų elektros srovė, iškart įsijungtų baterija. Reiškia ši lova daug „išmintingesnė" nei įsivaizdavau!

Ši judanti krūva negali būti paprastas elgeta, jei taip gerai nusimano. Tad kas gi tai gali būti? Teisėtas savininkas, turintis didesnes teises nei aš? Ėmiau bijoti. Gerai pagalvojus, neturiu nei šios lovos pirkimo kvito, nei leidimo joje apsigyventi.

Įsibrovėlis nuo galvos iki kojų buvo apsidengęs antklode, išdekoruota stambiais žaliais ir rudais kvadratais, tad priklausomai nuo to, kaip ją apsisiausi, gali atrodyti ryški arba blanki. Šiuo metu atrodė blanki. Antklodė pasikėlė, pasirodė senos moters nugara. Ji atsisėdo, įsirangė užpakaliu tiesiai tarp pastatytų kojų skliautų, susmuko liemeniu į klubus. Sakytumei, suslėgta šviežių pyragėlių iš ryžių krūva. Dėvėjo kimono iš minkštos tamsiai mėlynos medžiagos, kuri kaitaliojosi rudeniniais atspalviais, buvo apsijuosusi gelsvai žalios spalvos diržą. Pakėlė prie kelių buvusį daiktą, kažką panašaus į įrankį. Bet tai juk šamisenas[2] ! Kaip tinka! Pernelyg gražu, kad būtų tiesa. Nesu žinovas, bet tai, matyt, šamisenas siauru kaklu. Palietė stygas plokštele ir ėmė groti. Vaizdas buvo toks slegiantis, jog nedrįsau pažvelgti jai tiesiai į veidą.

– Tai mano lova, pasitraukit!

[2] Liutnia su trijomis stygomis, grojama liečiant stygas plokštele.

Senoji atsisuko. Buvo be akių. Ji neturėjo ne tik akies obuolių, bet ir akiduobių. Visą veidą nuo kaktos iki smakro vagojo senatvės raukšlės. Atrodė siaubingai.

– Nebūk toks bejausmis, paklausyk.

Vėl negrabiai sužvangino stygomis.

– Gana! Neturiu jokio noro klausytis, – surikau sviesdamas į ją išrautą kopūstą. – Tučtuojau dink iš mano vietos. Antraip...

– Nedėkingas sūnau!

Raukšlės ant jos kaklo drebėjo lyg rupūžės oda. Tiesiog neįsivaizduojamai sukrečiantis vaizdas!

– Kodėl „sūnau"?

– Ar neatpažįsti savo motinos? Aš pasikeičiau.

– Jei ir turėjau motiną, ji jau seniai mirė.

– Kaip drįsti taip šnekėti? Juk ir pats ką tik perplaukei Trijų Brastų upę.

– Tai aš miręs?

Plokštelė nuslydo per stygas, sukeldama nemalonų garsą.

– *Virpa raudonos ramunės ant ilgesingo vandens ...*

– Liaukitės!

– *O gal tai kraujas tamsus?...*

– Tu apgavikė! Niekada negirdėjau, kad mano motina grotų šamisenu.

– Anapusiniame pasaulyje pasikeičia skonis. Ypač jei turi tokį nedėkingą sūnų. Visa greit mainosi. Ir mano veidas, nebegali jo prisiminti.

– Šis beakis driežo, gal kirmino veidas yra ne žmogaus.

– Ak, mano akys! Jomis atsikračiau, kai mirė mano siela. Žinoma, man už jas sumokėjo, kai dar buvau gyva...

Sena moteris staiga riktelėjo. Iškėlė plokštelę, kurią laikė dešinėje rankoje, regis, pasiruošė gintis.

– Nesiartink, šalin!

Bet varė ne mane. Šiaip ar taip, aš nė nekrustelėjau. Net jei prašytų, aš nesiartinčiau.

Išgirdau šalia savęs malonų pažįstamą balsą.

– Nesipriešinkit, leiskite man visa atlikti.

Prie manęs stovėjo slaugė trumpu sijonėliu ir šnibždėjo į ausį. Jutau jos beveik niekuo neatsiduodantį drungną kvėpavimą. Ta pati slaugė, kuri moka taip mikliai paimti kraują. Ta pati su dideliais apvaliais akiniais, kuri mane išplėšė iš parduotuvės „Visa, ko trokšti" prižiūrėtojo nagų Daikoku, o paskui ištraukė iš šlapimtakio zondą.

– Kaip sužinojote, kad esu čia? Jūs visur esanti!

– Apie tai vėliau pašnekėsime...

– Ši senė, regis, jūsų siaubingai išsigando.

– Nes laikas imti kraują.

– Įdomu. Kaip ji tai sužino, jei nemato?

– Tikriausiai iš klausos.

Slaugė apsilaižė lūpas, ištraukė iš juodos odos portfelio, kurį laikė paspaudusi po kaire pažastimi, didelį dvidešimties kubinių centimetrų švirkštą. Lengvai spragtelėjo per jį pirštu. Tuo pačiu pirštu, kuriuo spragtelėjo per mano penį ir sukėlė erekciją „Visa, ko trokšti" parduotuvės tualete.

– Nenoriu šito! – suspigo senė.

– Būk protinga, močiute. Paimsiu tik truputį kraujo.

Perkėlė švirkštą į dešinę ranką, apžergė kopūstų lauko vagą ir tyliai priselino.

– Nesiartink. Eik šalin!

Jos klausa išties buvo nepaprastai jautri. Iškėlusi plokštelę, atstatė smakrą, atsiklaupė ant vieno kelio. Plokštelės smaigalys spindėjo metaliniu blizgesiu. Kur slėpėsi ašmenys?

Lova virto bauginančiu kovos lauku. Senė gynėsi švytuodama plokštele, kuri priminė krintantį ginkmedžio lapą. Slaugė, linguodama it boksininkas ant lieknų kojų, laukė momento, kada smeigti švirkštą. Neįsivaizdavau, jog šitaip galės paimti kraujo, tačiau gal bent įbaugins priešininkę. Priešingai senės beviltiškoms pastangoms laimėti laiko, slaugės elgesys skleidė „seksualų" pasitikėjimą. Nudėvėtas tamsiai mėlynas kimono negali lygintis su trumpu, gerai iškrakmolytu baltu sijonėliu.

– Nesiartink prie manęs. Sakiau, kad eitum šalin!

– Jūs puikiai žinote, kad šiąnakt šviečia pilnatis.

– O kas man rūpi? Aš nematau.

– Tik trupučiuką. Man pakaks ir vieno kubinio centimetro.

– Kraujo?

Senei užspaudė gerklę. Ji garsiai ir įnirtingai nusišnypštė nosį. Kadangi neturėjo akių, ašaros, matyt, tekėjo pro nosį.

– Na, jau tikrai! – atšovė ji. – Jo nebeliko nė lašo.

– Leiskite pažiūrėti, liko ar nebeliko. Puikiai žinote, kad trejus metus iš eilės esu renkama „Mis kraujo ėmėja".

– Nežinojau.

– Mikliai suleidžiu adatą, – pasakė iš lėto artėdama slaugė su švirkštu rankoje. – Net ir Panelės Drakulos medalis man nėra nepasiekiamas. Tačiau šį mėnesį privalau paimti dar du tūkstančius du šimtus šešis kubinius centimetrus kraujo.

Tuo tarpu, kai slaugė mikliai švystelėjo kairę ranką, smaigalys senės rankoje ją atstūmė it gyvatės geluonis. Po to senė įkišo pirštus tarp lūpų, išsiėmė protezą. Šis judesys kažkaip sužadino mano atmintį, prikėlė tolimą prisiminimą iš vaikystės laikų. Tas spartumas, kokiu nubraukė ką tik ištrauktą protezą nykščio galiuku ir užsikišo už kimono apykaklės. Bet jai nepavyko paslėpti viršutinių ir apatinių dantų auksinių karūnėlių. (Sako,

kad pagal jas identifikuojami japonų lavonai visuose pasaulio oro uostuose.) Galimas daiktas, kad ji ir yra mano tikroji motina.

– Pilnaties naktimis pasirodo ne Drakula, o vilkolakis.

Be protezo mano motinos lavonas vis pliaukšėjo liežuviu lyg čiulptų karamelę.

– Taip, žinau, – atsakė ji. – Tuos filmus dažnai rodydavo per televizorių po vidurnakčio.

– Bet jūs gi nematote.

– Saugokis, mano mažyli. Kai manęs čia nebus, šita vampyrė iščiulps iš tavęs paskutinį kraujo lašą.

– Nevadinkite manęs „mano mažyli“.

– O kodėl?

– Man nuo to darosi bloga.

– Taip, gali būti... – su jauduliu pratarė slaugė dideliais apvaliais akiniais. – Pilnaties naktims vilkolakis labiau tinka. O gal jūs esat vilkolakis? Dabar suprantu, kodėl jaučiatės pažemintas, kai jus vadina „mano mažylis“...

–Vilkolakis?

– O jei užliptumėt ant lovos ir leistumėt jai paglostyti tuos kuokštus ant savo blauzdų?

– Niekada gyvenime. Tai tik žolės.

– Ar ant tavo blauzdų auga žolės? – klastingu balsu pasiteiravo senė.

Pasinaudojusi šia išsiblaškymo akimirka, slaugė įsmeigė adatą į jos miego arteriją. Tačiau senės plokštelė iškart atstūmė švirkštą, slaugės plaštaka apsipylė krauju.

– Bjaurybė! – iš krūtinės gilumos išsiveržusiu kimiu balsu nusikeikė slaugė ir ėmė laižyti plaštaką. Paskui pačiupo nuo senės kelių šamiseną ir iškėlė aukštyn.

– Atleisk man!

Mano motina susigūžė, sukniubo, suėmė abiem rankom galvą, ėmė maldauti. Man pasirodė, kad ji čiulpia ledinuką, bet toks įspūdis kilo todėl, kad buvo išsiėmusi protezą, ji nevaidino. Ar išsigando kūniškos bausmės, ar bijojo, kad sudaužys jos instrumentą? Buvo akivaizdu, kad ji tikrai išsigandusi ir nuoširdžiai prašo atleisti. Jos virpančių pečių vaizdas buvo išties patetiškas.

Staiga mane užliejo gailestis ir užuojauta jai. Pajutau, kaip mėšlungiškai trūkčioja ašarų liaukos. Negaliu pasakyti, jog tikrai nemėgau motinos. Bet ir nemylėjau. Seniai apskritai atgrasūs. Išgyvendamas sąžinės graužatį dėl savo jausmų motinai, negalėjau atitraukti žvilgsnio nuo vampyrės trumpo sijonėlio. Šiek tiek susijaudinau. Kokios jos akys be akinių? Plokšti akinių stiklai taip baisiai atspindi, kad nematai, kas už jų. Kas žino, gal jos akys taip pat baisiai nuožulnios.

– Na, – įsakė ji, – tučtuojau lauk!

– Tik su sąlyga, jei grąžinsite mano šamiseną.

– Negaiškite, paskubėkite.

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais nusviedė instrumentą. Jokio aido, tik sugirgždėjo medinis rėmas.

– Kadangi daugiau niekada nebepasimatysim, noriu tavęs paprašyti paskutinės malonės. Maldauju.

– Nenoriu jokių komplikacijų.

– Leisk man dar kartą suvaidinti sceną, kai baru tave vaiką, vadinu „nedėkingu sūnum“. Tai užtruks nedaugiau kaip tris minutes, maldauju. Tuomet jaučiausi išties laiminga. Norėčiau dar bent kartelį ištarti tuos pat žodžius...

– Jei ji tik to prašo, turėtumėt leisti, – atsidususi paragino mane slaugė, kuri staiga šiek tiek atsileido.

Tokia netikėta jos elgesio permaina mane suglumino.

– Bet aš pamiršau, – atsakiau aš, – kaip visa tai vyko.

– Kokia aš laiminga, kad sutikai! – sušuko senė vėl įsidėdama protezą. – Iš pradžių mamytė perbrauks plokštele per šamiseno stygas, o paskui, mano branguti, tu imsi skųstis.

– Gana tų „mamyčių“ ir „brangučių“!

– Tai kaip privalau sakyti?

– Ar aš nesakydavau tau „manmana“?

– „Manmana“? Juk tai dar kvailiau!

Pirmąkart abi moterys kartu nusijuokė.

– Paprasčiausiai, – pasakiau aš, – kreipkitės į mane trečiuoju asmeniu.

– Nesvarbu, – atkirto ji priglausdama plokštelę prie stygų. – O dabar nedelsk, pradėk skųstis.

– Dėl ko?

– Bet tą jau darei, skundeisi dėl lovos.

Girgždantis ir nedarnus stygų žvangesys.

– Aš pamiršau.

– Gali sakyti bet ką.

– Aš nežinau, aš...

Plokštelė ne tiek liečia stygas, kiek barbena į instrumento rėmą.

– *Raudonos ramunės virpa ant ilgesingo vandens...*

– Liaukitės. Tai kelia šiurpą.

– *O gal tai kraujas tamsus?*

– Eikite ir dainuokite kur kitur!

Ji linktelėjo ir kiek patylėjusi sviedė:

– Nedėkingas sūnau!

Abi moterys vienu metu atsiduso.

– Ar esate patenkinta? – paklausė slaugė, su šypsena sprigtelėdama švirkštą.

– Kaip norėjau jam tai pasakyti, kai buvau gyva...

– Manau, kad suprantu jus. Tėvai sunkiau nei vaikai pakelia

išsiskyrimą. Tačiau atrodo, jog kengūros nežino nei kas yra dėkingumas, nei sūnaus meilė...

– Kas? Kengūros? – nekantriai pasiteiravau.

Bet mane sutiko ledinė tyla. Atsakymo ir nelaukiau.

– Aš jums trukdau, – pareiškė mano motina ir atsistojo pasiremdama šamisenu it lazda.

– Taip, – pasakė slaugė, – kol dar neišaušo...

– Kol neišaušo? – paklausiau. – O, taip! Tuoj nusileis mėnulis. Nežinia kodėl, kai atsibundu, visada rytas.

Man niekas neatsakė. Mėnulis atrodė kaip ką tik nukalta šimto jenų moneta, jo apačią laižė tirpdanti liepsna. Jeigu ten vakarai, tuomet jūra turi būti ten, iš kur pučia vėjas.

– Aš nekalbėjau rimtai, kai kaltinau tave nedėkingumu. Lik sveikas!

Motina nusliuogė nuo lovos galo iš kitos pusės, vėl išsiėmė protezą, užsikišo už apykaklės, su švilpesiu įkvėpė oro.

– Geriau apsisiauskite antklodę. Rytas ūkanotas, galite peršalti.

Vampyrė jai maloniai pagelbėjo kaip tikra slaugė.

– Ačiū.

Motina leidosi tiesiai mėnulio link. Sakytum, lyg koks naktinis drugys.

– Gal ją kiek palydėtumėt? – paragino mane slaugė. – Manimi nesirūpinkit...

Nei ja, nei ta, kita. Laimei, motina nerodė noro, kad ją lydėčiau. Ji nutolo žymiai tvirtesniu žingsniu, nei galėjau įsivaizduoti. Atrodė jau visai pamiršusi, kad aš egzistuoju. Man dilgtelėjo širdį. Taip, gyvenimas kito atmintyje yra skausmingas.

– Kur ji ketina keliauti?

– Manau, kad ir pati to nežino. Nestovėkit kaip įbestas. Lipkit į lovą.

Pagaliau. Šios akimirkos kaip tik laukiau.

– Aš alkanas. Išbadėjęs kaip vilkas.

– Bent leiskite paimti kraujo.

– Kai esi alkanas, cukraus lygis kraujyje sumažėja, ar ne? Atrodo, sumažėjus cukrui, vyrams pakyla lytinis potraukis, o moterims – priešingai.

Išlankstęs dar neišdžiuvusią frotinę antklodę, pakabinau ant lovos krašto. Po to linksmai užsiropščiau ant čiužinio.

– Atsigulkite.

– Jei jau esate čia, tai gal galėtumėt užmesti akį į ridikėlius ant mano blauzdų? Supurvinau saržos kelnes, kurias man nupirkote. Ar galiu jas nusimauti?

Erekcija dar neprasidėjo. Tikriausiai dėl to, kad prisiminiau, kaip ji spragtelėjo man į penį, ir dėl jos nekantravimo buvo pernelyg įtempti nervai.

– Kai buvau vienas, to per daug nejaučiau, bet vis tiek keista: lova gryname ore!

Nusimoviau kelnes, išsitiesiau. Man ant dešinės rankos slaugė užrišo guminį raištį. Tiesą sakant, man daugiau rūpėjo blauzdos. O dar tikresnė tiesa buvo ta, kad reikalai dar nebuvo pasiekę tokio taško, jog man rūpėtų vien erekcija.

– Prašau man atleisti, – sumurmėjo slaugė.

Spiritu suvilgyta vata dezinfekavo ranką. Jos kelis lengvai lietė mano pilvo kraštą. Pajutau, kaip adata staigiai pradūrė odą. Ji išties turi kuo pasigirti. Nejutau jokio skausmo, o ji pati neatliko nei vieno nereikalingo judesio.

– Ar tiesa, ką pasakojot apie Panelės Drakulos medalį?

– Ne. Juokinga, ar ne? Jei jums juokinga, tai kurių galų dar klausinėjat?

Visų pirma norėjau numalšinti alkį ir troškulį.

Bet ar tokiu metu atidarytas koks nors restoranas? Neatrodo, kad šioje vietoje tai būtų priimta.

Mėnulis prasmego skradžiai žemę. Rytuose nušvitęs dangus įgavo mėtų atspalvį. Tvarkydama savo įrankius, slaugė vis dar laikė kelį ant mano pilvo. Lietėmės apnuogintomis kūno vietomis. Mudviejų lytis teskyrė proto riba. Be to, nepasakyčiau, kad ši lova būtų pakankamai plati. Būtų visai normalu, jei pereitume prie kito etapo.

– Kaip ridikėliai?

– Ne tokie vešlūs kaip anksčiau...

– Ar tokie pat šleikštūs?

– Apie lytinius santykius kol kas negali būti kalbos.

– Kodėl? Nemanau, kad galėčiau užkrėsti.

Vėjas atnešė vaikiškų šūksnių aidą. Ar tai Sai kranto kipšiukai?

– Tikriausiai būrys vaikų eina į mokyklą, – pastebėjo slaugė.

– Man vaikai nepatinka, nemoku su jais elgtis. Nesitvardau.

Prie mūsų artinosi penketas ar šešetas vaikų, visi apsiginklavę kišeniniais žibintais. Buvo už kokių trisdešimties metrų į vakarus nuo mūsų, žygiavo vienas paskui kitą – tikriausiai todėl, kad ėjo siauru lauko keliuku. Vienas jų pastebėjo lovą. Būtų keista, jei nepastebėtų. Kai eini kopūstų lauku, kuris driekiasi kiek akys aprėpia, apšviesta palapinė iškart patraukia dėmesį, darosi smalsu iš arčiau apžiūrėti.

Vaikai pakeitė kryptį ir pasuko tiesiai link lovos. Apsupę mane, ėmė įžūliai apžiūrinėti.

– Ne, ne, eikit iš čia, tai jums ne spektaklis.

– Nesijaudink, eik ir tai padarysi.

– Ką padarysiu?

– Tai.

Kalbėjo berniukas: vyriausio amžiaus, su uniformine mokinio kepure. Įkišo nykštį tarp smiliaus ir didžiojo piršto, po

to šaltu veidu nužvelgė savo draugus. Keturi berniukai ir trys mergaitės. Visi tylėjo ir laukė užgniaužę kvapą.

– Kvailys! – sušuko slaugė. Mikliai sugriebusi vaiką už rankos, prisitraukė jį prie savęs, po to paėmė švirkštą ir pasakė:

– Čia kilnojamoji kraujo perpylimo stotis. Ar žinai, kokia tavo kraujo grupė? Tikriausiai A.

– Negali būt nė kalbos!

Vaikas ištraukė ranką ir pabėgo. Bet nelabai toli.

– Nesigėdyk. Eik, – mechaniškai pakartojo berniukas.

Buvo aišku, kad jo šaltumas slepia nepaprastą įtampą. Visi vaikai sunkiai alsavo, lyg pro atvirą autobuso langą veržtųsi vėjas.

Mano erekcija baigėsi.

– Ar nežinote netoli atidaryto restorano? – pasiteiravau.

– Tai nedarysi?

– Mes tai jau padarėme.

Maždaug pusės vaikų įtampa atslūgo.

– Netoli yra lakštinių restoranas, – pasakė viena mokinė, rodydama į tamsą.

– Kur?

– Departamento keliu iki pirmos sankryžos, tai aplinkkelis sunkvežimiams.

Restoraną suradom iškart. Dauguma klientų buvo sunkvežimių vairuotojai. Visi atrodė neišsimiegoję. Girdėjosi vien jų čepsėjimas. Tik mes vieni atrodėm smagi porelė, tad tučtuojau tapome visuotinio dėmesio centru.

– Turiu jūsų atsiprašyti, – pasakė slaugė. – Išties. Kai pasakėte „mes tai jau padarėme“, reikėjo tik pažiūrėti, kaip atrodė tas snarglys!... Galėjai mirti iš juoko.

Deja, nebuvau nusiteikęs juoktis. Komplektą, kurį užsisakėme sudarė kiaulienos kepsnys ir *miso* sriuba, pilna ridikėlių.

5 SKYRIUS

NAUJOS EISMO SISTEMOS PASIŪLYMAS

Suprantama, *miso* sriubos su ridikėliais nė nepaliečiau. Palikau pusę lakštinių sriubos, o kitą pusę „nušvarinau“. „Nušvarinti pusę patiekalo“ skamba prieštaringai. Tačiau tai tiesa, taip tikrai buvo. Lazdele nubrėžiau liniją, padalijau ir tai, kas liko, nušvarinau. Taigi kuo gražiausiai „nušvarinau“ pusę maisto.

Be žodžių buvo sutarta, kad sąskaitą apmokės slaugė. Ji turėjo žinoti, kad savo piniginę palikau baltinių pintinėje klinikoje. Tai buvo trumpalaikė paskola.

– Priešpiečiams norėčiau kario, – pasakiau jai.

– Ar jums nepatiko maistas?

Lauke, už slankiojančiųjų durų aušo vienspalvis rytas. Galėjai skirti šviesą nuo tamsos, tačiau dar per anksti, kad išryškėtų spalvos. Pirmasis traukinys jau buvo išvykęs, iki kito liko šiek tiek laiko. Departamento kelias priešais stotį atrodė siaubingai tuščias. Drungnas vėjelis pranašavo aušros pabaigą. Tikriausiai ir šiandien bus karšta.

– Gal kol kas grįžkim į lovą? – pasiūliau.

– Taip, žinoma, daugiau nėra kur eiti...

– Kuo daugiau galvoju, tuo daugiau dalykų nesuprantu. Pavyzdžiui, kaip mano motina sužinojo, kur yra lova...

– Ar žinote, kas yra ultragarsis švilpukas?

– Kažką girdėjau.

– To švilpuko garsai yra tokio aukšto dažnio, jog žmonės jų negirdi. Pasirodo, ne tik šunys, bet ir šikšnosparniai skleidžia ultragarsus. Galbūt jūsų motina girdi ultragarsus, nes nemato. Tai, kaip ji švytavo plokštele tarsi kardu, leidžia manyti, kad mato savo priešininką.

– Ar jūs naudojatės ultragarsiu švilpuku?

– Neerzinkit manęs!

– Jūs taip pat elgiatės labai paslaptingai, kritiškais momentais visada atskubat į pagalbą. Esate tarsi teisuolė iš animacinių filmų, trūksta tik raudonos mantijos ir žodžių.

– Tai vis atsitiktiniai sutapimai. Pavyzdžiui, šįryt atsidūriau čionai...

Ji nutraukė sakinį. Aštrus dūris lyg žirklėmis. Slaugė su dideliais apvaliais akiniais man grybštelėjo į šoną, norėjo perspėti. Buvom ką tik įsukę į valstybinės reikšmės kelią. Aplink raudonavo žemi čerpių stogai, už jų, kiek akis užmato, driekėsi kopūstų laukas. Slaugė rodė į rytus. Žemai, po eile išsirikiavusių ginkmedžių šviesoje mirgančiais lapais, į mus artėjo kažkoks plokščias metalinis daiktas, kliudydamas šaligatvio kraštą. Neįtikėtina, bet tai išties lova! Ir dar mano lova! Tentas nuplėštas ar pavogtas. Kadangi nebuvo nei padangų, nei amortizatorių, lova šokčiojo lyg vaikiškas vežimėlis. Tarsi slegiama savo pačios svorio, artėjo lėtai, bet užtikrintai lyg tarakonas, persisotinęs puotos likučiais...

– Sakyčiau, jog buvote itin malonus.

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais ironiškai pakreipė galvą, po to pakėlė į mane akis tokiu kampu, kad atšvaitas dingo, taigi galėjau matyti, kas yra už stiklų. Kaip ir tikėjausi, jos akys buvo nuožulnios. Nuolat maldaujantis žvilgsnis. Tai jau trečias atvejis per mano kelionę lova: iš pradžių mergaitė pramogų parko traukinuke, kuris pravažiavo požeminiu tuneliu, po to protiškai atsilikusi kipšiukė Sai krante ir galiausiai slaugė su dideliais apvaliais akiniais, pasivadinusi Mis Kraujo Ėmėja. Tai kažkokie apžavai, kurių aidas man persmelkė širdį. Ar tai tik atsitiktiniai sutapimai, ar tarp jų esama ryšio?

– Akivaizdu, jog ją valdo iš nuotolio. Bet kas?

– Ar girdite čirškimą?... Lyg žvirblio, o gal žiogo...

– Tai girgžda ratai ant smėlio.

Pro mus iš užpakalio pralėkė vidutinio amžiaus bėgikas. Tikriausiai koks paprastas tarnautojas, kurio liemuo panašus į statinę. Stabtelėjo pažiūrėti į lovą. Pritūpė, kad pažvelgtų po ja. Žinoma, norėjo patikrinti, ar yra motoras. Bet tuoj pat liovėsi domėjęsis. Pridengęs akis plaštaka, ėmė stebėti dangų. Atrodo, tuoj pradės lyti. Paskui, tarsi niekur nieko, nubėgo ristele savo keliais, – jo žingsniai sutapo su spidometro tiksėjimu.

– Na, nešdinamės ir mes.

– Kodėl?

– Nėra ko čia rodytis. Juk mus lydi ne šuo ir ne katė...

Daugiau jos neklausinėjęs, ėmiau sparčiai žingsniuoti. Ji nenoromis taip pat paskubino žingsnį. Iš mano pusės būtų naivu galvoti, kad jos lengvai atsikratysiu. Nors ta idiotiška lova slinko vaikiško triratuko greičiu, staiga ir ji ėmė greičiau riedėti, kad neatsiliktų nuo mūsų. Garsiau girgždėjo ir į smėlį klimpstantys ratai. Garsas buvo toks šaižus, jog priminė ne

tiek žvirblio čirškėjimą, kiek medšarkės tarškesį. Ši scena buvo pernelyg keista, kad nepatrauktų dėmesio: sprunkanti porelė ir ją persekiojanti lova.

– Taip būsime dar labiau pastebimi, – pasakė slaugė. – Kadangi ši lova pati siūlosi, kodėl jums ant jos neatsigulus?

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais sugriebė mane už alkūnės. Piršteliai glotnūs it manekeno iš skalbiamųjų miltelių reklamos. Tikriausiai suveikė kažkokie burtai, nes mano kojos buvo prirakintos prie žemės. Lova irgi iš lėto sustojo prie manęs. Slaugė išsiėmė iš per petį užmesto krepšio uniforminę kepuraitę su juoda juostele, prismeigė ją smeigtuku. Paskui apsuko apelsinų žiedais dekoruotą žalią diržą išvirkščia baltąja puse ir iškart tapo tikra slaugė. Autoritetas, neleidžiantis jokių prieštaravimų. Susitaikiau, užsiropščiau ant lovos, pirma atsiguliau ant šono, po to pasisukau ir išsitiesiau aukštielninkas.

Buvome tiesiai po viaduku. Stotelė buvo medinė, trikampiu stogu, vaizdas buvo ilgesingas. Pernelyg ryškus užrašas tamsiai raudonomis raidėmis. Vieta man buvo pažįstama, nereikėjo net žiūrėti į planą, nes dažnai girdėjau jos vardą plačiai vartojamuose posakiuose ir priežodžiuose. Bet nėra ko skubėti prisipažinti. Bus nevėlu ir tuomet, kai įsitikinsiu, jog dėl to niekas nenukentės.

Po pėsčiųjų tiltu praskrido žuvėdra, paskui ją – trys varnos. Oras dvelkė jūra.

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais profesionaliu judesiu išlygino patalą, guviai iškratė dar nevisai išdžiuvusią antklodę, apklojo mane. Atsidavęs jos globai, pasinėriau į prarają, grįžau į vaikystę. Nors niekada nesimaudžiau purvo vonioje, manau, kad tai buvo būtent toks jausmas. Mano nervų sistema ėmė ruoštis erekcijai. Gal tapau seksualiniu maniaku?

– Ar jūs neužlipsite?

– Aišku, kad ne. Tai būtų pasikėsinimas į skaistybę.

Užteko jai tik atsistoti prie lovos krašto, paliesti jos statramsčius, ir lova iškart paklusniai pasidavė. Įdėmiai pažvelgęs, iškart būčiau pastebėjęs nenatūralią slaugės laikyseną. Ji visai nenaudojo nei kojų, nei klubų jėgos. Lova riedėjo pati. Tačiau šį nenatūralumą puikiai kompensavo slaugės uniforma. Gali pagalvoti, jog gabena sunkų ligonį. Kritiška padėtis daug svarbesnė už greitosios pagalbos mašiną. Rimtas mirties pavojus atmeta visa kita. Turi tik nusukti žvilgsnį.

Prie pėsčiųjų tilto turėklų pamačiau vyrą. Buvo palinkęs virš turėklo, pasidėjęs ant jo pakankamai didelę filmavimo kamerą, stebėjo mus pro stambų objektyvą.

– Palaukit! – sušukau aš. – Kažkas ant pėsčiųjų tilto ruošiasi mus filmuoti.

– Nežiūrėkit į jį. Nekreipkit dėmesio.

– Jis baisiai aukštas, neatrodo, kad būtų japonas.

– Sakiau jums, kad nežiūrėtumėt. Jis visąlaik mane persekioja.

– Jums tereikia jam pasakyti „ne“.

– Bet jis neatrodo toks blogas. Be to, labai gerai kalba japoniškai.

– Vadinasi, jis užsienietis.

– Amerikietis.

– Ar pranešėt policijai?

– Žinoma, ne. Jis gyvena antrame mūsų namo aukšte.

– Ak, taip? Tai jūs gyvenate čia netoliese?

– Kaip tik už kito šviesoforo, tuoj už geležinkelio, pasukus už kampo į gatvę iš dešinės.

– Ar tai reiškia, kad ši lova iš pat pradžių ketino vykti pas jus?

– Gal ir taip... Beje, turime garažą, kuris šiuo metu nenaudojamas...

– Ar šiandien nedirbate klinikoje, turite laisvą dieną?

– Jau seniai mečiau tą darbą. Ar nežinojot?

– Kaip tai seniai?

– Važiuojam? Tuoj atvyks pirmas autobusas...

Tarsi ragindama arklį, slaugė pastukseno pirštu čiužinio kampą. Lova vėl ėmė riedėti.

– Po to, kai mirė mama, – tęsė slaugė, – nėra kam užsiimti parduotuve.

– Kokia parduotuve?

– Tabako ir parfumerijos. Nuomininkas amerikietis iškabino ir kitus skelbimus...

– Kokius?

– Na, pavyzdžiui, „Japonų asociacijos už teisę oriai mirti" reklamą.

– Įtartinas tipas. Ir dar mus filmuoja.

– Sakiau jums, kad nežiūrėtumėt.

– Kodėl?

– Jis sakė, kad modelis neturi žinoti, jog jį filmuoja, tuomet natūraliau išeina.

– Tai jūs net taip susigiedojot? Atrodo, palaikot itin artimus santykius.

– Jo rankos ir kojos ilgos, laibos, tarsi voro čiuptuvai. Anądien universalinėje parduotuvėje mačiau nuotrauką laikraštyje, vieno garsaus skulptoriaus kūrinio, kaip to skulptoriaus pavardė? Iškrito iš atminties. Tai šis amerikietis panašus į vieną jo skulptūrą... Man labai patinka toks vyro tipas. Bet tik jis siaubingai plaukuotas ir tai viską gadina.

– Plaukuotas? O kur?

– Visas kūnas, išskyrus veidą ir rankas.

– Tai jis lyg beždžionė.

– Geriau nei ridikėliai.

Kurį laiką važiavome tylomis. Klausiausi netaisyklingo ratų ritmo.

Hanakonda aragonda anagenda
Ištrink raudonų pipirų aliejumi
Įvyniok į banano žievę.

– Kada tai įvyko? – paklausiau.

– Kas?

– Klausiu, kada mirė jūsų mama?

– Pamaldos septynioms dienoms po mirties paminėti buvo tik praeitą savaitę.

– Keista. Ar tik ne užvakar lankiausi jūsų klinikoje?

– Jums reiktų išsitirti smegenis.

– Ačiū, nenorėčiau vėl žiūrėti į beuodegės kiaulės paveikslą. Jau iš pat pradžių visi nusprendėte, kad esu idiotas! Tai tiesiog varo iš proto.

– Ar prisimenat, kur ir kaip klaidžiojot?

– Ar dar turiu aiškinti?

– Nepasakyčiau, kad turite...

– Nesvarbu. Istorija labai paprasta. Iš pradžių vilkikas mane nutempė į kažkokią statybos aikštelę, įmetė į požeminį tunelį, galiausiai atsidūriau ant bėgių... Sakykit, ar turite seserį?

– Net dvi. Bet viena mirė, o kita pabėgo iš namų.

– Taip ir maniau. Prieš atkeliaudamas čia, sutikau dvi mergaites baisiai nuožulniomis akimis. Kai važiavau tuneliu, viena man pamojo ranka, ji buvo už lango tuščiame traukinyje, kuris važiavo priešinga kryptimi.

– Labai nemandagu atkreipti dėmesį į moters fizinius trūkumus...

– Trūkumus?... Man tai pasirodė itin patrauklu... Tiesa. Buvo visai viena tuščiame traukiny...Dar ir dabar negaliu jos pamiršti.

– Ar žinot, kaip mane pravardžiavo licėjuje?

– Ne, nežinau.

– „Kepta menkė“.

– Kodėl „kepta“?

– Dėl akių formos.

– O man patinka nuožulnios akys. Aš kartais net noriu lyž-

telėti jų kampelius.

– Tęskite pasakojimą.

– Tunelio gale buvo prieplauka. Mane perkėlė į laivą, kuris žvejoja sepijas. Įplaukėme į didžiulį kanalizacijos kanalą. Platų kaip keturių juostų plentas. Tikriausiai kadaise tai buvo ne kanalizacijos, o vandens kanalas. Vėliau jį uždengė. Kiek paplaukę, atvykome į Daikoku pusrūsį. Ir ten mane užpuolė kitas sepijas žvejojantis laivas. Iškart pasislėpiau parduotuvėje „Visa, ko trokšti“... Manęs vos neapkaltino vagyste, bet pasirodėte jūs, dievaitė išgelbėtoja. Ar tai buvo tik atsitiktinumas? Kitą kartą pasirodėte šįryt, kai ginčijausi su savo motina kopūstų lauke: įsikišote kaip tik laiku, kad neprasilietų kraujas... Visa pernelyg gerai apskaičiuota. Privalote žinoti kažką, ko aš nežinau, ar ne taip?

– Niekada nepraleidžiu rytinių pasivaikščiojimų. Turiu palaikyti formą, bijau prarasti kraujo ėmėjos gabumus.

Sušvilpė tris kartus su pertraukomis. Tikriausiai į stotį atvažiuoja kitas traukinys.

– Kai tik atgausiu savo piniginę, grąžinsiu jums skolą už pirkinius parduotuvėje „Visa, ko trokšti“ ir už lakštinius su kiaulienos kepsniu... Ją palikau klinikoje, pintinėje su baltiniais.

– Tęskite.

– Na, apie tai, kas nutiko po Daikoku. Grįžau į žvejybos laivą. Nes neturėjau kur kitur eiti. Paskui bangos nuskandino laivą. Kaip tik ties Sai krantu. Tada išaušo diena. Įskaitant šį rytą, išeina, kad tai buvo prieš dvi dienas, ar ne?

– Ar tiesa, kad Sai krantas yra ant Trijų Brastų upės, kad ten susirenka šimtai vaikų, kurie dainuodami krauna akmenis?

– Ten yra stipraus sieringo vandens lauko maudyklė. Manau, kad maudymasis joje man buvo naudingas. Gal tai tik apgaulinga iliuzija, bet atrodo, kad ridikėliai ant blauzdų kiek apvyto.

– *Pirmą tėveliui...* Ar ne taip jie dainuoja?

– Išmokau atmintinai. Mane pasamdė mokyti dikcijos. Pusei darbo dienos. Už tai gavau leidimą nemokamai maudytis ir maisto talonus...

Gedulo kalno papėdėj
Štai Sai kranto sakmė
Kaip skauda širdį ją girdint
Dvejų trejų ketverių penkerių metų vaikučiai
Net dešimties nesulaukę
Renkasi Sai krante
„Tėveli, mamyte“ jie šaukia
Jų skundai kupini meilės
Jų ne šios žemės balsai
Jų liūdesys persmelkia kūną

O toliau garsusis refrenas: *pirmą tėveliui...*

– Antrą mamytei...

– O kam trečią?

– Aš nežinau.

– Niekas šito nežino. Užtat visi žino, kam pirmą ir antrą. Ar norite žinoti, kam trečias?

– Jūs keistuolis. Tokio amžiaus, turit gan griežtą skonį.

– Tai ne visai mano skonio.

– Bet deklamuodamas šią savotišką maldininkų giesmę, taip pagyvėjate.

– Jūs nesupratote. Kipšiukų buvo daugiausia dešimt. Be to, tai vaikų darželio, kuris priklauso terminių vandenų gydyklos administracijai, auklėtinių vaidinimas. Jie vaidina turistams,

kurie atvažiuoja autobusu, o paskui renka aukas. Tarp šių kipšiukų mačiau mergaitę nuožulniomis akimis, labai panašią į jus. Apie tai jums jau pasakojau. Ji dėvi L dydžio marškinius iki kelių ir tai jai labai tinka... atrodo, ji našlaitė... bet kaip ji dabar išgyvens? Sako, kad tas choras gerai žinomas. Surinktų aukų pakanka, kad išlaikytų vaikų darželį... Ši melopėja kažkaip siejasi su japonų chorine tradicija, su klasikine prozodija... Štai žalia šviesa. Bet dar kartą patikrinkime. Sukam į dešinę, po to kairę.

– Matot, jums tai patinka.

– Betgi ne, kaip man gali patikti tokia giesmė? Jei man patiktų, nesiginčyčiau su savo velione motina. Suprantu, esu nedėkingas sūnus, bet kad atpirkčiau savo kaltę, esu pasirengęs jai padėti bent vieną akmenėlį.

– Tai buvo sunkus išbandymas. Kaip žinote, aš ką tik irgi netekau motinos...

– Kai matai šmėklą, dingstančią tolumoje, prarandi dvasinę pusiausvyrą... Prakeikimas! Dar tas grojimas šamisenu!

– Kaip skaudu, kai pagalvoji, kad ir po mirties lieki vienišas...

– Jei pasitaikytų proga vėl ją pamatyti, sutikčiau ją apraudoti, bent jau trumpai...O kaip jūs? Ar jau matėte savo mirusią motiną?

– Laimei ar nelaimei, man tai negresia. Ar matote tenai? Prie bėgių padėtą puokštę?

Kelias staigiai suko į dešinę, iš kairės šakojosi siauras dviejų juostų keliukas be šaligatvių. Matėsi kažkas panašaus į šviesoforą, bet jokios užtvaros... Aštrus sankirtos kampas nesiekė ir trisdešimties laipsnių. Įsiterpęs į kampą stovėjo monetos pavidalo dviejų aukštų namas. Iškaba, kurioje baltame fone raudonomis raidėmis parašyta: „Tabakas“. Ar tai valstybės monopolio iškaba? Kampo smailyje – gėlių puokštė. Balti ir violetiniai gėlių taškučiai, panašūs į fejerverkų bumbuliukus.

– Tai ji čia mirė?

– Per eismo nelaimę. Amerikietis nuomininkas viską tiksliai užfiksavo. Ją sudraskė į gabalus. Supjaustė smulkiau nei šunų ėdalą. Jis nufilmavo. Jei norėsite pažiūrėti, parodysiu. Tai palengvino derybas su draudimo kompanija... Tad ji negalėtų virsti šmėkla. Jei pasirodytų, tai būtų mėsainis arba mėsos kukulis.

Ar man juoktis? Jos makabriškas juokavimas slėpė vilionę.

– Tiesa, tokioje vietoje tikriausiai dažnai nutinka eismo nelaimės.

– Manau, jog būtent dėl to nutarė pas mus antrame aukšte apsigyventi amerikietis, kuris kuria dokumentinį filmą, tai jo diplominis darbas. Jis sako, kad čia įvyksta daugiausia eismo nelaimių Japonijoje. Netgi pasaulio mastu šiose vietose didžiausias mirtingumas dėl eismo nelaimių. Jo dokumentinis filmas vadinasi *Mirtinos eismo nelaimės.*

– Kokia tokio filmo prasmė?

Lova priartėjo prie sankirtos. Kaip tik tuo metu iš stoties pasigirdo švilpukas, tikriausiai įspėjantis apie traukinio išvykimą. Sumirksėjo žalia šviesa. Skubriu ritmu suskambo guvi dainelė: „*Eikite, eikite!*“ Ši žalia šviesa kažkokia keista. Didžiuliame plakate sumirgėjo raidės: **RUN.** Ar reikia suprasti tiesiogine prasme, tai yra: „Bėkite“? Tuo tarpu lova stovėjo lyg įbesta it užsispyręs asilas.

– Bet šviesa rodo, kad turime paskubėti, ar ne? – pasiteiravau.

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais kiek papurtė galvą, žvilgtelėjo anapus bėgių į stotį ir taip pat nė nekrustelėjo.

Įspėjantis švilpukas. Nuo jo garso virpėjo ausų būgneliai. Skrosdamas orą, pravažiavo trijų vagonų sąstatas, tikriausiai priemiestinis traukinys. Vėl pasigirdo įspėjimo signalas. Traukinio vagonai buvo oranžiniai – tai paskutinės mados klyksmas.

Prabėgus dešimčiai sekundžių po traukinio išvykimo, mirgančios raidės **RUN** dingo.

– Įdomus signalas. Sakytumei, tiesiog skatina, kad įvyktų eismo nelaimės.

– Jūs taip manote?

– Gal šis signalas suklaidino ir jūsų motiną?

– Ji buvo daltonikė ir, be to, nesuprato angliškai... Galbūt ji specialiai puolė po traukiniu, nes žinojo, kad jis klaidina...

– Savižudybė?

– Jai paprasčiausiai nesisekė. Būtent iš jos mes su seserimis paveldėjome nuožulnias akis. Regis, visos to paties lauko, bet ne tos pačios sėklos. Nei vienas tėvas su ja neištvėrė. Aš buvau „kepta menkė“, tai dar nieko, bet motiną kaimynai pravardžiavo „Nevykėle Kei“. Dėl nuožulnių akių jos veidas atrodė liūdnas, tačiau ji iš tikrųjų buvo liūdna.

– Bet man patinka tokios akys, jūs visos trys man patinkate.

Lova iš lėto pajudėjo. Pervažiavusi medinėmis lentomis, pasiekė bėgius, paspartino greitį ir peršoko. Mažiems ratukams tokios vėžės netinka, yra pavojingos. Visai neseniai vienas mokinukas įstrigo tarp jų ir žuvo.

– Tuščias garažas yra už kampo, ten toliau keliu...

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais kreipėsi į lovą lyg į dresiruotą sarginį šunį. Lova iš lėto suko į negrįstą kelią. Už trikampio pastato buvo siauras tarpas, kuriuo lova galėjo vos prasibrauti.

– Gal galite jį man trumpam išnuomoti? – paklausiau.

– Kaip norit...

Stiklinės slankiojančios durys buvo apklijuotos lapeliais ir afišomis, kokių niekada anksčiau nebuvau matęs. Juos galėjai matyti ir iš geležinkelio pusės, bet kam visa tai?

– Šis signalas vis tiek labai pavojingas.

NAUJA EISMO SISTEMA
TYRIMO CENTRAS
Gyventojų kontrolė raudonais eismo signalais

Japonų Asociacija už Orią Mirtį
Telefonas pasiteiravimui: 03-3818-6563

EUTANAZIJOS KLUBAS
Organizacinis Komitetas

TARPTAUTINĖ DRAKULOS ASOCIACIJA
JAPONIJOS SKYRIUS
N. B.: 6300 nusižudžiusių asmenų (virš 65 m. amžiaus)
Tai du kartus viršija mirčių per eismo nelaimes skaičių

KURPELĖ IR KT.
ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ NUODINGOS ŽOLĖS

MEISTRO KŪJO ŽUDIKO
Kineziterapijos-karatė centras

– Ar kalbate apie žalias raides **RUN**?

– Jums reiktų kreiptis į valdžios atstovus.

– Dabar prasidėjo tyrimas. Valdžios atstovai sako, kad nieko negali padaryti, kol neišsiaiškins, kokia tarnyba už tai atsako. Baisus popierizmas. Žinoma, aš tai žinau, kas įrengė šią sistemą, bet jums to niekada nepasakysiu.

– Ar tas amerikietis domisi kokia filosofija?

– O jūs?

– Aš šiek tiek domiuosi kengūromis, bet filosofija...

– Gal norit arbatos?

– Ar tas amerikietis čia neužeis?

– Jis tenkinasi kava iš skardinės.

– Šiaip ar taip, aš mirštu iš troškulio.

– Niekur neikite iš šio vestibiulio.

– Žinau.

Išlipau iš lovos. Ji padėjo. Gležni sąnariai po plonu mėsos sluoksniu. Apsukome aplink namą, praėjome figmedį, įžengėme pro užpakalines duris, kurios buvo iš plonos kipariso medienos lentos, tad reikėjo mokėti jas atidaryti. Gyvybe persunktas rūgštokas kvapas. Sutryptos žemės, moters ir jauno amerikiečio kvapas. Troškintų daržovių, tatamio ir pelėsių kvapas. Jos pakviestas atsisėdau ant ties įėjimu patiesto seno kailio.

– Kieno tas kailis?

– Tai to amerikiečio dovana. Sako, kad tai kengūros.

–Tai jis ne amerikietis, o galbūt australas.

– Žinote, man jūsų truputį gaila...

– Kodėl?

– Su tokio amžiaus vyrais jaučiuosi linksmesnė, o su jumis visai ne. Na, sakykime, nieko nelaukiu...

– Dėl ridikėlių?

– Gal ir taip.

– Nesvarbu. Kada nors grįšiu, apsigyvensiu Sai krante ir pasirūpinsiu jūsų sesute.

It koks rimbas švystelėjo signalinės šviesos stulpas. Sudrebėjo namas, subangavo žemė. Matyt, stoties link artėjo traukinys. Suskambo garsinio signalo dainelė:

Eikite,

eikite.

Slaugė sustingo su rankoje iškeltu arbatinuku, regis, kažko kantriai laukė.

Bet nieko neįvyko, kiek vėliau pasigirdo stabdžių cypimas, kurį užgožė priešinga kryptimi pūtęs vėjas. Stotyje sustojo traukinys.

Slaugė palenkė arbatinuką virš puodelio, išpūtė lūpas.

– Keista. Tarsi laukčiau nelaimės. Netgi ne „tarsi", o iš tikrųjų jos laukiau. Tikriausiai jis mane taip paveikė, pripratau.

Priešais tabako parduotuvę sustojo 50 kubinių cm motociklas. Nuo vaikišką žaisliuką primenančios sėdynės nulipo mažiausiai kokio metro devyniasdešimties centimetrų ūgio milžinas, ant abiejų pečių užsikabinęs filmavimo prietaisus. Slaugė puolė atidaryti slankiojančiųjų durų.Vyriškis palinko į priekį, pasimatė pradėjęs plikti viršugalvis. Nepaisant vaikiškos išvaizdos, platūs pečiai darė jį panašų į raganosį... Jei jis išties toks plaukuotas, kaip sakė slaugė, reiškia turi per daug vyriškų hormonų.

Jaunasis amerikietis išsitraukė nešiojamą mikrofoną ir gaudydamas kvapą riktelėjo:

– *News...news... news extra!*

Mane atpažinęs, mimikos ir gestų pagalba ėmė iškart kalbėti keliomis temomis. Sakė, jog mudu jau pažįstami, nes ką tik mane filmavęs nuo tilto. Kad norįs, jog mudu taptume draugais. Kad dabar labai skubąs, todėl detales paliekąs kitam kartui...

Slaugė puolė tarpininkauti.

– Misteris Kūjis Žudikas!

Sakytumei, skelbia imtynių pradžią. Pradėjau kvatoti, jis padarė tą patį. Vis dar juokdamasis, atsitiesė, išlenkė liemenį ir užlipo stačiais siaurais laiptais.

Atsidūręs viršuj, puikia japonų kalba, galingu balsu, bylojančiu plaučių stiprybę, pareiškė:

– Gavau pranešimą, kad atvyksta trylikos baikerių gauja.

Slaugė su dideliais apvaliais akiniais paaiškino:

– Turime sutartį su trimis kitomis parduotuvėmis, jos siunčia mums pranešimus. Ten aukštai, kalnų kelyje, renkasi Rolingo klano baikeriai. Ruošiamės nuleisti jiems kraują...

– Esate kraugerė, nepaisant romios išvaizdos ir akių.

– Gal užsikrėčiau, – atsakė ji, imdama nuo lentynos nerūdijančio plieno dėžutę ir tikrindama jos turinį: elastinį raištį ir švirkštus. – Pati savęs nesuprantu: esu tokia drovi, nemėgstu žiūrėti į peštynes, bet galiu kuo šalčiausiai imti kraują iš mirštančio. Gal aš nenormali? Manau, tai profesinė liga.

Vis garsesnis artėjančių mažos talpos motorų staugsmas.

– Štai, ir jie! – sušuko žudikas iš antro aukšto. – Bet ar ne per anksti? Turėjo dar dvidešimt minučių palaukti prie raudonos šviesos ties degaline.

Jie pravažiavo įnirtingai mušdami į prikimštus dramblius, kurie atstojo būgnus. Pavėluotai prabilo garso signalas:

Eikite,

eikite.

Po kelių sekundžių sušvilpė švilpukas: skrosdamas orą pravažiavo traukinys.

Žudikas nulipo žemyn, jo rausva kakta sroveno prakaitas.

– Gaila, – pasakė slaugė.

– Kodėl? – paklausė jis.

– Paprasčiausiai taip išsireiškiau.

– Nesvarbu, nieko tokio. Argi nesakoma, kad tirti reiškia mokėti laukti? Duokite man skardinę šaltos kavos, – paprašė slaugės. – Tai jums gaila, nes kai išėjot iš klinikos, jūsų kraujyje smarkiai krito cukraus lygis. Reiktų rasti kokį sprendimą...

Jis atsisėdo ant grindų prie sienos. Jo rankos ir kojos buvo nepaprastai ilgos. Kas iš tikrųjų yra tie Voragyviai, apie kuriuos pasakoja japonų sakmės? Rusvi plaukai ant rankos, ranka laiko skardinę. Slaugė buvo teisi. Tačiau neturėjau jokio pagrindo šio vyriškio gailėtis. Mano žaizda buvo gilesnė.

– Žudikas tikriausiai jūsų rašytojo arba kovotojo pseudonimas, ar ne?

– Teisingai mąstot. Tai kovotojo slapyvardis, kurį naudoju tik karatė rungtynėms. Japonai nemėgsta kreiptis į kitą pavarde. Tad kai turi pseudonimą, jiems žymiai patogiau.

– Kalbėjote apie tyrinėjimą. Apie kokį?

– Ar tik nemanote apie eutanaziją?

– Žinoma, ne.

– Nėra ko skubėti. Bet jei sumanysit, visada pasirengęs. Eutanazija – tai geriausias būdas nusižudyti be skausmo.

– Regis, jūsų tyrimo objektas yra „atsitiktinės mirtys" ar ne?

– Tiesa, – su šypsena atsakė Žudikas.

Jo akys tapo kiek nuožulnesnės, pats atrodė itin laimingas.

– Žodžiu, – tęsė jis, – „atsitiktinė mirtis" geriausiai simbolizuoja mirtį mūsų laikais. Ji yra kartu ir savižudybė, ir akivaizdus nužudymas. Žudikas ir auka tampa kraujo broliais. Paskubinti mirtį tikint, jog ją nutolini, reiškia naudotis taupomąja knygele, kuri vadinama civilizacija.

– Ar ketinate gyventi su ja kaip vyras su žmona? – pasiteiravau.

– Kadangi ji yra slaugė, jos nereikia mokyti sekso... Bet aš privalėjau nusipirkti knygą *Siauri vartai,* nes norėjau išstudijuoti šį klausimą.

– Ar kalbate apie Gide'o romaną?

– Romaną? Maniau, kad tai vadovėlis, kaip suvedžioti nekaltas mergeles.

– O, ne! – kimiu balsu riktelėjo slaugė, nusisegdama uniforminę kepuraitę. – Amerikiečiai nesidrovi neišprusimo.

– Vis tiek tai geriau nei žavėtis lėlėmis Barbėmis, kaip daro vidutinio amžiaus japonai.

– Ar amerikiečiai neskaito Gide'o romanų?

– O japonai juos skaito?

– Aš jų niekada neskaičiau, – rimtu tonu atsakė slaugė su dideliais apvaliais akiniais. – Paskutinė mane sudominusi knyga – *Moters vilko nasrais ir žuvies žmogaus veidu gimtinė.*

– Istorija apie mokykloje pasirodančią šmėklą Hanako taip pat nebloga.

– Apie ką ji?

– Veiksmas vyksta pradžios mokyklos tualete, iš tikrųjų tai mergaičių tualetas, bet koks skirtumas? Kas nors pabeldžia į ketvirtos kabinos duris ir paklausia: „Hanako, tu čia?“ Ir jam atsako: „Taip, čia aš, Hanako“...

– Graži istorija. Ar galiu užsirašyti?

Išsitraukęs elektroninę užrašų knygutę, Žudikas pradėjo spausdinti. Man patinka tokie vaikinai.

– Sakykit, Žudike, tai, ką pasakojote apie Gide'ą, juk buvo juokai, ar ne?

– Iš esmės, japonai labai malonūs.

Į pašto dėžutę įslydo laiškai. Slaugė mikliai it kortų lošėjas sumetė vokus vieną po kito į šiukšlių pintinę.

– Žudike, kokios jūsų filosofinės pažiūros į kengūras?

– Ar sterbliniai laisvai pasirenka savo pavidalą, ar nelaisvai? Tai sunkus klausimas...

Slaugė grybštelėjo nagu paskutinį laišką, kurį ruošėsi išmesti į šiukšlių pintinę.

– Nieko. Ir šiandien nieko. Tik raginimai sumokėti nario mokesčius. Negaliu pasitikėti Drakulos asociacija.

– Bet jus apdovanojo medaliu.

– Gerai paieškojus, tokį rastum net žaislų parduotuvėje.

– Rumunijoje po to, kai nuvertė Ceauşescu, paštas taipogi patyrė baisų krachą. Dar daugiau, sklinda gandai, kad grafas Drakula VIII telkia kovotojus, kad užvaldytų Transilvaniją...

Nejučiomis ilgam įmigau.

Pabudęs susigriebiau, kad vėl guliu lovoje. Galvūgalyje ant karštos plokštės buvo padėta lėkštė su kariu. Gurkštelėjau karšto pieno ir daržovių sulčių iš skardinės. Pomidorų ir žalių pipirų kokteilis buvo neblogas. Iš pasitenkinimo net apsiverkiau.

Paskui vėl užmigau. Pabudau mėgindamas užsitraukti frotinę antklodę ant nuogo pilvo. Visa gaubė nepermatoma tamsa, nežinojau valandų. Į kojos padą įgėlė uodas. Nuplėšiau kelis ridikėlio lapus, sutrynęs pauosčiau. Jokio skirtumo. O ką veikia Misteris Žudikas su slauge už tos medinės pertvaros?

Įsiklausiau. Švilpiantis vėjas sugėrė visus garsus ir nešė juos į mane. Prispaudžiau ausį prie sienos. Vėjo švilpesys buvo toksai galingas, jog visi įtartini garsai tapo dar įtartinesni.

Įskaudo kaklą. Užsnūdau, pabudau ir vėl užsnūdau.

Gal jau buvo apyaušris, kai nusižiovavau taip plačiai, kad net brakštelėjo žandikaulis, tikriausiai išsinarinau.

Kai pabandžiau jį atstatyti į vietą, nudiegė skausmas. Jei nejudėčiau, gal ir būčiau galėjęs ištverti, bet ėmė tekėti seilės, o gomurys taip išdžiuvo, jog nepajėgiau apversti liežuvio. Prisiminiau iškabą ant stiklinių durų:

MEISTRO KŪJO ŽUDIKO Kineziterapijos-karatė centras

Nejausdamas nė mažiausios gėdos, pabeldžiau į stiklines duris.

Keliskart žybtelėjo kišeninė lemputė, paskui užsidegė viršutinė šviesa, pasirodė slaugė su dideliais apvaliais akiniais ir plono krepo pižama. Niekas neturėjo alibi.

– Kas čia vyksta?

Nėra reikalo aiškinti. Pakako vien užmesti akį. Parodžiau pirštu į žandikaulį, po to į iškabą ant durų, keliskart pakartojau šiuos judesius.

Svirduliuodamas nulipo žemyn Žudikas, ant nuogo kūno užsimetęs aptemptą peniuarą, kuris išryškino jo formas. Ar tai pigaus viskio kvapas?

Žudikas patiesė ant slenksčio kengūros kailį, paguldė mane kniūpsčią. Padėjau žandikaulį jam ant kelių. Ilgi plaukai ant jo kelių kuteno nosį, norėjosi čiaudėti. Surikęs kovos šūkį, jis stūktelėjo alkūne man į pakaušį. Pajutau tarsi replėmis pleštų žandikaulį. Dar niekada nebuvau patyręs tokio kankinimo.

Sąmonę atgavau kitoje ligoninėje. Atrodė gana didelė. Palatoje buvome aštuoniese. Mano galvūgalyje kabėjo kortelė su užrašu: „8A aukštas. Ortopedinė chirurgija. Gėrybinis atvejis.“ Lova buvo kiek siauresnė už „Atlaso“ firmos lovą.

Keistas raminantis garsas. Švelnus ledo gabaliukų čežėjimas pūslėje ant žandikaulio.

6 SKYRIUS

MONOTONIŠKA VĖJO DAINA

Pro miegą girdimi televizijos garsai, prisiminimų fragmentai.

Ilga adata suleidžia vietinio nuskausminimo vaistus už ausies ir į dešinę kaklo pusę.

Prispaudžia veidą prie stiklo plokštės rentgeno nuotraukai.

Stambus guminis kūjis smarkiai tvoja per smilkinį. Kadangi gavau nuskausminančių vaistų, man neskaudėjo.

Masažas... Kompresas, maišas su ledu...

– Lengvas tendovaginitas. Kaulas nelūžęs. Hospitalizuoti neverta.

– Bet jis neteko sąmonės.

– Lengvas smegenų sutrenkimas.

Aš vėl užmigau, susapnavau kitą sapną.

Kiniškų raviolių kvapas, įžeidūs keiksmai, kurių prasmės nesuvokiu. Gnaibo nosį. Liežuvio pliauškėjimai. Po to antausiai. Pūslę perkelia nuo žandikaulio ant burnos, ją užkemša.

Kažkas vyko ne sapne, o tikrovėje. Kai pabudau, iš nosies po truputį tekėjo kraujas, žandai buvo ištinę ir degė.

Nesupratau, kodėl mane šitaip gydo, regis, tai ne bausmė, o kankinimas.

Staiga krustelėjo cikada. O gal tai gyvatės išnara? Ne, atrodo lyg kažkoks storesnis apvalkalas. Panašiau į rupūžės odą ar krabo kiautą. Išsinėręs iš nuskausminančio apvalkalo, iškart pasijuntu lengviau. Matyt, nuskausminimas buvo ne vietinis, o bendras. Po drėgnu švelnios nostalgijos šydu mano regėjimas tampa keistai aštrus, kupinas vaizdų, kurių neišreikši žodžiais. Ar tai euforija? Paskui iš lėto atsėlina pasišlykštėjimas, po to sąstingis. Visa oda apdėta ikrais.

Atvirkščia ranka nubraukiu snarglius, pasirodo, tai kraujas.

Kelinta valanda? Nežinau, ar rytas, ar popietė.

Iš abiejų pusių plastikinės užuolaidos. Formalus atskirumas privatumui apsaugoti. Staiga ties kojūgaliu kažkas pakelia užuolaidos kampą, į mano teritoriją be perspėjimo įsibrauna batai guminiais padais. Tai normalu. Ligoninėje slaugės neturi prašyti leidimo. Ligonis – tai niekam tikęs daiktas, kuris įgauna žmogaus pavidalą tiktai lovoje.

– Ar skauda?

– Ne... – vos pralemenau ir pasukiojau galvą.

Ar reikšti simpatiją pacientui, kuris tvardosi, ar tam, kuris maldauja globos? Tai priklauso nuo slaugės asmens. Bet kokiu atveju, pirmame raunde privalau stebėti priešininko elgesį.

– Štai termometras... Pakeisime maišelį su ledu ant žandikaulio.

– Baisus vėjas, ar ne?

– Vėjas?

Atrodė pasipūtusi, bet gal taip atrodė todėl, kad jos nosies galiukas buvo užsirietęs.

– Tai kondicionierius ant stogo. Jis sugedęs...

– Kalbu ne apie jį, o apie garsus visame danguje...lyg kas iš visų plaučių pūstų šimtus dūdų...

– Jūs linkęs į poeziją...

– Groju dūdele...

– Ar jums neskauda, kai tiek daug šnekat?

– Manau, galiu puikiausiai kalbėti, tik nosis visąlaik kraujuoja...

Slaugė žvilgtelėjo į kortelę ant lovos, ištraukė termometrą.

– Atrodo, – pasakė suglumusi, – kad dėl tokio sužeidimo nereikėjo jūsų hospitalizuoti.

– Bet buvau nualpęs.

– Kai apžiūrės stomatologas, jus išleis iš ligoninės.

– Jei tik smegenų sukrėtimas nesukels komplikacijų...

– Šis pacientas tiesiog nepakenčiamas!

– Kadangi daktaras ortopedas liepė, pakeisiu pūslę su ledu...

Mikliai pakeičia pūslę. Regėjimas drumsčiasi. Nežinia kaip ant lubų atsirado fluorescencinis vamzdis, kurio šviesoje išvydau purkštuvą, primenantį mano tėvo veidą su akiniais, arba jo atvaizdą ant purkštuvo. Atplūsta nuskausminančios bangos. Laikas teka prieš srovę, užtvindo jusles. Tai ne euforija, o raminantis švelnumas.

– Bet juk tai vėjas...

– Nepakenčiu plepių ligonių.

Slaugė grybšteli man į tarpukojį per antklodę. Tris kartus iš eilės. Ar šitaip išreiškia savo neapykantą vyrams? Batai guminiais padais išeina tyliai kaip ir įėjo.

Po akimirkos subangavo užuolaida kairėje. Kažkas prakišo nugaros kasiklį. Ne iš bambuko, kokius parduoda kaip suvenyrus terminėse gydyklose, o panašų į juodai nudažytą totemą. Ar tai suvenyras iš Filipinų?

– Ar nesutrukdysiu?

Balsas buvo švelnus, aksominis. Aišku, kad sutrukdys, bet turėjau rodyti pagarbą ligoniams, kurie guli čia ilgiau už mane. Be to, apie šią ligoninę nieko nežinau. Reiktų užsitikrinti patikimą informacijos šaltinį.

– Prašom, prašom.

Nugaros kasiklis praskleidė užuolaidą, pasirodė plokščias veidas. Kokių keturiasdešimties metų vyras sėdėjo lovoje sukryžiavęs kojas. Smulkus vyriškis energinga veido išraiška. Į akį krito tankiai juodais plaukais apžėlusios blauzdos, kurios matėsi pro prasiskyrusius ligoninės chalato skvernus. Vyriškis baksnojo plaštaką cigaretės filtru, mirksėjo akimis ir it kokia reptilija gyvai kyščiojo liežuvį, be perstojo laižydamas viršutinę lūpą.

– Sako, kad kondicionierius, tik pamanykit! Jūs teisus, tai vėjas. Jau dvi savaitės, kai čia guliu ir tik pirmąkart girdžiu tokį smarkų staugsmą. Bet prieštaraut slaugei nėra prasmės. Jei lengvai nusileistų ligoniams, keltų grėsmę veterano garbei.

– Ar jums neatrodo, kad kažkur dainuoja vaikai?

– Vaikai?

– Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man! Maldauju, padėkite man!

– Koks siaubas. Tikriausiai, tai tik jūsų vaizduotė.

– O gal tai stoties viršininko pranešimas?

– Toj pusėj, iš kur pučia vėjas, nėra jokios stoties. Tai klausos haliucinacija. Įsiklausęs gali ką tik nori išgirsti. Šitai vadinama „dievų šokio šiaurės vėju“.

Už vyro buvo didelis baltomis nepermatomomis užuolaidomis uždengtas langas. Pro užuolaidų kraštą matėsi juoda tamsa. Tikriausiai naktis.

– Kelinta dabar valanda?

– Pusė dešimtos.

– Reiškia, vakarienės jau negausiu.

– Nesiseka, – atsakė jis ir dviprasmiškai nusišypsojo, pešiodamas tris dienas neskustos barzdos šerius.

Gal jis niekieno neatsiklausęs nukniaukė mano vakarienę?

– Iš visų gėrimų skardinėse Coca geriausiai malšina alkį.

– Kelintą valandą atneša pusryčius?

– Turite pinigų? Truputis pinigėlių viską išsprendžia. Kaip sakoma, už viską reikia mokėti, net pragare...

Vyriškis plaukuotomis blauzdomis, regis, stebeilija į mano pižamos kišenę. Susigriebiu, jog pižama nauja. Ar tuo pasirūpino slaugė su dideliais apvaliais akiniais? O gal ją padovanojo Meistras Žudikas, kad atsiprašytų už žiaurų gydymą? Kažkas manimi rūpinasi. Už tai, kad būčiau paguldytas į ligoninę, taip pat reikėjo duoti rankpinigių.

Šaltu veidu pasirausiau kišenėje. Palietus, lyg tūkstančio jenų banknotai. Koks tuzinas. Atsargiai ištraukiau vieną. Tūkstančio jenų banknotas.

– Matot, turite pinigėlių. Tvarka, aš pasirūpinsiu. Tik reikia lukteleti iki dešimtos, kol išjungs šviesą. Ko norėtumėt? Vaflių ar bandelių?

– Ar ne tas pat?

– Anaiptol. Aš jums patarčiau paragauti žuvies formos vaflių.

– Kodėl?

– Todėl, kad jie iki pat uodegos pilni pupelių įdaro. Žinai už ką moki.

– Kaip norite...

Kažkas šmėkštelėjo nakties padangėje. Gal nukrito vėjo nupusti šikšnosparniai? Nusišnirpščiau. Iš nosies bėgo kraujas.

– Ar galėtumėt iškart duoti du tūkstančius jenų?

– Du tūkstančius?

– Tokia kaina. Tūkstantis jenų už dvylika. Ir dar tūkstantis už pristatymą. Tokį mokestį jie nustatė. Paskui, jei leisite, už paslaugą paimsiu du vafliukus.

– Nesirūpinkit, eisiu ir pats nusipirksiu.

– Negali būt nė kalbos! Kai kurie pacientai pabėga neužmokėję, be to, čia yra morfijaus sandėlis. Naktį ligoninė saugoma kaip kalėjimas. Laimei, tarp ligonių yra vienas nusikaltėlis, jau tris kartus teistas recidyvistas, jis žino visus įėjimus ir išėjimus. Atrado vieną landą, apie kurią nenutuokia net apsauga. Jis turi ryšių su esančiais lauke, bet pavydžiai slepia savo skylę. Kai išjungs šviesą, jus supažindinsiu. Jis geras vaikinas, tylės kaip žemė. Vertas tūkstančio jenų.

Iš nosies be paliovos bėgo kraujas. Nusišluosčiau rankove, kraujas permerkė audinį.

– Tas kraujavimas nesiliauja!

– Norėčiau jus paklausti vieno dalyko, – vyriškis primerkė akis, įmetė į šiukšlių dėžę galutinai sumaigytą cigaretę. – Ar prisimenat? Aš jums kelis kartus skėliau antausį.

– Reiškia, tai nebuvo sapnas.

– Manau, kad nelabai skaudžiai. Atleiskit. Bet jūs siaubingai knarkėt. Jei to nepadaryčiau, kitas dar skaudžiau būtų jums skėlęs. Šis vėjas visus taip įaudrina.

Paglosčiau žandus. Buvo dar patinę ir skaudėjo.

– Manau, turiu jums už tai padėkoti, – pasakiau keturlinkai sulankstydamas du tūkstančio jenų banknotus, kuriuos numečiau ant kaimyno lovos.

– Be ironijos, – atsakė jis išsitraukdamas kitą cigaretę. – Ką pasakysite apie mano plaukuotas blauzdas? Tikriausiai mano protėviai buvo pitekantropai. „Gauruotieji“ pasirodo

jau Manyōshū[3] knygoje. Japonijoje jie gyveno anksčiau už vadinamuosius tikrus japonus. Esu iš labai senos giminės!

Aš susinervinau. Ką turėčiau atsakyti, jei jis kartais paklaustų apie mano blauzdas? Nusprendžiau pirmas imtis veiksmų.

– Einu į tualetą, – pasakiau.

Atsisėdęs ant unitazo, atsiraitojau pižamos klešnes. Vaizdas dar bjauresnis negu tikėjausi. Jį išvydęs neštų kailį net mokyklos vaiduoklis Hanako. Ne plaukai ir ne daržovės, o tikras daržovių laukas po potvynio. Tarp senų vystančių kelmų išdygę nauji apgailėtini ūgliai. Tai paskutinis etapas prieš galutinį irimą. O ką mano kortelėje užrašė gydytojas? Be abejo, kai įsitikino, kad man nelūžo žandikaulis, nesidomėjo niekuo kitu. Budinti slaugė taipogi nerodė jokio susidomėjimo kuo nors kitu, išskyrus pūslę su ledu ant mano žandikaulio.

Kai grįžau į lovą, pitekantropas buvo išdėstęs kortas tarp kelių. Gal deda pasjansą?

– Jei jums kokia patinka, parduočiau už gerą kainą.

Tai buvo ne kortos, o pornografinės nuotraukos. Susipynę vyras ir moteris. Veidų nesimato, dėl to nuotraukos atrodo daugiau mėgėjiškos ir dar nešvankesnės.

– Ar tai poliaroido nuotraukos?

– Taip. Pats dariau namuose. Nėra ko stebėtis. Moteris – tai mano duktė. Koks tėvas, tokia ir duktė. Tačiau vyras ne aš. Vis dėlto...

Kažkas veriančiai sudejavo.

– Kas tai?

– Greičiau apsispręskite, – nekantravo pitekantropas. – Negaliu amžinai rodyti tokius daiktus. Atiduosiu jums po penkis šimtus už vieną.

[3] Seniausia japonų poezijos antologija.

Pabandžiau pridėti veidą nuožulniomis akimis prie kūno nuotraukoje, kaip daroma žaidžiant popierinėmis lėlėmis. Kuri geriau tiktų? Išsirinkau tris, bet negalėjau leisti tokių išlaidų. Gaila, buvau priverstas išsirinkti tik vieną, kurią mikliai įsikišau į kišenę.

– Ar turite grąžos?

– Sumokėsite vėliau. Turite gerą skonį...

– Ar jūsų dukters nuožulnios akys?

Tolumoje sudundėjo perkūnija. Atrodė, lyg sprogdintų kalno uolieną. Pasigirdo dar garsesnis vaitojimas. Pitekantropas surinko nuotraukas, užsikišo už diržo. Paskui žvilgtelėjęs įstrižai praėjimo tarp lovų į kampą, iš kur sklido dejonės, suriko balsu, tokiu pat galingu kaip ir jo kumštis:

– Užsičiaupk!

Tačiau tai nepaveikė. Vaitojo dar garsiau. Atrodė tarsi to žmogaus gerklė būtų pilna gleivių: iš pradžių pasigirsdavo ilgas švilpesys, po to gargaliavimas kaip iš užsikimšusios kriauklės, o tarp jų – liūdna pratisa aimana, lyg voras temptų voratinklio siūlą. Regis, žmogaus aimana rungtyniavo su vėjo staugsmu.

Iš garsiakalbių sutraškėjo pranešimas:

– Kalba Mangano stovėjimo aikštelė. Paklusdami gailestingojo bodisatvos Anakondos apreiškimui, uždarome visus vartus. Kalba Mangano stovėjimo aikštelė. Paklusdami gailestingojo bodisatvos Anakondos apreiškimui, uždarome visus vartus.

– Kas ta Mangano stovėjimo aikštelė?

– Keista. Ar taip išgirdote?

– Gal blogai išgirdau?

– Aš išgirdau „Čiang-mai stovėjimo aikštelė“.

– Kaip tai Čiang-mai? Juk tai kažkur Tailande.

– Matyt, kiekvienas išgirsta kitaip. Nesvarbu. Net gydytojai su slaugėmis girdi skirtingai...

– Keistas pranešimas.

– Nes tai ligoninė.

– Gal reikia pranešti slaugei apie tą vaitojantį ligonį?

– Neverta. Praėjus dvidešimčiai minučių po pranešimo iš aikštelės, išjungiamos šviesos, o prieš tai slaugės paskutinį kartą apeina ligonius.

– Jis trukdys mums miegoti.

– Jis visą dieną miega, o kai ateina naktis, pradeda triukšmauti.

– Kaip nemalonu!

Kaip jis ir sakė, netrukus tyliais skubiais žingsneliais atitipeno dvi slaugės, atitraukė uždangą kitoje praėjimo pusėje prie pat durų. Senis pilku kaip žemė veidu sugriebė mumijos pirštais lašelinės stovą, sukniaukė it rujojantis katinas. Tikriausiai žaidė su nematoma mirtimi. Atsistojusios iš abiejų pusių, slaugės išstūmė jo lovą į koridorių.

– Kai išjungia šviesą, jį palieka koridoriuje.

– Ką jam skauda?

– Tikriausiai viską. Galvą, širdį...

– Ar yra vilties, kad jis išeis iš ligoninės?

– Einam į rūkymo kambarį.

– Aš nerūkau.

– O aš noriu užtraukti dar vieną. Be to, turiu užmokėti landų žinovui ir duoti parėdymą. Jūs alkanas?

– Ar ten su juo susitiksime?

– Tai ligonių susitikimo vieta. Net po to, kai visur išjungia šviesas, tenai ji dega. Yra televizorius, nors nieko įdomaus nerodo. Taip pat telefonas, žurnalai...

– Kas sprendžia, kokį kanalą žiūrėti?

– Jūs tikrai įdomus. Keistai mąstot. Tokiose vietose kanalams galioja vienintelė taisyklė: už juos reikia mokėti.

Rūkomasis buvo beveik čia pat, išėjus pro duris. Kokių keturių metrų ilgio ir penkių metrų pločio kambarys. Cigaretėmis išdegintas stalas. Du suolai, apdengti plona plaušine. Penkios metalinės sulankstomos kėdės. Žurnalais nukrauta lentyna. Ir visuose keturiuose kampuose peleninės ant žalvario stovų.

Šeši pacientai jau rūkė. Pitekantropas drebančia ranka užsidegė cigaretę žiebtuvėliu iš netikro aukso. Po to pristatė mane kaip savo naują kaimyną. Pasak jo, aš vargšas žmogelis, patyręs smegenų sutrenkimą ir praleidęs vakarienę. Neminėjo nei mano pavardės, nei vardo, nei profesijos. Tai visai suprantama, nes pats to nežinojo. Pitekantropo žodžiai padarė savo: man visi reiškė simpatiją. Vieni pasistūmė ir pasiūlė sėstis ant suolo kampučio šalia savęs, kiti ištiesė cigaretę. Tiesa, pitekantropas iškart pagriebė vieną, man dar nespėjus atsisakyti. Televizijos programa buvo jau kažkieno nupirkta: rodė baisiai triukšmingą animacinį filmą. Visi garsiai kvatojo. Kokie linksmi ligoniai! Ar jie tokie linksmi, kad yra ligoniai?

– Aš tavim pasitikiu, – pasakė pitekantropas, įduodamas sulankstytus banknotus drūtam vyrui su gipsine apykakle, regis, sergančiam akromegalija. Jis sėdėjo pasistatęs sulankstomą kėdę tiesiai prieš televizorių. – Atnešk tuziną. Galim palaukti, kol baigsis programa.

Vyras su apykakle šypsodamasis pasisuko į mane.

– Ar jums patinka?

– Pirmąkart matau šią programą.

Kiti ligoniai pratrūko kvatotis. Vyras su apykakle irgi garsiai nusijuokė. Visai nesupratau, ar jiems linksma, ar jie tyčiojasi iš manęs. Užuodžiau grėsmę.

– Tuziną, vadinasi dvylika žuvies formos vaflių?

Prakalbo vidutinio amžiaus vyriškis, sėdėjęs krėsle ant ratukų, buvo apsivilkęs raudoną chalatą, ant galvos užsimovęs tokios pat spalvos beretę. Buvo įsigilinęs į istorinio turinio komiksą žurnale, kurį garsiai užvertė.

– Tu vienintelis palaikai vaflių prekybą. Čia visi nori bandelių. Argi ne taip?

– Bet už tokią pat kainą gauni tik dešimt bandelių.

– Taip, bet jos daugiau sveria, nes gausiai pripildytos kremo.

– Bet retai kada gausi žuvies formos vaflių, kurie būtų pilni iki pat uodegos.

– Taip, bet bandelės turi senesnę istoriją... Svarbu kremas, o ne tešla.

– Idiotas! – sustaugė pitekantropas. – Tau reiktų paragauti vaflinių tūtelių. Tai bent aukštos klasės saldumynas. Bet bandelės ir vafliai puikiai atstoja visavertį maistą.

– Tu išties keistas. Renkasi tas, kas valgo, – atšovė vyras krėsle ant ratukų ir įsistebeilijo į mane.

– Kodėl pats nepasakote savo nuomonės?

– Kaip gali ją pareikšti žmogus, niekada nei vienų, nei kitų neragavęs, idiote? Jei nesėdėtumei invalido krėsle, gautum į snukį.

– Na, pabandyk.

Vos baigęs sakinį, invalidas čiupo prie krėslo stovėjusią lazdą ir atkišo į pitekantropą. Šis mikliai atšoko.

– Esi dar pavojingesnis nusikaltėlis nei apie tave pasakoja, – atkirto pitekantropas. – Nėra ko stebėtis, kad tau sulaužė kaulus.

Vyriškis krėsle ant ratukų nesileido įbauginamas, iškėlė lazdą.

– Net nemoki šnekėti. Įdomu, kur baigei mokslus.

Invalidas apsisuko aplink, vikriai bakstelėjo lazdos galu pitekantropo ranką. Buvo akivaizdu, kad jis nejuokauja, yra rimtai įtūžęs. Pitekantropas svyravo. Išmatavęs jį nuo krėslo skiriantį atstumą, apėjo aplink stalą.

Animacinis filmas baigėsi, rodė reklamą su orangutangu. Tuo tarpu per ligoninės garsiakalbius pasigirdo pranešimas, jo garsas buvo baisiai tylus:

– Laikas išjungti šviesą. Dėkojame už pagalbą. Laikas išjungti šviesą...

– Tiesiog dievinu šią beždžionę! – sušuko kažkoks sujaudintas balsas.

– Orangutangas yra ne beždžionė, – atšovė kitas balsas, – o antropoidas.

– Kokios gražios akys! Sakytumei, lyg būtų išverkęs visas ašaras...

– Panašus į tave.

– Jis gražuolis.

Ir vėl pasigirdo garsios aimanos. Toj pačioj pusėj kaip rūkomasis buvo tualetai, toliau dušo salė, o už jos atsarginis išėjimas, kaip tik prie jo stovėjo senio lova. Slaugių kambarys buvo koridoriaus gilumoj, tad neatrodė, jog ligonio nieks neprižiūri. Iš senio gerklės sklido švilpesys, jo dejonėse palaipsniui stiprėjo skundo gaida. Staiga jis praskėtė iškeltus kelius. Ant paklodės pliumptelėjo it pernokęs baklažanas pajuodęs penis.

– Argi negalima nieko padaryti? – paklausiau prieš savo paties valią priekaištaujančiu tonu.

– Jei galėtų, būtų jau seniai padarę, – kažkas sumurmėjo.

Iš giluminio kambario pasirodė slaugė. Buvo gražiomis kojomis, panaši į televizijos naujienų diktorę, kuri puikiai kalba angliškai. Ji suglaudė senio kojas, apsiautė jas antklode, švelniai paglostė krūtinę, kurios alsavimo raumenys čia skausmingai išsiplėsdavo, čia susitraukdavo.

– Turėkite truputėlį kantrybės. Juk sakiau nemiegoti dieną. Dabar kiti nori miego, nereikia jiems trukdyti. Na, štai, jums jau geriau, ar ne taip? Nesijaudinkit, čia pat slaugių kambarys. Iškart ateisiu...

Kvėpavimas bemat palengvėjo. Dar niekada nebuvau kam nors taip bejėgiškai atsidavęs, tad nuo tokio slaugės meilumo man apsisuko galva.

– Tikriausiai tai iš dalies psichologiška, nes jis, regis, pasijuto geriau.

Man niekas nepritarė, neparodė nė mažiausios užuojautos seniui. Milžinas su apykakle ėmė palengva stotis ir paklausė:

– Vadinasi, vaflių?

– Savaime suprantama, – sausai mestelėjo pitekantropas.

– Kaip sau norit! – įsiterpė vyras raudona berete, atsilošdamas į krėslo atlošą.

Milžinas su apykakle galiausiai atsistojo. Vien jo ūgis buvo impozantiškas. Kaip toks lengvai atpažįstamas žmogus gali būti landų žinovas? Jis numetė ant stalo valdymo pultą, sunėrė rankas, trakštelėjo pirštais, atliko keletą prisilenkimų ir atsilenkimų, keliskart pasistiebė.

Jam tarsi somnambului žingsniuojant iš rūkyklos, regis, specialiai tam, kad sutrikdytų jo išėjimą, senį koridoriuje vėl ištiko priepuolis. Pasikartojantys traukuliai ir spazmai pranašavo asfiksiją.

– Tikiuosi, tai jo paskutiniai atodūsiai.

– Nesitikėk!

Vyras krėsle ant ratukų ėmė ritmingai belsti lazda, lyg mušdamas būgną:

– Trata-ta trata-ta trata-ta trata-ta...

Kita slaugė, irgi apsiavusi sandalus minkštais padais, skubiais žingsniais išėjo iš kambario. Ji man kažką priminė... Apgamas po dešine akim... išpūstos lūpos, lyg čiulptų cukruotą slyvą... Kas tai? Ak, taip, tai varjetė dainininkė...

Pro mane prašliaužė milžiniškas žmogaus siluetas. Palenkta galva praplaukė šalia slaugės, po to dingo už dušų salės durų. Jis išties profesionalas. Juda natūraliai, neatkreipdamas niekieno dėmesio. Jo strategija rėmėsi gebėjimu tinkamai naudotis savo didžiuliu pavidalu. Gal jau už kokių dvidešimt minučių arba už pusvalandžio mėgausiuos žuvies formos vafliais? Burna prisipildė seilių, degė mazgeliai po liežuviu.

Slaugės su apgamu elgesys teikė nuostabų tolydumo pojūtį. Tarsi viskas būtų iš anksto numatyta, ji įgudusiais judesiais patikrino senio pulsą, pasišviesdama kišenine lempute apžiūrėjo vyzdžius, ištraukė iš po lovos motorą, sujungė su aspiratoriumi. Po to įkišo į senio burną vamzdelį, kad išsiurbtų iš trachėjos gleives. Motoras ūžė lygiai kaip sifoninis kavos aparatas. Senio alsavimas kaipmat palengvėjo.

– Ar geriau jaučiatės? Gal norite, kad jums nušluostyčiau nugarą?

Senis jai kažką pašnibždėjo į ausį, išleisdamas gurgiančius gerklinius garsus. Negirdėjau, ką jis sakė, bet slaugė, regis, suprato.

– Nesijaudinkit. Niekas nepyksta. Visi šypsosi.

Perbraukė šukomis per dūmų gijas primenančius senio plaukus ir pasakė:

– Luktelėkit minutėlę.

Pačiupusi nuo galvūgalio rankšluostį, slaugė nubėgo į dušus. Nors milžinas buvo profesionalas, šį kartą jam nepasisekė. Po to, kai jis įslinko į dušų salę, prabėgo vos kelios minutės. Apsidairęs išvydau, kad visų veidai sutriko ir įsitempė.

Bet nieko neįvyko. Slaugė išėjo iš dušų laikydama už galų karštu vandeniu suvilgytą rankšluostį, kad atvėsintų. Guviai pasodino senį, pirma jam sušildė krūtinę, paskui nušluostė nugarą iki pusiaujo. Dirbo lengvai ir kruopščiai, derindama savo judesius prie ligonio reakcijos.

Susigriebiau, jog apsiašarojau. Sunku paaiškinti kodėl. Tikriausiai iš nuostabos, kad iš tikrųjų esama tokio sunkiai įsivaizduojamo pasišventimo. Kad patikėčiau, turėjau savo akimis pamatyti. Buvau įskaudintas savo paties niekingumo. Galbūt atsižadėjimo vaizdas taip suspaudžia širdį, jog iš akių ima riedėti ašaros?

Senis pasinėrė į miegą.

– Nereikia draskyti šių lapų, pone.

Prieš mane stovėjo gydytojas, tvirtas kaip medinė lėlė. Tonas buvo malonus, bet atrodė gan sausa asmenybė, žmogus, kuris visai nevertina jausmų.

– Šis augalas, – paaiškino jis, – laikomas ligoninėje jūsų visų širdies paguodai.

Šie žodžiai, matyt, taikomi man. Aš nesąmoningai grybštelėjau nagu rūkomojo kampą puošusio fikuso lapą.

– Atsiprašau, tik norėjau pažiūrėti, ar jis tikras, ar plastikinis.

– Tai ne pasiteisinimas.

– Išties.

Ir vėl sugriaudėjo. Trenkė kažkur visai arti. Televizoriaus vaizdas ėmė mirgėti, šviesos mirkčiojo, bet elektros srovė ne-

nutrūko. Suūžė vėjo šuoras, po to ant stogo pasigirdo milžiniško sūkurio švilpesys.

Senis vėl pradėjo aimanuoti. Nerodydama nė mažiausio susierzinimo, slaugė su apgamu vėl ėmė ruošti aspiratorių.

– Daktare, – neaiškia greitakalbe sumurmėjo vyras raudona berete, – perkūnija dvokia, sakytumei, lyg žvėries sperma...

– Nes pripildyta neigiamų jonų.

– Argi neigiami jonai turi kokį gyvybišką poveikį?

– Niekada apie tai negirdėjau.

Suūžė aspiratoriaus motoras, garsas lyg kas valytų užsikimšusią kriauklę.

Instinktyviai sulaikiau išeiti pasiruošusį gydytoją:

– Kas blogo tam žmogui?

– Kodėl?

– Ar jam pavyks išsikapstyti?

– Tai neturi rūpėti tokiam ligoniui kaip jūs!

Jis neatrodė itin susierzinęs. Man šovė į galvą dar vienas klausimas, nors ir nebūtų tinkamas tokiam ligoniui kaip aš:

– Ar yra bent kokia galimybė, kad jis nemirs?

– Liaukitės! – įsiterpė pitekantropas purtydamas mane už alkūnės.

– Jei turite omeny jo vaitojimą, – nuolaidžiai ramiu tonu pasakė gydytojas, – tai puikiai suvokiu, kad jus visus trikdo, tačiau tai neturi tiesioginio ryšio su ligos sunkumu. Tikriausiai jis nuo vaikystės yra bailys, serga persekiojimo manija, todėl nuolat bijo, kad jį kas užpuls ir be atvangos šitaip staugia.

– Būtų idealus sarginis šuo, – pastebėjo pitekantropas.

Bet niekas nesijuokė.

– Ar tokiais atvejais neturėtų būt taikoma teisė į orią mirtį?

– Turite omeny eutanaziją?

– O koks skirtumas?

– Ar šis senasis ponas, jūsų galva, ne žmogus?

– Anaiptol.

– Ar esate tikras, kad turite teisę sakyti, jog esate oresnis už šį senąjį poną?

– Bet jis siaubingai kankinasi...

Bet senis jau vėl miegojo. Slaugė masažavo vieną po kito kojų pirštus. Pusiau pražiota bedantė burna atrodė siaubingai, tarsi bandė šypsotis lydėdama senį į sapnų karalystę.

– Prašau jus, nežalokite augalų, – prieš išeidamas dar sykį mandagiai pakartojo gydytojas.

Padėkojęs slaugei, atsigręžė į mane ir greitakalbe pastebėjo:

– Visa tai, apie ką kalbėjau, siejasi vien tik su oria mirtimi. Eutanazija nieko bendra neturi su medicina. Manau, kad tai savos rūšies žmogžudystė.

Po gydytojo išėjo ir slaugė. Kurį laiką viešpatavo tyla. Palyginus su žmogaus vaitojimu, malonus net ir baisiausios audros staugimas. Niekas nebesidomėjo televizijos programa, po orų prognozės reklamavo kažkokį vitaminizuotą gėrimą. Pitekantropas užsidegė trečią cigaretę.

Prabilo iki šiol tylėjęs jaunuolis kimiu balsu. Atrodytų sveikesnis už visus kitus, jei ne auglys ant smakro:

– Tai, ką sakė gydytojas, galima aiškinti įvairiai. Atvirai kalbant, aš daugiau nebegaliu. Ilgai žaidžiau regbio komandoj, mirti nenoriu. Būnant šioje ligoninėje mano būklė tik dar pablogėjo. Naktimis negaliu sumerkti akių. Jei negali tikėtis oriai numirti, tuomet lieka tik eutanazija, ar netiesa? Šis senis niekada nepasveiks. Jie tik prailgina jo kančias.

– Gydytojas kalbėjo ne apie tai, – įsiterpė vyras raudona berete krėsle ant ratukų ir keliskart pabeldė lazda į grindis. – Jis sakė, jog eutanazija – tai policijos reikalas. Pagalba savižudybei, priverstinė mirtis, įsakymas mirti – tai nusikaltimas, ar ne?

Buvau ištroškęs. Išėmiau iš pūslės gabalėlį ledo, įsikišau į burną. Ryžtinga ledo srovė persmelkė galvą nuo pat viršutinio žandikaulio iki tarpuakio:

– Ar girdėjote apie „Eutanazijos klubo organizacinį komitetą“? Prisipažinsiu: jam vadovauja mano pažįstamas.

– Sakiau, liaukitės! – aštriai nutraukė mane pitekantropas.

Niekas neįsikišo.

Atsivėrė dušinės durys, jose pasirodė milžinas su apykakle, su vaikiška šypsena lūpose. Jo didžiulis kūnas atrodė besvoris lyg dūmai arba balionas. Iškėlęs parodė man medinę dėžutę. Norėjau jam padėkoti, bet jis mane aplenkė, pirmas ėmė reikšti nuoširdžią padėką. Išties buvo už ką dėkoti – tūkstantis jenų už pristatymą graži sumelė.

Nusipirkau konservuotos kavos, nusinešiau vaflių dėžutę į lovą. Iš tvirtai suspausto tuzino išėmiau du vaflius ir kaip buvome susitarę padaviau pitekantropui.

– Reikia pradėti nuo uodegos galiuko. Šiaip ar taip, uodega pati skaniausia.

Tikrai nebloga. Juolab kad visada mėgau pupelių įdarą. Jei galėčiau rinktis, pasirinkčiau ne trintas, o smulkintas pupeles. O gal verčiau reikėjo paprašyti, kad atneštų bandelių...

Jau buvau bebaigiąs antrą žuvelę, kurią pradėjau valgyti nuo uodegos, kai iš koridoriaus lyg šuns kauksmas tolumoje vėl ataidėjo skausmingos senio dejonės. Ar tai tik persekiojimo baimė? Ar fizinio skausmo perkėlimas į psichikos sferą?

Nedrąsiai prisiartino studentas su augliu ant smakro.

– Atleiskite, kad trukdau valgio metu, bet daugiau nebegaliu. Prašau, susisiekite su Eutanazijos klubu. Maldauju! Ne vien todėl, kad jis mane erzina. Nebepajėgiu į jį žiūrėti. Tai nebus žmogžudystė, o tik jau mirusio žmogaus antrasis numarinimas. Ar nesutinkat?

– Tai rizikinga! – įsikišo pitekantropas, – sakau jums, tai rizikinga...

Jis atsikando vaflio uodegos ir spurdėdamas apatine kūno dalimi lyg koks ruonis, spaudė iš skylės pupelių įdarą. Studentas vėl perėjo į puolimą:

– Palikim idealizmą. Ar tai praktiniu požiūriu nebūtų humaniškiau? Jungtinėse Valstijose Aukščiausias teismas neseniai leido taikyti eutanaziją laboratorijose tiriamoms beždžionėms.

– Žmogus ne beždžionė.

– O aš, jei sužinosiu, kad mano auglys ant smakro yra piktybinis, nedvejodamas pasirinksiu eutanaziją. Tokios apverktinos būklės negali vadinti gyvenimu.

Kas iš jų teisus? Jei nustatytų, kad ridikėliai ant mano blauzdų yra neišgydomi, ar tuomet ir aš rinkčiausi eutanaziją? Tarkim, jei ridikėlių neįmanoma pašalinti, visada galėčiau juos paslėpti po kojinėmis ar panašiai. Bet jei visas kūnas virstų daržovių lauku, jei ridikėliais apaugtų akys, nosis, ausys, lūpos, jei išplitę po visą kūną, ridikėliai prasiskverbtų į šlapimtakį ir anus? Jei galiausiai visas tapčiau augalu kaip koks dumblių kamuolys? Tuomet, suprantama, liktų vienintelis pasirinkimas – eutanazija. Savižudybę reikia pripažinti kaip Žmogaus teisę.

Protarpiais besikartojantis riksmas koridoriuje sustiprėjo, sudrebino sienas ir nutilo it tolstanti sirena. Pagaliau suūžė aspiratoriaus motoras.

– Negaliu šito pakelti, – pasakė studentas. – Tai kančia ligoniui, vargas slaugėms. Ar gydymo tikslas nėra humaniškumas, žmogaus asmenybės atstatymas?

– Ką norite, kad jums atsakyčiau? – replikavo pitekantropas, kimšdamas į burną tuščią vaflį, iš kurio buvo išspaudęs pupelių įdarą.

– Gerai, – atsakiau aš, vaizduodamasis save dumblių kamuoliu. – Paskambinsiu jam, bet už pasekmes neatsakau.

Laikau garbės reikalu niekada nepamiršti kartą išgirstos pavardės ar telefono numerio. Tokiais atvejais atmintimi galiu pasikliauti. Pasiėmęs penkis likusius vaflius, grįžau į rūkomąjį; palube sklaidėsi melsva cigarečių dūmų migla.

– Štai mano telefono kortelė, joje liko dar dvidešimt du vienetai, – pasakė studentas, traukdamas kortelę iš marškinių kišenės.

Įsitikinęs, kad senis vėl miega, o slaugė grįžo į kambarį, ryžtingai surinkau telefono numerį. Pasigirdo signalas. Susijungė po trečio signalo. Vyro balsas. Nurimau. Šiaip ar taip, niekas netrukdo jam atsiliepti.

– Ponas Žudikas? Ar žinote kas aš toks? Buvote labai malonus. Ačiū už rankpinigius ligoninei. Jei tik pirmoji klinika atsiųstų mano kredito kortelę...

Meistras Žudikas leidosi į nesibaigiančius atsiprašinėjimus. Jis esąs kaltas dėl to, kad buvau priverstas atsigulti į ligoninę, nes taip nevykusiai bandęs atstatyti išnarintą žandikaulį. Rūkomajame buvę ligoniai nekantraudami stebeilijo į telefono ragelį. Kaip pradėti kalbą apie eutanaziją? Ar nenusikaltimas apie tai šnekėti?

– Kaip ji?

Pasirodo, šį vakarą irgi išvykusi imti kraują. Esanti neįsivaizduojamai atkakli. Tačiau kadangi šį kartą tikinti ypatin-

ga sėkme, išsiruošusi itin smagi, net šešėlius uždėjusi ant vokų. Ar tai jūsų netrikdo, Žudike? Man tai visai nepatiktų.

– Beje, ar galėčiau jūsų kai ko paklausti? Tarp skelbimų ant stiklinių durų vienas buvo susijęs su eutanazija... su „Eutanazijos klubo organizaciniu komitetu". Būtent apie jį ir norėjau jūsų paklausti.

Jutau, jog prieš atsakydamas kiek padvejojo. Ruošiausi jam paaiškinti, bet jis neleido.

– Ne, nereikia detalių. Nenoriu būti bendrininku. Aš tik nurodau tobulą nusikaltimo techniką kiekvienai situacijai. Su viena sąlyga: kad auka nebūtų pernelyg prisirišusi prie gyvenimo.

– Dėl to galiu jus užtikrinti šimtu procentų. Jis pasiekė liepto galą. Be paliovos vaitoja.

Vyrai, kurie klausėsi pastatę ausis, tikriausiai įsitikino, kad derybos rutuliojasi normalia vaga, įtampa atslūgo, veidai rodė subtilų permainingumą: laukimą, baimę, sutrikimą, smalsumą...

– Suprantama, nereikalauju, kad prisiimtumėt moralinę atsakomybę. Žinau, niekas pasaulyje neapgailestaus dėl šio žmogaus mirties. Netgi dabar kokia dešimt žmonių apspito telefoną: jei bent vienas jų prieštarautų, jums tikrai nepaskambinčiau. Niekada nesurizikuočiau. Tad būkite ramus. Nežinau, kiek jam metų. Tikriausiai apie aštuoniasdešimt. Jis visas susiraukšlėjęs. Tikriau, tai jo oda kaip pergamentas... Nežinote, kas yra pergamentas? Na, tarkime, tai gerai išsilaikiusi mumija... Nesveika širdis, kepenys... Gal vėžys...

Atsakymas buvo trumpas. Tokios aukos lengviausiai sutvarkomos. Tik paprašė finansinės paramos, kad organizacinis komitetas galėtų tapti tikra organizacija. Be to, dar reiksią pinigų vaistams ir vykdytojo parašo arba jo nykščio atspaudo...

– Tai kiek konkrečiai reikia?

Dešimt tūkstančių už pagalbą ir dešimt tūkstančių už vaistus: iš viso dvidešimt tūkstančių jenų. Tai ir brangu, ir pigu. Tikriausiai tai nebrangu. Nereikėjo nė prašyti: ant stalo iškart atsirado tūkstančio jenų banknotų krūvelė.

– Po kokių penkių minučių prie užpakalinių durų privažiuos raudonas sunkvežimiukas su vaistais.

Vyras krėsle ant ratukų suskaičiavo ant stalo sumestus banknotus, su pasitenkinimu spragtelėjo juos pirštu ir pasakė:

– Dvidešimt trys tūkstančiai... Turėtume įsigyti nuolatinį specialistą vaistų pristatymui. – Paėmęs vieną banknotą, padavė jį milžinui su apykakle ir paklausė:

– Lieka dar du tūkstančiai jenų, ką darysim?

– Tai, žinoma, užmokestis vykdytojui. Nežinau, kokie tai vaistai, bet vienas iš mūsų turės juos sugirdyti seniui.

– Atrodo, juos bus lengva nuryti. Kaip kokį gaivų gėrimą. Tai kurpelės šaknų ekstraktas...

Kampe pasigirdo balsas:

– Ar ne apie juos dabar kalba visas pasaulis? Iškart išaiškės mirties priežastis.

– Jei nesukelsime įtarimo, nebus reikalo atlikti skrodimo, – galiausiai įsikišau.

Šios temos mielai būčiau nelietęs, bet negalėjau ištverti to nepasakęs.

– Tiesioginė mirties priežastis, – tęsiau aš, – bus ne apsinuodijimas, o uždusimas. Kurpelė sukelia raumenų paralyžių. Po to lyg niekur nieko, drėgnu rankšluosčiu užkimšime burną ir nosį. Mirties akimirka bus švelni.

– Kas tą padarys? – pitekantropas kovingai nužvelgė mus visus, žiūrėdamas kiekvienam į akis.

– Suprantama, trauksime burtus, – ištarė studentas gergždžiančiu balsu. – Visi prisidėjom finansiškai...

Skustagalvis vyriškis su kimono ir tamsiais akiniais nusispjovęs riktelėjo:

– Automobilio signalas!

– Eisiu pažiūrėti, – pasakė milžinas, lengvai it dūmas kildamas nuo kėdės.

Kažkur kažkas atsiduso:

– Nenoriu mirti...

Studentas nuplėšė vieną sieninio kalendoriaus lapą (po trijų dienų baigsis mėnuo), paklojo ant stalo ir ėmė braižyti burtų labirintą. Murmėdamas nežinia kokią maldą, pūstelėdavo ties kiekviena horizontaliai brėžiama lemtinga linija.

Iš lėto kramsnojau šeštą žuvies formos vaflį. Dabar suryčiau labai nunokusį pomidorą!

Įsivyravo įtempta akimirka, pagaliau prasivėrė dušinės durys, ant pirštų galų įtipeno milžinas. Laikė rankoje į plastiką suvyniotą flakoną, atrodantį kaip 24x36 mm filmo juosta.

– Atrodo kaip užsienietis. Bet puikiai kalba japoniškai. Ar jis metisas?

– Amerikietis.

– Neįtikėtina! Sakė, rytoj vėl atvažiuos.

– Na, laikas traukti burtus, – pasakė studentas išpusdamas krūtinę ir žvalgydamasis aplinkui.

– Aš pasitraukiu, – sausai mestelėjo pasirengęs grįžti į palatą milžinas.

– Burtai nuspręs, kas turės vykdyti.

– Nenoriu apie tai nė girdėti.

Tokios frazės niekas nebūtų drįsęs ištarti. Ar šie žodžiai liudijo drąsą, ar įžūlumą?

Visi iškart atsistojo, sakytumei, tai nieko neliestų, ir lyg niekur nieko pasuko link durų.

– Tuo blogiau, – pasakė pitekantropas uždėdamas ranką ant studento peties.

Paėmęs nuo stalo flakoną, įbruko į neviltį puolusiam studentui į delną.

– Nenukabink nosies, – pasakė pitekantropas. – Dabar, kai niekas nemato, arba niekada. Rankšluostis kabo ant senio lovos atkaltės...

– Jūs visi labai gudrūs.

– Atrodo, – įsiterpiau aš, – vaistai iškart suveikia, kai juos nurys, uždėkite jam ant veido rankšluostį.

– Kokie jūs visi žiaurūs...

Palikę kūkčiojantį studentą, mudu su pitekantropu grįžome į savo lovas. Po ketvirčio valandos prie mūsų kojūgalių pasirodė studentas.

– Viskas baigta?

Jis paprasčiausiai kūkčiojo. Ištiesiau jam dėžutę su vafliais. Pagaliau jis liovėsi verkęs. Paėmęs vieną dviem pirštais, studentas iš lėto suleido dantis į žuvies uodegą.

– Kaip skanu...

Pūtė smarkus vėjas. Vėjo ūžesys vėjyje. Nėra jokios abejonės, tai šventės gausmas.

7 SKYRIUS

PAGROBIMAS

Kadaise grobikai
Medžiojo vaikus,
Dabar vaikai
Medžioja grobikus.

Smarkus vėjas. Šiaurės rytų vėjas kone stačiu kampu čaižo ligoninės pastatą. Aukštai danguje, kliudydamos viena kitą, švilpauja įvairaus greičio srovės. Aidu atliepia nelygiu žemės paviršiumi sklindantys fonografo garsai. Tirštas informacijos kratinys. Pavertęs klausos nervus tikslios analizės mechanizmu, bandau atskirti garsus.

Garsus, kurie mane kviečia... kurie mane šaukia...

Geležinkelio stoties pranešimas? Prasto garsiakalbio virpesiai skelbia apie traukinio atvykimą, arba jo išvykimą. Bet man kažkas kažką sakė. Taip, aišku, kaimynas pitekantropas. Ten, iš kur pučia vėjas, nėra stoties. Nei laukų, nei gyvenviečių. Tik smiltainio kalva, išlikusi vien vargingo pušynėlio dėka. Regis, šiaurės rytų vėjas pučia nuo jūros, pro kalvą, ūžia lyg „dainuojanti kriauklė“.

Neįveikiamos galios akinamas, išlipau iš lovos, nušliaužiau centriniu praėjimu. Pirštu praskleidęs užuolaidą, pažvelgiau pro langą. Tamsu nors akin durk. Nepermatomoje tamsoje neįžvelgiau stoties, vien tik žibintus.

Tačiau negalėjau susilaikyti nežiūrėjęs. Ore pleveno šviesos taškučiai. Tikriausiai tai optinė iliuzija. Argi nesakoma, kad devyniasdešimt procentų šmėklų tėra vien kiparisų medžiai nakties tamsoje?

Per visą pastatą nuaidėjo dar keistesnis balsas:

– Kalba Mangano stovėjimo aikštelė. Aikštelė uždaroma. Netrukus baigsime rinkti aukas gailestingajam bodisatvai Anakondai. Prašome paskubėti. Prašome paskubėti.

Šiam pranešimui akompanavo tolumoje skambantis sloga sergančių beždžionių choras: „Padėkite man! Padėkite man! Maldauju, padėkite man!“

Neblogas derlius. Atrodo, ši ligoninė kažkaip susijusi su Sai krantu. Regis, visa jungiasi, maišosi. Nujaučiu, jog išėjęs, ant kranto vėl sutiksiu kipšiukus. Bet daugiausia mane domina mergaitė L dydžio nešvariais marškiniais. Atmintyje neišliko jokių su ja susijusių lytėjimo pojūčių. Noriu ją paliesti. Noriu pirštais patikrinti, kokia stangri jos oda.

– Kas jums? Ar negalit užmigti?

Pro užuolaidos plyšį į mane žvelgė viena pitekantropo akis.

– Aš susirūpinęs.

– Ar seniu, kuriam sugirdė kurpelės ekstrakto? Nėra ko nerimauti. Kol miegojot, jis tyliai nuėjo į rojų. Tokios ramios mirties galima pavydėti.

– Ar aš miegojau?

– Dainavot.

– Kokią dainą?

– Kažką murmėjot pro miegus lyg šmėkla.

Vienu mostu sugriebiau pitekantropo lovą skiriančią uždangą ir praskleidžiau. Neturėjau jokio ypatingo ketinimo. Jaučiausi vienišas, norėjau paprasčiausiai prisėsti ant jo lovos kraštelio. Bet pitekantropas netikėtai žiauriai sureagavo – su riksmu mane atstūmė.

– Idiote! Prieš atverdamas paprašyk leidimo!

Jis sėdėjo sukryžiuotomis kojomis, pakėlęs chalato skvernus, apnuoginęs kūno apačią. Vešlūs plaukai raitėsi blauzdomis ir tarpukoju, gaubė lytį ir kildami virš bambos dengė krūtinę. Dėmesį patraukė prie kelių išmėtytos porno nuotraukos. Pitekantropo penį slėpė žvilgantys it plieninė viela gaurai, erekcijos nesimatė nė ženklo. O gal nuotraukos jau atliko savo darbą?

– Atleiskite.

– Kalės vaikas. Jūs mane pažeminot.

Paskui staiga tyliai pridūrė:

– Žinote, aš impotentas...

Šis nelauktas prisipažinimas mane suglumino, nežinodamas ką atsakyti, pralemenau:

– Galbūt todėl, kad panaudojote savo dukterį kaip modelį? Sakoma, kad žmogus instinktyviai priešinasi kraujomaišai...

– Sakiau, kad aš impotentas, kalės vaike...

Pitekantropui pro sukąstus dantis išsiveržė aimana. Jis sukišo chalato skvernus į tarpukojį, surinko porno nuotraukas.

– Jūs mane niekinat?

– Niekinu? Betgi ne. Iš išvaizdos nepasakytum, jog kenčiate dėl kokios nors anomalijos.

– Liaukitės juokavęs. Įsivaizduokit save mano kailyje. Tai

apgailėtina. Žiūriu į nuogą moterį ir nieko nejuntu. O kadangi nieko nejuntu, nenoriu į ją žiūrėti. Tačiau žurnalų viršeliai mirgėte mirga nuogomis moterimis, ar netiesą sakau? Jaučiuosi lyg sirgčiau sloga.

– Bet tai palengvina jums gyvenimą! Aš jums pavydžiu. Nuolat savęs klausiu, ar tik nesu seksualinis maniakas. Kaip aš dėl to kenčiu! Nailoninės kojinės, praskelti sijonėliai... tik žvilgteliu ir iškart susijaudinu.

– Visa tai privilegijuotųjų pasakos! Noriu operuotis.

– Ar taip rimta?

– Jaučiuosi prislėgtas, paniekintas.

Pitekantropas stumtelėjo lyg kortų malką kokį tuziną nuotraukų. Ant viršaus gulėjo pati nešvankiausia. Galimas daiktas, kad tik man atrodė nešvanki. Tiesą sakant, jau anksčiau buvau ją įsidėmėjęs, tačiau iš baimės, kad neatspėtų mano ketinimų, nedrįsau jos paliesti. Nuotraukoje nėra partnerio, vien maža mergaitė be galvos. Vos pakėlusi kelį. Tarp krūtų prasišviečia šonkauliai. Akį traukia vien gašlios mėsingos šlaunys. Ties kairiosios šlaunies sulenkimu raudonas rombo formos apgamėlis. Du pirštai ant blyškių it ūkas gaurų. Džiovintų grybų spalvos mažosios lyties lūpos. Akimirkai sustoja širdis, virpa it želatinas.

– Paimkite ją.

Kišenėje liko tik vienas tūkstančio jenų banknotas ir kiek smulkių monetų. Paskutinių pinigų negaliu atiduoti. Bet labai norėjosi nuotraukos. Jutau savyje šauksmą, kurio nepavadintumei vien tik geismu.

– Gal apsimainykim?

– Kaip?

– Grąžinsiu jums tą, kurią neseniai pirkau.

Užgniaužęs kvapą, stebėjau jo reakciją. Bet kokia kaina turiu ją gauti.

– Gerai. Padarysiu jums paslaugą.

Kaipmat išsitraukiau iš kišenės pirmąją nuotrauką, paėmiau kitą.

– Koks miklumas!

– Kokia baisi nuotrauka!... Tai jūsų dukra, ar ne?

– Kišenpinigiams. Lengvas uždarbis, tūkstantis jenų už vieną nuotrauką.

– Dėl to ir tapote impotentas.

– Jei norite, imkit visas. Man pačiam šis darbas ne prie širdies. Na, imkit visas...

Netikėjau savo ausims, paėmiau nuotraukas, kol jis neapsigalvojo. Padalijau jas į dvi krūveles, įsikišau vieną į kelnių, kitą į marškinių kišenę. Ištraukęs tūkstančio jenų banknotą, paklojau toje vietoje, kur anksčiau buvo nuotraukos.

– Maniau, kad viską prašvilpėt.

– Dabar negaliu šių pinigų panaudoti. Yra vienas daiktas, kurį žūtbūt noriu gauti.

– Koks?

– Informacija.

– Nenoriu jūsų daugiau melžti...

– Pristatykite mane tam milžinui su apykakle... tam, kuris pirko vaflius...

– Ko norit?

– Sužinoti, kaip išeiti, kai užsidaro ligoninė...

– Jei norėtumėt servetėlių ar tušinuko, ar dar ko nors...

– Paprasčiausiai noriu trumpam pasišalint.

– Pabėgti?

– Aš grįšiu, pažadu.

– Pažadat! Nereikia tokių plonybių! Gretimos durys, ketvirta lova.

Kuo skubiausiai čiupau tūkstančio jenų banknotą ir susikišau į kišenę. Pitekantropas kilstelėjo prie ausies plaštaką, vaikiškai pamojo su manim atsisveikindamas, ištiesė nugaros kasiklį ir užtraukė užuolaidą.

Grįžęs prie lovos, ėmiau ieškoti batų. Ką tik buvo čia pat po kaire alkūne, bet dabar jų neradau. Atsigulęs ant pilvo, žvilgtelėjau po čiužiniu. Iš po čiužinio iššliaužė batai. Tuo tarpu pro užuolaidos tarpą įkišo galvą studentas, pridėjo pirštą prie lūpų, paskui sugriebė mane už klešnių ir apavė batus. Įtartinas tipas! Kone maldaujančiai šypsodamas vėl pridėjo pirštą prie lūpų. Man pasukus link durų, studentas žemai pasilenkė ir išsekė paskui mane.

Išėjome į koridorių. Išskyrus rūkomąjį, visa skendėjo tamsaus gintaro sutemose. Iš slaugių kambario sklido įstrižas šviesos ruožas.

Staigiai pasisukau, prisiartinau prie studentoo, kad pirmas paklausčiau:

– Ko norit?

– Prašau, pasiimkite mane kartu su savim.

– Kur?

– Juk rengiatės bėgti, ar ne?

– Noriu paprasčiausiai pakvėpuoti grynu oru lauke.

– Aš parodysiu už dyką.

– Ką?

– Nuvesiu į slaptą landą.

– Tai ko prašot manęs? Galit bėgti vienas.

– Aš bijau.

– Ko?

– Ten yra didžiulių žiurkių. Taip pat ir vorų.

– Ir tai viskas?

– Mano silpna širdis. Nepakeliu sukrėtimų.

– Kur eisit?

– Nežinau. Paprasčiausiai nenoriu čia pasilikti. Žinote, aš gi žmogžudys.

Apie šią žmogžudystę nenorėjau šnekėti. Buvau sadistiškai nusiteikęs, nusprendžiau jam iškrėsti piktą pokštą. Ištraukiau iš kelnių kišenės pornografines nuotraukas ir ėmiau rodyti po vieną.

– Galų gale, ar tik ne šito norėjot? Tai kiek norit? Vienos? Dviejų? O gal iš viso nenorit?

– Taip, taip, noriu, – atsakė studentas drebančiu balsu. Jo atvirumas mane privertė suminkštėti.

– Na, gerai, duodu tris. Aš jus gadinu...

Žinoma, pasilikau savo mėgiamiausią – tą, su apgamėliu šlaunies viršuje.

– Labai ačiū. Jų savikaina – pusantro tūkstančio jenų. Nuostabu. Apžiūrėsiu vėliau, kai būsiu vienas.

Žalia lempa rodė atsarginį išėjimą.

Ant pirštų galiukų nulipau laiptais paskui studentą. Iki antro pusrūsio su niekuo nesusidūrėme. Paskutinėje laiptų aikštelėje ištraukiau atsarginį elektros žibintą.

– Už katilinės yra ventiliacinė anga, – paaiškino studentas. – Vasarą nekūrenama, tad nepavojinga. Bet viduj pilna didelių žiurkių. Jų raudonos uodegos man kelia siaubą...

Tunelis buvo kokių keturių benzino statinių ilgio. Tiesą

sakant, ir aš žiurkių nemėgau, bet nenorėjau rodyti savo silpnumo. Elektriniu žibintu pašviečiau į tunelio vidų. Visur sukietėję suodžiai. Juodas mineralo riebalų blizgesys. Sunku įsivaizduoti, kad tokie gudrūs padarai kaip žiurkės pasirinktų būtent tokią gyvenamąją vietą.

– Eime!

Studentas įsikibo man už diržo. Pasilenkiau ir ėmiau bėgti: nesustodamas, kartais suklupdamas ant kelių. Maniau, kad man neblogai sekasi, bet studentas dundėjo it koks kalvis, nes jo batai buvo pakalti vinimis. Nepakenčiu tokių kerėplų.

Staiga smarkiai papūtė vėjo šuoras, sudrebėjome visu kūnu. Išlindę atsidūrėm ant žemės.

– Kalba Mangano stovėjimo aikštelė. Netrukus baigsime rinkti aukas gailestingajam bodisatvai Anakondai. Prašome paskubėti. Prašome paskubėti.

– Ar girdėjote? Gailestingajam bodisatvai Anakondai?

– Anakondai? Tai gailestingasis bodisatva Hanako.

– Negali būti!

Šiaip ar taip garsai sklido ne iš ten, iš kur pūtė vėjas, priešingai nei girdėjau pro kambario langą.

– Šiuo metu Hanako šmėkla labai populiari.

– Iš kur sklinda garsas?

– Sakyčiau, iš vakarų, už ligoninės, iš už upės...

– Ne iš ten, iš kur pučia vėjas, ar ne? – paklausiau, kad būčiau tikras.

– Ne, ne iš ten.

Jo padrąsintas, leidausi išilgai ligoninės į vakarus.

– Ar neužuodžiat, kad šis vėjas dvelkia siera? – pasiteiravau.

– Jūs taip manote?

– Esu įsitikinęs, kad tai siera.

– Stovėjimo aikštelė jau uždaryta.

– Galit eiti, kur tiktai norit. Aš jūsų nelaikau.

– Man vis tiek reikia per tiltą.

Kiek laiko tylėdami žingsniavome palei ligoninę.

– Esu tikras, kad tai Anakonda, – nenusileidau.

– Ar dirbate kokioje nors kompanijoje?

– Kol kas taip, jei neatleido.

– Ką darėte?

– Rengiau naujų biuro reikmenų gamybos projektus.

– Pavyzdžiui, kokių?

– Pavyzdžiui, kengūros sąsiuvinių...

– Įdomu.

– Kodėl? Man nepatinka, kad visąlaik be jokios priežasties manęs klausinėjat.

– Ar jums nepatinka kengūros?

– Pasirodo, individus sunku atskirti, nes jiems trūksta individualumo. Kaip ir jums.

– Kartą valgiau kengūros mėsą. Vadinosi „šuoliuojantis žlėgtainis". Švelni kaip viščiuko šlaunelė. Bet apskritai kiek be skonio... Tai norite pasakyti, kad man kaip ir kengūroms trūksta individualumo?

– Iš kur man žinoti?

– Bet dabar, – pasakė jis staiga pakėlęs balsą, – aš jau nebanalus, nes esu žmogžudys.

– Sakiau jums, kad tai pamirštumėt. Tam visi pritarė. Ne jūs vienas norėjot, kad jis numirtų.

– Dėl ko gyvena žmogus?

– Gyvena todėl, kad gyvena. Be ypatingo tikslo.

– Taip negali būti. Turi būti kažkokia prasmė.

– Gyvybės vertinimui nereikia jokios prasmės. Žmonės gyvena, nes nenori mirti.

– Baisu taip galvoti, – pasakė jis gaudydamas kvapą ir garsiai sušnarpštė. – Vieną kart miręs, antrą kart nemirsi.

– Aišku. Jei pragare žmogus galėtų nusižudyti, nebūtų pragaro.

– Kaip jums šauna į galvą taip nemaloniai juokauti?

– Liaukitės verkšlenęs.

– Aš žmogžudys.

– Tas senis jau buvo miręs. Dar prieš jums uždedant sudrėkintą rankšluostį jam ant veido, jis jau seniai buvo pragare.

– Jūs išties esat žiaurus.

– Manau, kad žmogus gerokai prieš mirtį atsiduria pragare. Anądien vos nepapuoliau į nagus savo mirusiai motinai...

Pasiekėme pastato galą. Studentas atsirėmė į sieną, paskui atsiklaupė ant kelių, uždengė rankomis veidą ir ėmė verkti. Tai buvo ne ašaros, o rauda, kurios negalėjo užgniaužti. Kažkur netoliese vėjyje girgždėjo durų vyriai. Laimei, turėjau elektrinį žibintą. Tokioje tamsoje vargiai įžiūrėčiau skylę geležinių pinučių tvoroje.

– Nepalikit manęs, – suriko studentas pašokęs ant kojų.

– Rėkit, kiek tik norit. Verkit, kiek širdis geidžia. Mudu vis tiek neiname ta pačia kryptimi.

– Bent iki stovėjimo aikštelės...

Perėjom tiltą per siaurą irigacinį griovį, už kurio tiesėsi asfaltuotas dviejų eilių plentas. Už mūsų neaiškiai švietė ligoninės langai, o žemiau, tolumoje iš kairės – gyvenvietės namai. Priešais mus šalia kelio – du metaliniai stulpai. Tarp jų grandinė. Dešinėje ryškiai mėlyna sargo būdelė, panaši į

didelę telefono kabiną pramogų parkuose. Gal tai ir yra Mangano stovėjimo aikštelė?

Tačiau būdelėje nesimatė nei šviesos, nei gyvos dvasios.

– Ar jie neberenka aukų gailestingajam bodisatvai Anakondai? – paklausiau atsisukęs į studentą, nors atsakymo nesitikėjau.

– Tai garso įrašas. Sako, kas valandą automatiškai kartoja tą patį.

– O kaipgi klubo „Padėkite man“ choras?

– Niekada apie jį negirdėjau... Gal įeikime? Čia daugiausia stovi palikti automobiliai. Ligonių, kurie atvažiuoja gultis į ligoninę. Kadangi lankytojų beveik nėra, jei ligonis miršta, jo automobilis taip ir lieka čionai stovėti. Bet manau, kad kai kurie iš tų priekyje dar tinka... Gal paieškokim?

– Tai būtų vagystė.

– Jų neima net į metalo laužą. Padarytume paslaugą, jei pavogtume vieną.

Staiga pastebėjau, kad pro paliktus automobilius į mane nerangiai kėblina metalinė struktūra. Be jokios abejonės, tai mano lova. Regis, studentas jos dar nespėjo pastebėti. Neištempęs ausų, tokiame vėjyje vargu ar išgirsi, kaip girgžda ratai.

Nukreipęs nuo lovos žibinto šviesą, paakinau studentą:

– Kai dėl ko nors nerimauji, nėra nieko geresnio už vairavimą vidurnaktį. Be to, palikto automobilio vagystė yra menkas nusikaltimas, palyginus su žmogžudyste. Ką pasakysite apie aną *Toyotą* ten, toliau? Atrodo, padangos dar visai geros.

– Nemėgstu mėlynų automobilių. Bet jei yra kontakto raktas, nėra ko rinktis...

Ištiesiau jam žibintą, padėjau nukabinti grandinę. Stengiausi nukreipti dėmesį.

– Pavažiavus keliu į šiaurę, bus pušimis apaugusi kalva, o už jos – jūra, ar ne taip?

– Sako, seniau ten buvo paplūdimys, į ten triskart per dieną veždavo siaurukas.

– Ar anų senų dienų garsą dabar atneša vėjas?...

– Jei norime paprasčiausiai pasivažinėti vidurnaktį, norėčiau važiuoti į miestą.

Tuo metu, kai studentas lipo į mėlyną sunkvežimiuką, mano lova prasibrovė iki pat kelio. Griuvau ant jos kniūpsčias. Priglaudęs veidą prie pagalvės, užuodžiau savo paties kvapą. Užuot apsiverkęs, nusičiaudėjau.

Studentas, regis, liovėsi sekiojęs paskui mane. Tai buvo paskutinis kartas, kai jį mačiau. Daugiau nieko apie jį negirdėjau.

Palikusi už savęs starterio urzgimą, lova pasuko prieš vėją, tarsi pakelta ant jo sparnų.

Čaižė staugiančios vėjo bangos. Užsidengiau veidą frotine antklode, kad galėčiau kvėpuoti. Tačiau buvau giliai įsitikinęs, jog artėju prie savo lemties.

Jutau ne tiek judėjimo greitį, kiek dardėjimą bėgiais. Tą patį jutau, kai lėkiau visu greičiu požeminiu tuneliu kanalo link. Sustojęs šalutiniame kelyje, mačiau pramogų parko traukinuką, kuriuo važiavo mergaitė nuožulniomis akimis. Gal kaip tik ji mane šaukė vėjyje. Kaip viskas komplikuota. Privalau išsiaiškinti ženklų reikšmę.

Nuožulnios akys A... Nuožulnios akys B... Nuožulnios akys C...

Nėra reikalo aiškintis, kad A – tai urologijos klinikos slaugė, kurią sutikau pirma ir vėliau. B – mergaitė iš traukinuko, kurią ką tik prisiminiau, C – tai kipšiukė iš choro Sai

krante. Tačiau liko viena abejonė, kurios niekaip nepajėgiu išsklaidyti. Ar tik A, B ir C nebus vienas ir tas pats asmuo? Jei tai iš tikro tas pats asmuo, kurį sutikau skirtingu metu, tuomet nėra ko stebėtis, kad truputį kitaip atrodė. Jei dabar sutikčiau, pavyzdžiui, B, norėčiau pasiteirauti apie rombo pavidalo apgamėlį šlaunies viršuje.

Visai čia pat suskambo varpas, tai buvo anaiptol ne iliuzija. Paskui pasigirdo pranešimas iš garsiakalbio:

– Dėmesio, dėmesio, į stotį atvyksta paskutinis traukinys. Pasitraukite nuo baltos linijos. Savo saugumo labui pasitraukite nuo baltos linijos.

Šaižus švilpuko garsas. Sugirgždėjo ratai, lova sustojo. Nusitraukiau nuo galvos antklodę. Tuo pat metu vėjas liovėsi ūžęs, atrodė, lyg būčiau užsikimšęs ausis. Kas tai? Ausys neapgavo: lova sustojo tamsioje stoties platformoje. Buvo neapšviesta todėl, kad nenaudojama. Nors girdėjau žmonių balsus ir žingsnius, tačiau nemačiau nė gyvos dvasios. Tai ne nenaudojama stotis, o stotis vaiduoklis.

Platformos centre – laukimo salė kipariso lentelių paneliais. Pro nešvarius langų stiklus matėsi nuo lubų karanti kokių keturiasdešimties vatų nuoga lemputė. Vienintelė šviesa šioje vietoje.

– Laiku atvykote.

Švelniu balsu neaiškiai tariami žodžiai. Tai ne A ir ne C. Spragtelėjo laukimo salės lango sklendė, pro langą persisvėrė mergaitė nuožulniomis akimis ir pamojo ranka. Šis judesys man kažką priminė: tikriausiai tai B.

– Kur laiku atvykau? – paklausiau.

Išsiropščiau iš lovos, sugrūdau atgal iš marškinių kišenės išsikišusias pornografines nuotraukas.

– Ar nežinote? Atvyksta cirkas...

– Cirkas?

– O su juo ir grobikas.

– Grobikas?

– Galbūt jūs esat grobikas?

– Juokaujat...

– Jis pasakys, kas aš tokia.

– Norėčiau, kad ir man pasakytų, kas aš toksai.

– Gal užeitumėt išgerti arbatos?

Laukimo salės durys buvo saugiai užrakintos. B pasitraukė nuo lango, surietė pirštą kabliuku, tarsi norėtų mane užkabinti. Ar ji nori, kad įlipčiau per langą? Laukimo salės viduryje stovėjo surūdijusi geležinė krosnis. Daug žiemų jos niekas nekūreno. Išilgai sienos medinis suolas. Ant kito suolo miegmaišis. B nuožulniomis akimis prisėdo ant suolo kraštelio ir žiūrėdama į kišeninį veidrodėlį, pasidažė lūpas. Tai tikrai B. Ryškūs lūpų dažai. Prisiminiau, kad ir anuomet tai mane baisiai apstulbino.

Prie krosnies dėžė su malkomis. Nuo lauko viryklėlės kilo melsva liepsna, ant jos kunkuliavo nedidelis virdulys. Šalia du aliumininiai puodukai ir arbatos maišeliai.

B perkėlė veidrodį į kitą ranką. Ant veidrodžio nugarėlės baltomis raidėmis užrašyta JAL. B ėmė iš lėto šukuotis. Visi jos judesiai nesiderino su vaikiška veido išraiška. Gal ši mergaitė tai A dingusi sesuo? Dėl to ji taip domisi grobikais. Bet ši mergaitė grobikų nebijo, o tiesiog laukia vieno iš jų. Gal dažosi, norėdama jį suvilioti?

Rengiausi pasiteirauti apie apgamėlį šlaunies viršuje, bet susilaikiau.

Užvirė vanduo. B įdėjo į puoduką vieną maišelį, pripylė vandens.

– Ko geriau norėtumėt, sausainių ar Genujos pyrago?

– Kaip nori...

B ištraukė iš po suolo nendrių pintinę baltiniams.

– Persirenkit. Jauskitės patogiai... Pirtis čia pat, prie stoties.

– Man atrodo, kad čia labai ilgai lauki.

– Taip, labai labai ilgai...

Peržengusi per mano ištiestas kojas, B išlipo per langą. Jos kelis brūkštelėjo man per lūpas. Pamačiau jos pažastį. Vaikiška išvaizda žadino dar didesnį geismą.

– Ar neturi ko nors užkąsti? Nors kąsnelio?...

– Atrodo, kad cirkas ir šį kartą vėluoja. Valgysime žiūrėdami pasirodymą. Gal norit alaus?

– Būtų gerai.

Mačiau, kaip ji ištirpsta tamsoje kitame platformos gale. Pakračiau arbatos maišelį ir nebodamas, jog galiu nusiplikyti liežuvį, ėmiau siurbčioti. Karšta arbata stimuliavo, leido aiškiau pažvelgti į padėtį, kokioje atsidūriau.

Nuo kelerių metų įstatymas leidžia lytinius santykius?

Bet kokiu atveju, negaliu pasinaudoti šia baltinių pintine. O jeigu taip, nesinaudosiu ir pirtimi. Štai, kodėl toks liūdnas pitekantropas. Prakišau ranką pro kelnių klešnės apačią. Gal kas ir pasikeitė, bet ridikėlių želmenys buvo tokie pat vešlūs. Atsistojau po nuoga lempute, skubiai atsiraitojau klešnes. Vienas kelmas nukrito ant grindų, kai kurie lapai buvo apvytę, kai kurie ne. Paprasčiausias natūralus atsinaujinimas, anaiptol nerodantis, kad išsivaduočiau nuo ridikėlių. Padvelkus vėjeliui, želmenys linksmai subangavo. Vienintelis skirtumas, jog buvo balkšvesni, plonesni ir ilgesni nei anksčiau. Ūmaus apmaudo pagautas, skubiai nuleidau klešnes. Net porno nuotraukos kišenėje neberūpėjo, atrodė nereikalingos.

Vėjas nešė būgno dūžius, paskui trukinėjančius trimito garsus.

– Klausykite! Girdite? Regis, atvyko cirkas.

Lange pasirodė B nuožulniomis akimis. Nerūpestingai nešėsi alaus skardinę,

Genujos pyragą ir į celofaną įvyniotą ryžių bandelę. Bandelė buvo karšta kaip ir arbata. Tikriausiai atšildyta mikrobangėje krosnelėje. Bet tokių produktų mikrobanginėje negalima šildyti. Bandelė sušyla tik iš viršaus, o viduje ne. Galbūt B tokie dalykai nerūpi, o gal taip nekantriai laukia grobiko, kad visai nesijaudina dėl neskanaus valgio?

Gerdamas alų iškišau galvą per langą, įsiklausiau.

– Klausykite, dunda bėgiai!

– Tik to betrūko! – sušukau išsigandęs. – Mano lova ant bėgių. Ją apvers.

– Ir muzika...

B nesiliovė į mane spoksoti. Primerkusi nuožulnias akis, žvelgė man tiesiai į vyzdžius. Ar bando mane užhipnotizuoti? O gal aš ją hipnotizuoju? Nuplėšiau celofaną nuo bandelės, papūčiau ir perlaužiau per pusę. Viduj buvo saldus sojos džemas. Nebuvo kieta ar sušalusi, bet puri ir minkšta. Turi būt sumanus, kad pasiektum tokių rezultatų. Iš pradžių apšlakstai vandeniu. Paskui visa priklauso nuo laiko. Geriausiai atšildyti dviem kartais po truputį. Tinkamam naudojimuisi mikrobange reikia intuicijos ir įgūdžių. Tikriausiai B suleido šaknis į šią aplinką, įsisavino įpročius.

– Muzika? Kokia muzika?...

– Turit žinoti.

Žvilgsnis kupinas ilgesio. Ką daryti? Ar ir toliau turiu vaidinti grobiką, tęsti šį nesusipratimą? Jeigu ją tenkina tokia dvipras-

mybė, tuomet man vis tiek. Vienintelis keblumas – tai, kad nieko nežinau apie grobiką, kad toliau tęsčiau žaidimą.

– Ar tai ne klausos apgaulė?

– Kas tai galėtų būti? *Pink Floyd*... Ar tik ne *Aidai*, kuriuos kadaise dažnai girdėdavau cirke... *Aidai*, ar ne taip?

Keistas sutapimas. Nieko nenutuokiu apie cirką, bet *Aidai* mano mėgiamiausias gabalas. Kai būnu pernelyg susierzinęs, kai naktį negaliu užmigti, ši muzika mane nuramina. Tokia muzika, kaip sakoma, malšina beprotybę.

Gurkšnojau alų užsikąsdamas bandele. Vienintelis garsas, kokį girdėjau, buvo į mane spoksančios B alsavimas.

Staiga pasigirdo švilpukas, į stotį įriedėjo dviejų vagonų traukinys. Margai nuspalvintas pramogų parko traukinukas. Aplink langus tamsoje šviečiančiais fosforescenciniais dažais buvo nupieštos geometrinės ir egzotiškos figūros.

– Ar negalite perspėti? – sušukau, – ją sulaužys!

Man net nebaigus frazės, pasigirdo smūgis. Bet kadangi traukinys jau sulėtino greitį, o svorio skirtumas tarp susidūrimo objektų buvo toks didelis, smūgis buvo švelnesnis negu tikėjausi. Tačiau lova skausmingai suvaitojo ir akimirksniu virto metalo laužo krūva. Skrajojantis kilimas suplyšo į gabalus. Pasakojimo ratas pagaliau užsivėrė. Ar tai paskutinė stotis? Iki šiol man kiekvieną kart atsidūrus ant katastrofos slenksčio, lova mane gelbėdavo, perkeldavo iš vieno sapno į kitą...

Deja, mano baimė B visai nerūpėjo. Pirštu parodžiusi į sulaužytą lovą, ji užgniaužė šypsnį. Viena vertus, tokia reakcija galėjo pasirodyti nekalta, bet antra vertus, ji galėjo būti grobiko pergalės prieš savo auką ženklas.

Vienu metu atsivėrė šešios automatinės durys. Niekas neįėjo. Ne, regis, kažkokių pilkų gyvulėlių banda. Šuoliuoda-

mi stebėtinu greičiu, perbėgo peronu ir išsibarstė tamsoj. Per maži, kad būtų kengūros. Gal valabės? Ir vėl tyluma.

Tačiau B visu kūnu į kažką reagavo. Kažką sveikino, gyvai mojavo iškėlusi ranką.

– Ar matai juos?

– Galvojate, kad nematau?

– Taip tamsu.

– Matau juos, – atšovė B, tačiau neatrodė tuo įsitikinusi.

– Taip, gerai įsižiūrėjus, gali pamatyti.

– Tikrai?

Žiūrėdama virš alaus skardinės, ji įbedė gilų žvilgsnį į mano akis. Regis, ieškojo mano pritarimo, troško sumažinti mus skiriantį nuotolį.

– Kodėl turėčiau tau meluoti?

– Tai prašau, paplokite jiems.

Padėjau ant palangės bandelę ir duoną, kad prisijungčiau prie jos aplodismentų. Plojau taip, kad įskaudo rankas.

– Gana! – pasakė B.

Jos kūnas staiga suglebo, ji liovėsi plojus.

– Betgi ten nieko nėra... Viskas žlugo. Baigėsi cirko aukso amžius!

– Ar mudu vieninteliai žiūrovai?

– Ar girdite muziką?

– Kokią muziką?

– Dabar tai tik būgnai. Bet kai prasidės Aidai, bus mano eilė. Palaukite čia. Niekur neikite. Kadaise aš priklausiau šiai trupei. Paskui bus numeris su veidrodžiais... Norite pasiklausyti?

– Ko?

– Mano dainos...

– Sai kranto dainos?

– Vargu...

– Aišku, kad noriu.

– Štai, regis, jau prasidėjo.

Aš nieko negirdėjau, jutau vien jos kūnu perteikiamą ritmą. Išpūtusi lūpas, ji mušė ritmą pirštų galiukais per skruostą. Jei ne ridikėliai, suspausčiau ją savo glėbyje. Kodėl esu priverstas kęsti tokią vienatvę? Kai trykšta tokia spinduliuojanti šypsena...

Švelnus vaikiškas balsas. Koketiškas žvilgčiojimas. Ji atsiklaupė ir linguodama ant kelių ėmė dainuoti:

Kadaise grobikai
Medžiojo vaikus
Pažymėti visi labirintai
Nėr kur paslėpti vaikų
Dabar pasislėpė grobikai
Dabar jų medžioti eina vaikai
Dabar vaikai
Medžioja grobikus.

Niekas neprisimena gyvenimo pradžios
Niekas nepastebi
Kai jis baigiasi
Yra šventės pradžia
Ir jos pabaiga
Bet šventė nėra gyvenimas
Todėl grobikai ateina
Vakare kai prasideda šventė
Grobikai ateina.

Mano regėjimo lauke pasirodė keli siluetai. Slepiami tamsos, apėjo laukimo salę, nešini kartono dėže, kurioje tilptų didelis šaldytuvas. Ir tyliai niūniavo, antru balsu pritardami B dainai...

(Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man! Maldauju, padėkite man!)

Pastačiusi dėžę po langu, marškiniuotoji gauja nutempė mane nuo lango ir suspaudusi it kokį šlapią skudurą į gniužulą, ėmė brukti pro šoninę skylę į dėžę. Nesipriešinau, nes kipšiukams uoliai talkino B. Be to, jei panorėčiau, bet kada pradrėksčiau kartoną nagais.

B traukė savo dainą, kuri skambėjo kaip surūdijusios fleitos melodija:

Po langeliu į šiaurę
Priešais tiltą

Kalvos papėdėj

Keliauja pavėlavęs grobikas
Grobikas vėlavo
Jo negalėjau sutikti
Grobiką mylėjau

Grobikas vėlavo
Jo negalėjau sutikti
Grobiką mylėjau

(Padėkite man! Padėkite man! O, padėkite man! Maldauju, padėkite man!)

Dėžė ne iš paprasto kartono, o iš kieto ir atsparaus lyg tvirtas plastikas. Prieš mane plyšys kaip pašto dėžutėje, pro kurį galiu pasižiūrėti.

Žvilgteliu. Matau save patį iš nugaros. Bet tas aš irgi žvelgia pro plyšį.

Atrodo siaubingai išsigandęs.

Tiek pat išsigandęs ir aš.

Man baisu.

Iš laikraščio:

Apleistos geležinkelio stoties teritorijoje rastas lavonas. Ant blauzdų matomos daugybinių skustuvo įpjovų žymės. Atrodo, padarytos bandant nusižudyti. Tačiau mirties priežastis neaiški. Tiriama tiek nusikaltimo, tiek ir nelaimingo atsitikimo prielaida. Tikimasi, kad aukos tapatybę netrukus pavyks nustatyti.

Kobo Abe gimė 1924 metais Tokijyje. Vaikystę praleido Mandžiūrijoje (tuo metu ją buvo okupavusi Japonija), kur jo tėvas dirbo gydytoju. 1943 metais jis pats pradeda studijuoti mediciną Tokijo universitete. 1948 metais gauna mediko diplomą, tais pačiais metais veda.

Japonijos pralaimėjimas Antrajame pasauliniame kare ir tėvo mirtis atveda Kobo Abe į literatūrą. 1947 metais jis savo lėšomis išleidžia rinkinį *Anoniminiai eilėraščiai.* 1950 metais jo novelė *Raudonasis kokonas* apdovanojama Pokario literatūros premija, o 1951 metais jo pirmasis romanas *Siena – pono S. Karumos nusikaltimas* laimi Japonijoje didžiausią Akutagavos literatūrinę premiją.

Kobo Abe dalyvavo kairiųjų rašytojų grupės *Liaudies literatūra* veikloje, organizavo literatūros ratelį darbininkų rajone, rašė straipsnius socialiniais klausimais ir literatūrines apžvalgas.

Jo žymiausi romanai: *Moteris smėlynuose* (1962, liet.1968, Prancūzijoje apdovanotas Geriausios užsienio knygos premija), *Svetimas veidas* (1968, liet. 1973) išversti į daugelį pasaulio kalbų.

1973 metais Kobo Abe įsteigė avangardistinio teatro studiją, kuriai rašė pjeses ir adaptavo pastatymams kai kuriuos savo kūrinius.

Kobo Abe mirė 1993 metų sausio 22 dieną. *Kengūros sąsiuvinis* (1992) – tai paskutinis Kobo Abe kūrinys.

Turinys

Abe, Kōbō

Ab29 Kengūros sąsiuvinis: romanas / Kobo Abe; iš prancūzų kalbos vertė Galina Baužytė–Čepinskienė. –Vilnius: Versus aureus, 2005.– 160 p.

ISBN 9955-601-44-2

Japonų rašytojo Kobo Abe (1924–1993) romanas „Kengūros sąsiuvinis" – tai įdomus ir unikalus literatūros eksperimentas, siurrealistinis šių dienų pasaulio pjūvis.

Pagrindinis herojus, biuro reikmenų firmos darbuotojas, patenka į siaubingą situaciją – ant jo kojų pradeda želti ridikėliai ... Kas tai? Civilizacijos pokštai? O gal nauja ekosistema? Kokie tokio žmogaus–augalo šansai gyventi, eiti į darbą, būti mylimam?

UDK 895.6-3

KOBO ABE

KENGŪROS SĄSIUVINIS

Redaktorė MARGARITA DAUTARTIENĖ
Dailininkė KORNELIJA BUOŽYTĖ

2005-01-20. 10 sp. l. Tiražas 1600 egz.
Išleido UAB „Versus aureus" leidykla
A. Vivulskio g. 7-208, Vilnius LT–03221
el. p. versus@versus.lt
Spausdino UAB „Vilniaus spauda"
Viršuliškių skg. 80, Vilnius LT–05131

Kobo Abe (1924 –1993) – moderniosios japonų literatūros atstovas – gerai pažįstamas Lietuvos skaitytojams savo romanais „Moteris smėlynuose“, „Svetimas veidas“ ir kt. Pagrindinės Kobo Abe kūrybos temos – tai šiuolaikinio žmogaus vienatvė, šaltas ir pašėlęs pasaulis, rodantis savo netikėčiausias civilizacijos grimasas.

„Kengūros sąsiuvinis“ yra paskutinysis rašytojo romanas, savotiškas kūrybos eksperimentas. Vieną dieną pagrindiniam herojui, biuro reikmenų darbuotojui, ant kojų ima želti ridikėliai. Ką daryti? Kas tai? Eksperimentas, nauja ekosistema, o gal tai dar viena žmonijos rūšis, žmogus – augalas, kuris taip pat turi maitintis, rengtis, eiti į darbą.

Kobo Abe dažnai lyginamas su tokiais įdomiais ir savitais kūrėjais: Samuelis Beckettas, Edgaras Allanas Poe, Fiodoras Dostojevskis, Franzas Kafka.